

చందమామ

దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

బంతి కాదది

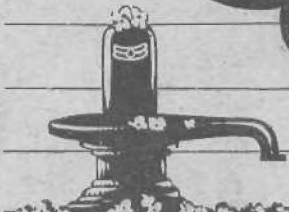
పంపినవారు :
ఎం. జి. కాంతమ్మ - అదోని

పస్తూంది!

ఏ.వి.ఎం వారి
భూకైలాస్

దర్శకత్వం :
కె.శంకర్

...విజయా పిక్చర్స్ రిలీజ్...

GHRAO

చందమామ

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

ఆరాజకం	...	3	మిత్రసంప్రాప్తి (గేయకథ)	49	
ముగ్గురు మాంత్రికులు	...	9	రూపధరుడు - 5	...	57
మాయవర్తకుడు - 2	...	17	పోయిన ఘడియ	...	65
మారిపోయిన పెళ్లికొడుకు	...	33	నమ్మదగిన కల	...	75
చెడ్డవాకిలి - మంచివాకిలి	...	41	అద్భుతదీపం - 3	...	81

ఇవిగాక చిత్ర కథ, ఫోటో శీర్షికల పోటీ, వార్తలు - విశేషాలు, మొదలైనవి మరి ఎన్నో ఆకర్షణలు.

కు నే గా - మ రి కౌ థుం దు

ఇంకా 16 ఇతర రకముల శెంట్లు

రు. 1-50 నయాపైసాలు మనియార్థించేస్తే, 4 రకముల నమూనా శెంట్లు రిజిస్టర్డ్ పోస్టులో పంపుతాము

విదేశాలకు 12 ప్యాకెట్లు రు. 24/-లకు వి. పి. సి. గా పంపబడును. లక్షలాది ప్రజలు ఈ శెంట్లతో తృప్తిచెంది, ఎంతో ఉత్సాహంతో వీటిని వాడుకచేస్తున్నారు.

నీపా హేరాయిల్, తదితర పరిమళద్రవ్యములు తయారుచేసే గంగా వర్క్స్ తో చేర్చబడినది.

CUNEGA

Manufacturing Perfumers

53, Lattice Bridge Road, Adayar, MADRAS-20

మద్రాసు
సెల్స్ ఆఫీసు

గంగా వర్క్స్

87, నైయప్పనాయక్ వీధి, మదరాసు-3.

దీపావళీ
ఆభినందనలు!

ది బే ఇంజనీరింగ్ వర్క్స్ లిమిటెడ్,
కలకత్తా.

ఉపా

కుట్టు యంత్రము

64

అశోకా ప్లవర్ ఆఫ్ హావెన్ టాల్క్

పాడరు అండ్ స్నో

గగన కుసుమమువంటి ఈ అపూర్వ సౌందర్యోపకరణములు, విజయ కెమికల్స్ వారి సుదీర్ఘ పరిశోధనా ఫలితముగా తమకు లభించుచున్నవి. నవీనమయిన కెమికల్స్ వల్ల, పరిమళ ద్రవ్యములవల్ల అత్యుత్తమంగా తయారైనవి. వీటి ఉపయోగమువల్ల మీ సౌందర్యమును, ముఖవర్చస్సును, యనుమదింపచేయును. ఉపయోగించిన అతిశీఘ్రకాలములోనే వీటి గుణములు మీరు గమనించగలరు. నేడే ఉపయోగింపుడు.

విజయా కెమికల్స్,
మద్రాసు - 7.

వింజల్లు :—గుడ్ విల్ ఏజన్సీస్, బెజవాడ.

అత్యుత్తమమైన కలర్, లైన్, హాఫ్ టౌన్
జ్ఞాకులకు, లలితసుందరమగు ఆచుప్పనులకు

★

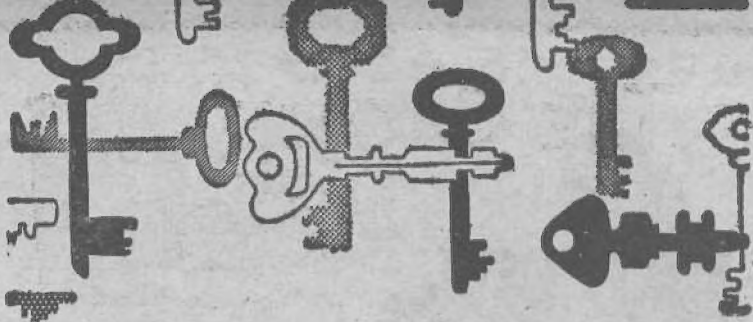
యువ ప్రాసెస్

5-9-88 పబ్లిక్ గార్డెన్ రోడ్డు, హైదరాబాద్ సిటీ (ఆంధ్రప్రదేశ్)

★

నిపుణులైన పెక్టివియనుల

నిర్వహణముతో త్వరలో ప్రారంభిస్తున్నాము

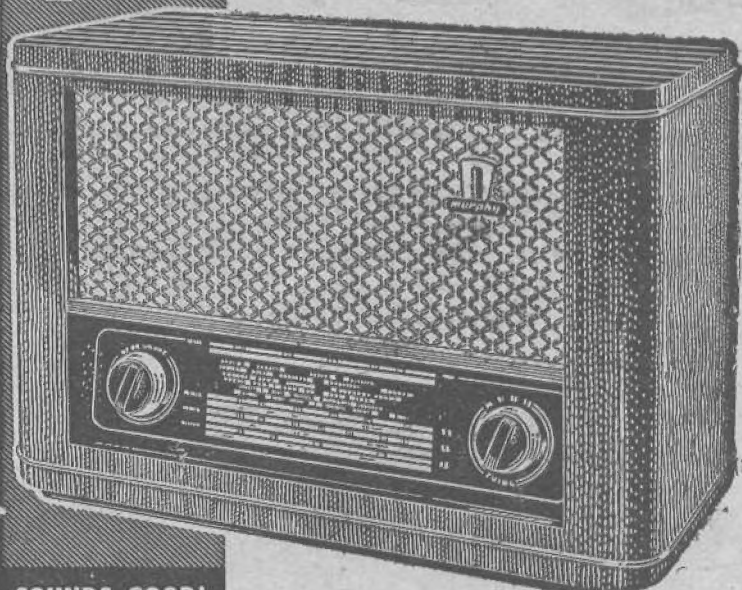

*All
keyed
up!*

ప్రతి మర్ఫీ రేడియో సెట్టు మీ గృహానికి మరింత
ప్రతిష్ఠ చేకూర్చటానికి నిర్మించబడింది.
....విశ్లేషణరబడి మీకు మధురగానం వినిపించ
టానికి సృష్టించబడింది!

murphy

ఈనాటి అత్యంత ప్రియమైన రేడియో!

**SOUNDS GOOD!
LOOKS GOOD!**

మోడల్ 254

* 6-వాల్ట్స్ 4-బాండు * ఎస్ ఆండ్ ఎస్/డిస్
(2 మోడల్స్) * రు. 390 లోకల్ టాక్యులతో సహా

దక్షిణ ఇండియాలో } మహామద్ ఇబ్రహీం అండ్ కో., ప్రైవేట్ లి.,
సోల్ ఏజంట్లు } 7/8, మాంట్ రోడ్డు :: మద్రాసు-2

బ్రాంచి : బెంగళూరు.

THE CHOICE *Pencils*

AJANTHA

BLACK LEAD

EMBESEE

BLACK LEAD

IMPERIAL

COPYING

ACCOUNTANT

COLOUR

CHECKING

COLOUR

SPECTRUM

12, COLOURS

Manufactured by
**THE MADRAS PENCIL
FACTORY**

**3, STRINGER STREET,
MADRAS.**

సావిత్రి ఇలా చెప్పుచున్నది, "నేను సౌమ్యమైన
దిన్ని పరిమళమైన దిన్ని గనుక లక్ష్మీ టాయ్లెట్
పబ్లిసు ఎన్ను కొంటాను."

పొగసైన సావిత్రి, ముద్రసిద్ధ సినిమా తార కవ
సౌందర్యము కోసం లోజూ కుద్రమైన, తెల్లని
పరిమళ మగు లక్ష్మీ టాయ్లెట్ పబ్లిసే
వాడును: దీనిని మీరున్నా ఎందుకు వాడ
గూడదు:

లక్ష్మీ
టాయ్లెట్ పబ్లి
సినిమా తారలకు సౌందర్యము
నిచ్చు పబ్లి

LTS. 553-50 TL

హిందూస్థాన్ రీవర్ లిమిటెడ్ బొంబాయి, వారి ఒక శయూరు.

కొత్త

టిన్నులు-అనేక ఆకృతులతో అందంగా ముడించి
బహుమతులుగా ఇవ్వటానికి అర్హమైనవి.

J. B. MANGHARAM & CO.,
GWALIOR, INDIA

Makers of famous biscuits

జె. బి. మంఘరామ్ అండ్ కో.,
గ్వాలియర్, ఇండియా

ప్రసిద్ధిగాంచిన బిస్కెట్ల నిర్మాతలు

1893 నుంచి

జలుబులకు

ఇప్పటికి మూడు వరాంతుంచి
అమృతాంజనం జలుబునుండి
శ్రుతిమైన విముక్తికోసం
వాడబడుతున్నదని అరిచి
దిగి వెలిసిన విషయమే.

అమృతాంజనము

అమృతాంజన్ లి.,

మద్రాసు 4.

మరియు బొంబాయి 1, కలకత్తా 7.

AL. 57. 2A. TEL.

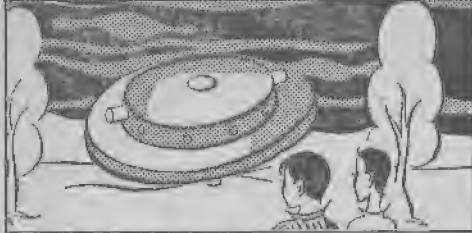
ధైర్యశాలి
రాము

డంబాల
రంగా

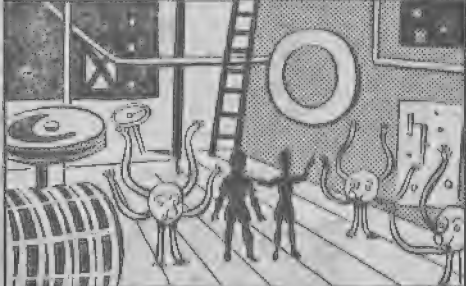

నీవు
చెప్పేది
నిటం
కాజాలదు!

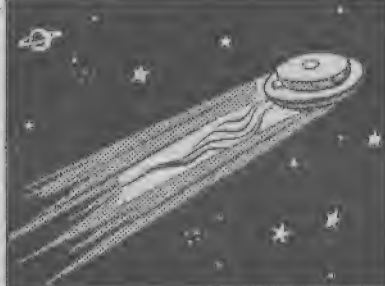
అలా అనకుమని,
అందుకు విరుద్ధంగా
వేతువ జామున
4 గంటలకు కన్న
కల అబద్ధం
కాజాలదు!

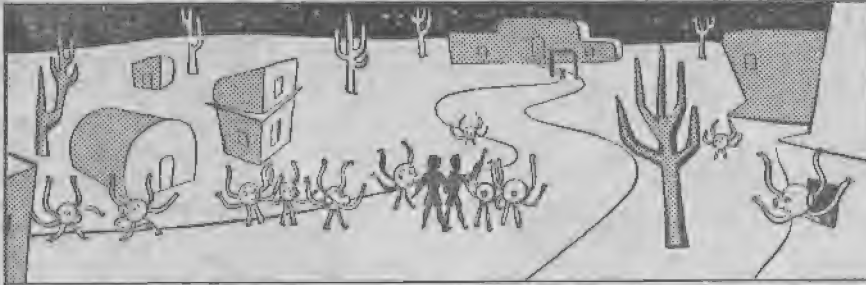
నాకలలో సుష్టునను సరిగా ఇంట్లో పాటి బోవేలా
వుండే ఒక విమానాన్ని చూశాం!.....

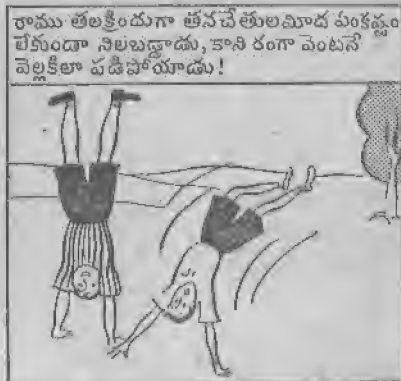
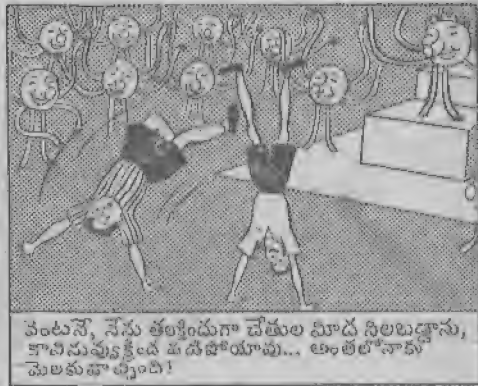
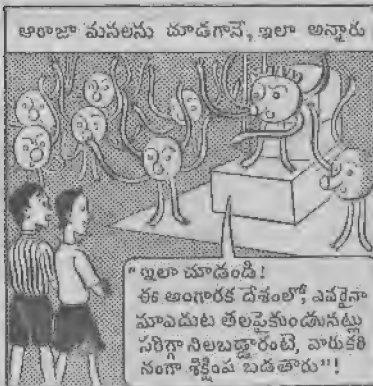
....మనంలో సరికి వెళ్ళాం అందులో ఆరువేతులతో నున్న
జనులు న్నారు, వాటిలో రెండింటితో వారు నడుస్తున్నారు..

క్షణంలో, విమానం ఆకాశంలోకి
ఎగిరిపోయింది!

మనం అంగారక దేశంలో దిగాం, అచ్చటి జనుల చేత ఆదేశపురాజు వద్దకు
తోసుకొనిపో బడ్డాం.

రంగా, చూడు ఈ
ఆవర పరాక్రమంనే
కక్కడా ప్రయోజనం
లేదు, నువ్వు. న్నానా
మంచేస్తూ; పాలు త్రాగు
భూమింటి, డాల్ఫిన్
పండిబడిన అవారం
భుజించు చుండుటవ.
ల్లబలవంతుడవు
కావాలి!

డాల్ఫిన్ వనస్పతి
సిల్లంకున్న అందరికీనీ
బలంగలెగిస్తుంది
శరీరము నుమంచి
ఆరోగ్యముగా మంపునట్టి
ఎ డి. విటమిన్లు.
దానిలో చేర్చబడియు
న్నవి. డాల్ఫిన్ వంద
బడిన అవారము
సులభంగా
జీడవ
తుంది.

హిందుస్తాన్ రీవర్ లిమిటెడ్, బొంబాయి

HVM, 3130-19 TL

సీమ్ వాడుకను

అలవాటు చేసికోండి

నిజానికి ఇది ఒక ఆరోగ్య

ప్రదమైన అలవాటు :

ఈ దేశానికి సీమ్ టూత్ పేస్టుతో
పళ్లు తేమకొనటం, స్నానంచేసే
మార్గోపబును వాడటం నిత్య
జీవితంలో రెండు అవశ్యకమైన
పనులు. మహత్తర క్రిమినాశక
రక గుణముగల చేప (సీమ్)

ఈ రెంటిలో ప్రధాన వస్తువు ఆయి వున్నది. అది పళ్లనూ శరీరాన్నికూడ క్రిమిలనుంచి
కాపాడి, ఆరోగ్యాన్ని పెంపొందించటంలో అమోఘమైనది.

సీమ్ టూత్ పేస్ట్

పళ్లను పరిశుభ్రపరుచుటలో అదర్శమయింది

మార్గో సోప్

పరిమళయాతమైన సీమ్ టాయిలెట్ సబ్బు.

ది లలకత్తా కెమికల్ కంపెనీ లిమిటెడ్
వారి తయారీలు

దక్షిణ ఇండియా ఆఫీసు :

5/149, బ్రాడ్వే, మదరాసు - 1.

అక్టోబర్

25వ

తేది నుండి

విశాలాంధ్ర

అంతా విడుదల

రాజర్
ప్రొడక్షన్స్ పారి

సతీ అననూయం

రాజర్ విడుదల

Chandamama [TEL]

Deepavali Nov. '8

రవి టాయ్లెట్స్ ను వాడండి

రవి గ్లీసరిన్ సోపు:

మీ అందమును వర్చస్సును కాపాడును.

రవి వెజిటబుల్ హేరాయిల్:

మీ కేశములను విరివిగా పెంపొందించును.

రవి స్క్రీ:

మీ ముఖవిలాసమును అభివృద్ధి చేయును.

సోల్ ఏజెంట్లు :

ది న్యూస్ ప్రింట్ & కంపెనీ,
తండ్రియార్చేట :: మద్రాసు-21

అద్వితీయమైన నాణ్యము ! అతి సరసమైన మూల్యము !!

ఐ రిస్
సిరాలు

ఫౌన్టెన్ కలములకు పేరెన్నిక కన్నవి.

1, 2, 4, 12, 24 బెన్సులు ప్యాకింగులలో లభించును.

కయాకనేయవారు :

రీ సెర్చి కెమికల్ లెబొరేటరీస్

మద్రాసు-4 ★ న్యూఢిల్లీ-1 ★ బెంగళూరు-3

తలులకు హెచ్చరిక!

**ప్రమాదకరమైన వ్యాధికి దించక ముందే
మీ బిడ్డ బిలుబి బాధని వారింపండి!**

ఈ మంచి పూర్వ పూత మందును ముక్కు, గొంతు,
గుండెల బాధల నివారణకు రాత్రిపూట రుద్దండి!

మీ బిడ్డకు జలుబు చేసినప్పుడు అశ్రద్ధ చేయవద్దు. మీ బిడ్డ గుండెల
మీద, పిప్పకు, గొంతుకు రాత్రిపూట నిద్రపోతోయే ముందు
రుద్దండి. ఎక్కడైతే జలుబు దాదాపు పుండగలవో అక్కడల్లా
అతడికి కొంత ఉపశమనం కలుగుతుంది. రాత్రుల్లా మీ బిడ్డ
పోయిగా నిద్రపోతూ పుండగానే మీ బిడ్డ జలుబు దాదాపు విక్స్
వేపోరల్ నివారిస్తూనే వుంటుంది. ఉదయానికల్లా అతడు
మామూలుగా అవుతాడు.

జలుబును 2 విధాల నివారిస్తుంది!

1
ముక్కు
ద్వారా
పనిచేస్తుంది.

2
చర్మం
ద్వారా
పనిచేస్తుంది.

మీ బిడ్డ కాలిని పీల్చినపుడు విక్స్ వేపోరల్ - మీ దైన వాసన క్యాన నానాల్తోనికి పోయి ముక్కు, గొంతుల జలుబు దాదాపు నివారిస్తుంది.

విక్స్ వేపోరల్ మీ బిడ్డ చర్మానికి వెచ్చ చనం చేకూర్చి, ఉపశమనం కలిగించి, శబ్దాన్ని గుండెల లోని జలుబు దాదాపు నివారిస్తుంది.

గుండె, గొంతు, పిప్పలపై రుద్దండి!

విక్స్
వేపోరల్

విక్స్ వేపోరల్ ఇప్పుడే వాడి చూడండి!

కొత్తది, చేతిలో ఇముడు నమూనా పై జుడబ్బాధర 40 ససై మాత్రమే

చెప్పలు అదనం

‘మైసూర్ పేపర్ ప్లాకిస్తులు’

వి. వి. రావు అండ్ బ్రదర్స్.,

అన్ని రకముల కాగితముల వ్యాపారులు, ఉత్పత్తిదారుల ప్రతినిధులు

H. O. 6 ఏ, వారెన్ రోడ్, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

తంతు : VIOLETS

ఫోన్ : 71599

చిల్లర వ్యాపార వివరములకు :

నెం. 17, బుద్రియన్ వీధి, మద్రాసు - 1

దీపావళి శుభసమయాన చందమామ పాఠకులను
హృదయపూర్వకముగ ఆభినందిస్తున్నారు.

కీలకం తెలుసుకుంటే పాకశాస్త్ర ప్రవీణులు కావచ్చు!

పురాణకాలంలో నల, భీములు పాక
శాస్త్రంలో కీలకం తెలిసినవారు. కనుకనే,
వారి చేతి వంట జీవం కల్లి మెప్పు
పొందింది. ఈనాడున్న స్త్రీలు చక్కటి
వంట చేసి మెప్పు పొందవచ్చు. అయితే,

వంటలో గల కీలకం తెలుసుకోవాలి,
గుమగుమలాడే ఎల్. జి. ఇంగువను
వాడితే, వధూర్ధాలు బలే రుచిగా ఉన్నవని
పేరు వస్తుంది. ఇదే ఆడవారు తెలుసుకో
వలసిన కీలకం!

HELP IN
HOME SCIENCE

ఎల్.జీ
ఎస్.జి

లాల్ జీ, గోధూ & కంపెనీ - సాకార్ పేట - మదరాసు

రోజంతా శుభ్రముగా నుండుటకు

ఆకరణీయమైన సువాసన, అహమెత్తని పొడి-మరే టాయ్లెట్ పొడరులోనూ లేనట్టి-చమట దుర్గంధమును, చర్మవ్యాధులను గలిగించు క్రిములను నిర్మూలించే రోప్రసిద్ధయిన 3.11* బీబీ టాయ్లెట్ను వృతతి గోడ్రెక్ టాయ్లెట్ పొడరు ఎక్కువ ఖరీదేమీ లేదు.

ప్యానాంతరముగాని, ఔరానంతరముగాని, గోడ్రెక్ టాయ్లెట్ పొడరును చదుకుంటే మీరు చాల ఉత్సాహముగాను, ఎక్కువకు వెళ్లివా ఆనందముగాను వుంటారు.

ఉప్ప-హోలనుండి నిలకడైన శీఘ్ర విముక్తి గలిగించి, చమట వల్ల వర్తము రేగుటను పోగొట్టును... ఇది వశపిద్దలకు వలప్రసాదము!

బట్టల మీద చల్లితే చర్మ ఉష్ణమును నిరోధించును.

గోడ్రెక్ టాయ్లెట్ పొడరు

దుర్గంధమును పోగొట్టును • సురక్షితమైనది
సువాసనగలది • శమనకరమైనది

సంపూర్ణ రక్షణకు
సెంథాల్తో ప్యానముడేసిన
విదవ వాడండి.
(*సిలెంట్ హ్యాక్టరేషన్
యం. ఎస్. పి.)

గోడ్రెక్

(శ్రేష్ఠమైన సబ్బులను

ఇతర టాయ్లెట్లను తయారుచేయును,

ఇది నిక్కము...

...చగిరిన పాత్ర, నిలిగి మంచి
పాత్ర ఉండినట్లు నిలవించరు,
ఇలాగే రంగులో నలుపుచేయబడిన
ఇలాగేముల నలుపు లోమాట
చేయబడినట్లుగా నిలవించదు.

ఇలాగేరంగు ఇలాగేములను
పైపైని మూతమెనలుపుచేయును,
లోమా ఇలాగేములను నేమాటంగా నలుపుచేయును.

జగ్గిల్లపట్టణంన చెల్లెలు
కలమా నమ్రాణంగా నలుపు
చేయవచ్చు.

ఇది నిక్కము. ఎము, ఎము. ఇదిగో మాటా ఇలాగేమాటాడే !

విజయం :

సి. నరేంద్రమ్ అండ్ కో.,
బొంబాయి - 2.

డిల్లీ మెడికల్ స్టోర్సు, డిల్లీ.

షాహ బవిషి అండ్ కో.,
రాధాబజార్ స్ట్రీట్, కలకత్తా.

జె. బలభాయ్ అండ్ కో.,
నేతాజీ సుభాష్ రోడ్, మద్రాసు.

Pilot

PEN

INK

పైలట్ పాల్ ప్రపంచంలోకెల్ల
ఉత్తమమైంది, పైలట్ సిరాను
ఉపయోగిస్తే అతిచక్కగా
రాస్తుంది.

MANUFACTURED BY
The PILOT PEN CO., (INDIA) PRIVATE LTD.
CATHOLIC CENTRE, MADRAS-1.

రిజిస్టర్డ్ నం: 119923

డైమండ్ సుగంధవక్ర పొడి

ఉపయోగించువారికి గమనిక

మా 'డైమండ్' మార్కు సుగంధవక్ర పొడి అతి రుచికరమైనది, అన్ని విధాలా మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది. మీరు ఈసారి వక్ర పొడి కొనేటప్పుడు—“మాకు 'డైమండ్' మార్కు సుగంధవక్ర పొడి కావాలి. అదే ఇవ్వండి. ఇతరములు ఏదీ వద్దు” అని కచ్చితంగా చెప్పి, అడగండి.

ది డి. సి. అండ్ కంపెనీ,

కౌల్ బజార్ - బళ్ళారి - 1.

_____ : సేల్స్ డిపోలు : _____

చీరాల - గుంటూరు - కర్నూలు - ఆదోని - హుబ్లీ.

ఆరోగ్యమునందు ప్రీతిగలవారు ఎల్లప్పుడూ

లైఫ్ బాయ్ స్నానము చేయుదురు

పిల్లలు మురికిగా సగుటు చాల సహజము, అయితే మురికిగా సుండిపోవుట వారికి డెరుపు. ఎందుచేతననగా, మురికితో వ్యాధికారక క్రిములున్నవి, వాటి వల్ల ఆరోగ్యమునకు ఎడతెగని ప్రమాదమున్నది.

లైఫ్ బాయ్ సబ్బు మురికిలోని క్రిములను కడిగివేసి

మీ ఆరోగ్యమును కాపాడును. ప్రతిరోజూ

లైఫ్ బాయ్ సబ్బుతో స్నానము చేయుదు.

L. 207-50 TL

ఈ గుర్తుతో పున్న పైయినెలెన్ స్టీల్ పాత్రలు గ్యారంటీ కలవి
 చిలుము, తువ్వ పట్టపు. ఎల్లప్పుడు తెల్లగా మెరుస్తూ
 ఉంటును. తేమిటకు చాల సులువైనవి.

'దీపావళి' బహుమతులుగా ఇవ్వబడినవి.

ఇండియన్ మెటల్ & మెటల్రికల్ కార్పొరేషన్,
 498, మింట్ స్ట్రీట్ :: మద్రాసు - 3

PSHC.26

తల్లులారా!
జ్ఞాపకముంచుకొనుడు
'ఇన్ ఫన్ టోన్' ను
మీ బిడ్డల
అరోగ్యమును కాపాడు
పట్టిడి.

ది ఇండియన్ ఓవర్ సీస్ బ్యాంకు లిమిటెడ్

ఇండియాలో బ్రాంచీలు :

అతప్పే
బెంగళూరు సిటీ
బొంబాయి-పోర్ట్
బొంబాయి-మాండవి
కలకత్తా
కెనూర్
కొచ్చి
కోయంబత్తూరు
దేవకోట
గుంటూరు
హైదరాబాద్ (రెజిస్టర్)

కారైకాల్
కారైకుడి
కిలనవల్పుట్టి
కూత్తానల్లూర్
కొత్తైకోడు
కుంజికోణమ్
మద్రాసు జి. టి.
,, మాంటోరోడ్
,, త్యాగరాయనగర్
,, మైలాపూర్
,, పరశురామ

బాంబే స్టేషన్, కుత్తాలమ్ (తంజావూరు)

ఓవర్ సీస్ బ్రాంచీలు: బెల్గాం - రంగూన్, సిల్కన్ - కొలంబో, మలయా - తిరువనంతపురం, మలబార్, మంగళూర్, ములాక్కా, తాయ్ లాండ్ - బొంగ్ కాలక్, హంగ్ కాంగ్

* ముఖ్య కేంద్రాలలో ఎడోకేయ శరస్వాతెంట్లు కలరు. *

అన్ని విషయాలైన బ్యాంకింగు వ్యాపారములు జరుపబడును. ప్రత్యేకించి
గ్రామీణ వ్యాపారములకు అవసరమైన సమస్త సదుపాయాలు నమకూర్చబడును.

ఎమ్. సి.టి. ముత్తయ్య, డిరెక్టర్.

సి. వి. దొరై కన్ను, అసలర్ మేనేజరు.

సెంట్రల్ ఆఫీస్ : మద్రాసు - 1

మంగళూరు
మదురై
మయూరం
మైసూరు
న్యూఢిల్లీ
నాగపట్టణం
పెరంబిపూర్
పొండిచేరి
పుదుక్కోట
పుదువట్టి
క్విలన్
నేలం
షియాలి
శివగంగ
శివకాశి
తంజావూరు
తిరునల్వేలి ఉప్పన్
తిరువయూర్
తిరుచిరాపల్లి
తూర్పుకూడి
తిరువనంతపురం

సి. ఎమ్. ఆర్. అండ్ కంపెనీ,

హెడ్డ్ ఆఫీసు :

313, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు - 1

తారీఖు: 27/14. హై రోడ్డు, చిత్తూరు.

★

ఆస్ట్రేలియా సెమెంటు ప్లాంట్, ఎ.సి రెయిన్
వాటర్ ప్రైవేటు ఫెక్టరీలు, ఆల్బీన్
అండ్ ఫోర్టీలక్స్ ఈక్కు ఫర్నిచర్ల డిలర్లు.

చెంగల్పట్టు జిల్లాకుకూడా ఆల్బీన్ అండ్ ఫోర్టీలక్స్ ఈక్కు ఫర్నిచర్ల డిలర్లు

ఇంగ్లీషు, తమిళం, మలయాళం

భాషలలో ఉత్తమమైన డిజైన్లలో

ఎన్నికైన ప్రైవేటును,

మరియు

పర్సనల్ టుల్స్, హార్డ్వేర్స్, లా,

ట్రెడింగ్, కటింగ్ మిషన్లు, ఇత

రములైన ముద్రణ పరికరాలను

మీకు ఇవలించే రీతులలో, తగిన

వెలలకు సప్లయ్ చేయగలము.

దీ మద్రాసు ట్రైప్ ఫౌండ్రీ

38, జోన్స్ స్ట్రీట్ :: మద్రాసు - 1

హెచ్. ఎమ్. వి.

రేడియోలు & రేడియోగ్రామీలు

మద్రాసు నిటి పిలర్లు:

రేడియో సర్వీసెస్

(సమ్యక్మైన రేడియోలు దొరకు స్థలము)

నిర్వహణ: కృష్ణన్ అండ్ కృష్ణన్

ప్రదర్శనశాల:

10, మౌంట్ రోడ్డు, మద్రాసు-2

ట్రాంచి అండ్ సర్వీస్ షేప్స్:

24, జనరల్ పేటర్స్ రోడ్డు, మద్రాసు-2

సరసమైన చార్జీలకు అనుభవనీయమైన సేవ

సాహితీప్రియులు చదువవలసిన ఉత్తమ సాహిత్య ప్రచురణలు:

1. వింతప్రాయం (నవల)

శ్రీ 'భాస్కరభట్ల' రచన రూ. 1

2. ఈరుసులు - మేరుపులు

శ్రీమతి శ్రీదేవి రచించిన
కథల సంపుటి రూ. 1

3. ఆనందనిలయమ్

గోరాశాస్త్రి రచించిన
హాస్యనాటిక 1-25 న.పై.

4. చిట్టాక్షిన్ శయూని

శ్రీటి.వి. శంకరమౌర్య రచన 75 న.పై.

5. గులాబిమాల్య

ఇచ్చాపురపు జగన్నాథ
రావు రచన రూ. 1

6. కామిని - కాంచనమ్

'పృశ్నిక' రచించిన
నాటిక 75 న.పై.

ఇతర వివరాలకు:

సాగర్ పబ్లికేషన్స్, 11, బ్రాడ్వే, మదరాసు-1

తారతమ్యము తెరిగిన ముద్రాపకుడు

తన పనికి కావలసిన పరికరాలు, అసలు
—చక్కటి కాగితం, మంచి సిరా, స్పృటమైన పైపు
ఏంచుకొనుటలో ఎంతో బాగ్రత్త తీసుకొనును

అతను **గేంజిన్ సిరాలనే** ఉపయోగించును

ఎందుచేతనంటే

నాణ్యమునకు, పొదుపునకు

సుఖంగా పని సాగిపోవటానికి

ఈ సిరాలు సమ్యక్మైనవని అతనికి తెలుసును

స్టోక్స్ రీలు: హౌరా • బొంబాయి • మద్రాసు.

హాయిగా,

స్వేచ్ఛగా త్రొక్కడానికి

అనువైన సైకిల్

**రాతె
రాబిన్ హుడ్**

సెన్-రాతె సైకిల్ ప్రతిచక్కటి శ్రేష్టమైన ముడిపదార్థాలను
అత్యధునాతమైన సాంకేతిక పద్ధతులద్వారా ఉపయోగించి,
ప్రతి విభాగాన్ని ప్రత్యేకంగా పరిశీలించి తయారుజేయబడినది.
అందువల్ల చాతరానికి ఏమీ ఖర్చుపెట్టకుండానే, స్వేచ్ఛగా,
శుష్టం వచ్చినట్టు సైకిల్ ను వాడుకొనవచ్చు.

జి.ఎ.ఆర్

సెన్-రాతె

ముఖ సౌందర్యానికి

సిఎస్.సరోజ

Remy
BLENDED
TALCUM POWDER

Remy
SNOW

రెమీ స్నో & పౌడరు

మీ బిడ్డ...

1, 3 సంవత్సరముల మధ్య, కాబాసారులైన మగ
బిడ్డలలో, లివర్ వ్యాధులు సామాన్యమని, మా
లెక్కలవల్ల తేలుచున్నది.

తరుచుగ అజీర్ణ వ్యాధులు, కడుపు ఉబ్బు
రము, చికాకు పడుట, కోపము, ఆకలి
ముందగించుట మొదలైన గుణ
ములు లివర్ వ్యాధిని సూచించు
లక్షణములు.

పకాలంటో జమ్మి దానిని నలచి తేయండి.

జమ్మిన్

లివర్ క్యూర్

జమ్మి వెంకటరమణయ్య & సన్స్

అమ్మి రిల్లింగ్స్, మైలాపూర్, మద్రాసు-4.

ప్రారంభ విలయవాద, ఆధునికాధునిక, గోధూమకాశి, విజయనగరకాలం నిధి, కృషిసంఘాత నిధి.

**ఇదుగో... నీ
అచోకా**

అచోకా పెన్ వర్క్స్ తెనాలి ఆంధ్ర

“మీరు కూడా మీ బట్టలకు టినోపాల్ ఉపయోగిస్తున్నారని తెలుస్తోంది”

తెల్లని బట్టలు ప్రకాశించేలా తెల్లబడేటట్లు,
చేయాలంటే, దానికి సరియైన మార్గం
“టినోపాల్”, కొద్దిగా టినోపాల్, ఒక్కసారి ఉపయోగించితే
మూడు నాలుగు ఉతుకులవరకూ చాలుతుంది.

టినోపాల్

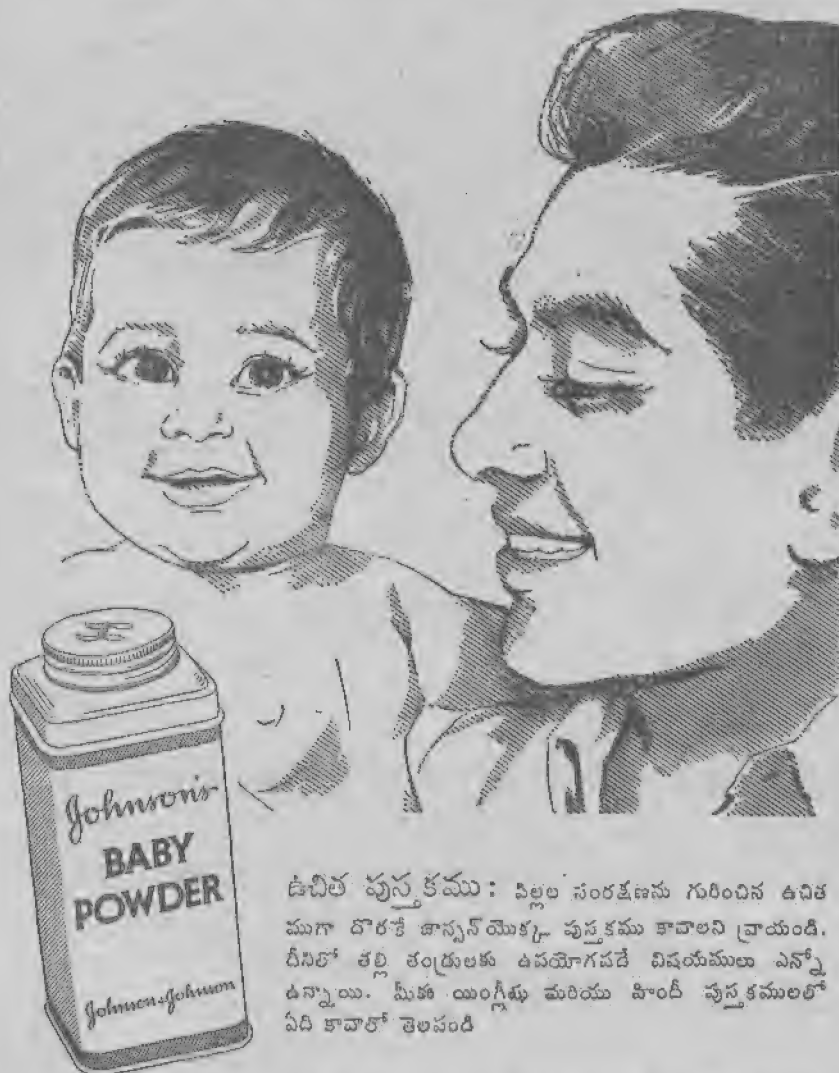
“టినోపాల్” ఇ. బి. గాడిగి జవ. ఏ.
కాల్. సిస్టెంట్ వారి ప్రేరేపకం.

సుహృద్ గేయగి ప్రెడింగ్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
ఏ. బి. బాక్స్ నం. 965, బొంబాయి.

REPRINT - ARI - 22 - TEL

జాన్సన్ అండ్ జాన్సన్ సొగపైన పాపాయిలకు ఒక సొగపైన పొడరు

ఉచిత పుస్తకము : పిల్లల సంరక్షణను గురించిన ఉచిత ముగా దొరకే జాన్సన్ యొక్క పుస్తకము కావాలని వ్రాయండి. దీనిలో తల్లి తండ్రులకు ఉపయోగపడే విషయములు ఎన్నో ఉన్నాయి. మీకు యింగ్లీషు మరియు హిందీ పుస్తకములలో ఏది కావాలో తెలపండి

జాన్సన్ అండ్ జాన్సన్, పి.ఓ. బాక్స్ 1976, రిపబ్లిక్ మెంట్ 40వ-భాగం

Make LIGHT work of it!

USE

MAZDA

LAMPS

Made in India for the Agents for :

THE BRITISH THOMPSON HOUSTON CO., LTD.

Associated Electrical Industries (India) Private Ltd.

Head Office :

'CROWN HOUSE', 6, MISSION ROW, CALCUTTA

Branches at

BOMBAY - NEW DELHI - MADRAS - BANGALORE - COIMBATORE - NAGPUR

K. ORR & COMPANY

40, CHINNATHAMBI STREET,
MADRAS-1

★

Stockists :

PAPER, PRINTING INKS.
GERMAN LITHO PLATES
PROCESS ZINC SHEETS,
BUTTERFLY GUMMED TAPE

Phone : 3519

Grams :
PRESUNDRY

Indenting Agents :

PAPER ★ METAL CHEMICALS
★ IRON & STEEL ★
PRINTERS' SUNDRIES

Choice Services with Choice Commodities

మీయొక్క దేహ సౌఖ్యమునకును,

అందమునకును

అరేబియా - అల్బా - మ్యాగిక్ అక్రిడ్ -

వివేచనితో వేరే

ఫెస్టివల్

సూపర్ శాండల్ టాలక్ పౌడర్

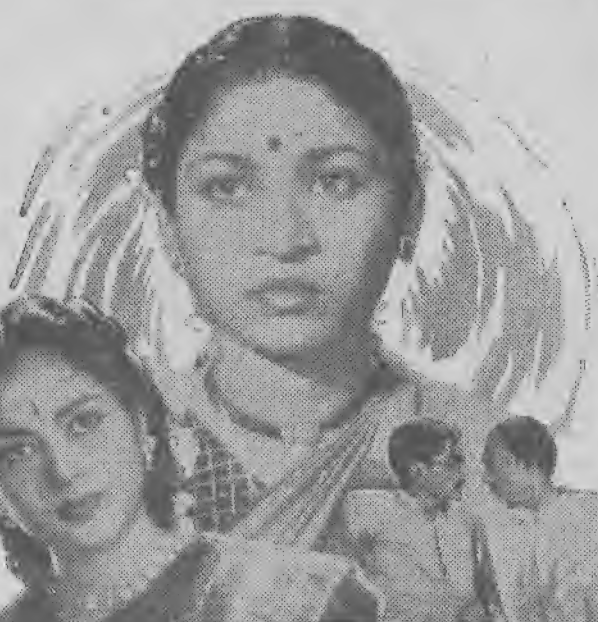
అండ్ స్క్రీమ్

తయారుచేయువారు :-
మురళీ ట్రేడర్స్, కాన్పిటీక్స్ డిపార్టుమెంటు

మదరాసు - 21.

Rama

త్వరతో వేడుదల!

బి.యల్.ఎస్.ఎస్.టి కానుక
విదల్ ప్రాడక్ట్స్ వారి

వద్దంటే పిళ్ళ

యాదులు, పాదులు
క్రిష్ణమూర్తి, రామ్ చంద్

నిర్మాత, దర్శకులు
శ్రీ.బి.విదల్.అచార్

క్రిష్ణా పిక్చర్స్ రిలీజ్

ARTS PUBLICITY

నైజాం & సిడెడ్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు: పూర్ణా పిక్చర్స్, విజయవాడ

వర

ప్రసాదితులైన

కళాకారులు

జీవితంలోని మంచి పనులను, పరివ్రాసేటట్లుగా కళాకర్తని పొందినవారే మెచ్చుకోగలరు. చిన్నప్పుడు తయారీలో ఈనాడు కళాత్మకంగా చేసిన ఈతడు సాధనకు ఫలితమే ప్రసిద్ధిచెందిన పార్లె గ్లూకో బిస్కెట్లు. మంచి బలానికి గ్లూకో బిస్కెట్లు తినండి.

* పార్లెవారి
గ్లూకో
బిస్కెట్లు

విటమిన్ లతో గూడి యున్నట్టివి

PG-57,9

పార్లె ప్రొడక్ట్స్ మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ కంపెనీ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, బొంబాయి

అవేమిటి తాతా
వేది కట్టారా?

అది అనకట్ట
నాయనా

ఏమీటో అది
కట్టలు పూవు

అనకట్ట తాతా! కానీ
నలమట్టి లేదు ఎంత
ఎలా కట్టేవా

ఇనుకలో కట్టితే
నిలువ్వు నామని, పేష్
అనకట్టలు వంతెనలు ఆట్టి
కట్టెంలుతో కట్టారు.

అన్నిటికంటే యునీటి
దుర్గా త్రొంగు
సిమెంటు

పరీక్ష చేయబడి ప్రశస్తిమోనదిగ
ఋజువు పొందిన

మూర్తా బ్రాండు

హాట్టలేండ్ సిమెంటు
తయారు చేయవారు
అంధ్రా సిమెంటు కంపెనీ లిమిటెడ్
విజయవాడ

ఫిలిమ్స్

దీపములకు... రేడియోలకు...
మోడరన్ ఆటో స్టోర్స్...
ఆధరైజ్డ్ డీలర్స్ విజయవాడ..!

మా అభిమాను లందరికీ
దీపావళి శుభసమయాన

ఆభినందనము అర్పిస్తున్నాము

మేలైన ముద్రలుకు

నెల్ సన్ టైపులరీ

ఉపయోగించండి

నెల్ సన్ అండ్ కో

(ది ఫైన్ ఆర్ట్ టైప్ ఫౌండ్రీ)

స్థాపితము : 1916

చూడండి

::

మదరాసు - 7

"చందమామ" నెల్ సన్ టైపులరీ ముద్రించబడుతున్నది.

అక్టోబరులో విడుదల !

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు :

అంబ్ర : శ్రీ నేషనల్ ఆర్ట్ పిక్చర్స్, గాంధీనగర్, విజయవాడ - 2.

సీడెడ్ : భాస్కర్ పిక్చర్స్, గుంతకల్లు.

అందముగ మన్నే ఒక అందమైన చీర!

మీరు బిన్నీవారి అసలైన సిల్క్ జాకెట్ చీర కట్టుకుంటే ఎంతో అందముగ కనపడతారు. అది అసలైన సిల్క్ జాకెట్ నేయబడినది కనుక దాని మెత్తదనము మరియూ సహజమైన తళతళ చాల కాలము ఉంటును.

బిన్నీవారి అసలైన సిల్క్ జాకెట్ చీరలను ఎన్నో సార్లు యింటివద్ద ఉతుకుతున్నా అవి ఒంటి మీద అందముగ నిలిచేలా ఉంటాయి. వాటి మనోహరమైన రంగులు బోవు.

అందముగ చాల కాలము మన్నే బిన్నీ వారి సిల్క్ జాకెట్ చీరలను కొనండి!

బిన్నీవారి యితర సిల్క్ చీరలు మెత్తని సిల్క్ చీరలు : పుష్ప దళమువంటి ఈ మెత్తని సిల్క్ చీరలు బంగారు అందు మరియూ సరికొత్త డిజైనులతో తళతళలాడే రంగులతో దొరకుతున్నాయి. వీనిని యింటివద్ద ఉతుకుకోవచ్చును.

క్రెప్ సిల్క్ చీరలు : ఈ కాత్త అందమైన, న్యూనమైన సిల్క్ చీర నేత్రా నందకరమైనది. అందమైన బంగారు అంటులు.

అసలైన బిన్నీవారి చీరలన్నీటిమీద బంగారు రంగులో యీ ముద్ర వేయబడియున్నది

బెంగళూరు పులెస్, కాటన్ అండ్ సిల్క్ మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్
మ్యానేజింగ్ ఏజెంట్లు:
బిన్నీ అండ్ కంపెనీ (మద్రాసు) లిమిటెడ్

BY. 3120 & (K)

చందమామ

సంచాలకుడు : 'చక్ర పాణి'

జీవితం అనేక రకాల పీడలతో కూడుకుని ఉంటుంది. వాటిని ఎదుర్కొనేటందుకు సంఘశక్తులు పని చేస్తూంటాయి. అలాటి పీడలలో అగ్రస్థానం వహించేది అరాజకం. అరాజకం ఏర్పడకుండా చూడవలసిన బాధ్యత పాలకులది. వారు అసమర్థులై ప్రజాజీవితాన్ని సక్రమంగా నడిపించనట్లయితే సంఘంలోని దుష్ట శక్తులు విజృంభిస్తాయి. న్యాయం నశిస్తుంది. ప్రజలు పీడించబడతారు. వారు తమ పాలకుల వినాశాన్ని కోరుతారు. సంఘశక్తులు భ్రష్టయిపోవటంచేత అరాజకం సులువుగా నిర్మూలనం కాదు.

ఈ విషయాలు "అరాజకం" (జాతక కథ) లో చక్కగా వివరించబడ్డాయి. దుష్టులైన రాజోద్వేగులకూ, దొంగలకూ మధ్య నలిగి దేశంలోని వివిధ వృత్తులవారు, ఆఖరుకు నోరులేని జంతువులు సయితం, అరాజకం మూలంగా ఎంత బాధపడినదీ ఈ కథ నిరూపిస్తున్నది.

సంపుటి 21

నవంబర్ 1957

సంచిక 5

దీపావళి

రాజు అసమర్థుడైనప్పుడు దేశంలో అరాజకం ఏర్పడి ప్రజలు ఎన్ని విధాల బాధపడతారో "అరాజకం" [జాతక కథ] లో వర్ణించబడింది. అరాజకం తాత్కాలికంగా ఏర్పడేది.

కాని మానవచరిత్రలో అప్పుడప్పుడూ బలవత్తరమైన లోకకంటకులు పైకి వచ్చి ప్రపంచవాసుల జీవితాన్ని దుఃఖభరితం చేసి అంతటా అంధ కారం కలిగిస్తారు. వారిని నిర్మూలించటానికి సాధారణ మానవశక్తులు చాలనప్పుడు భగవంతుడే అవతరించి ప్రపంచాన్ని దుఃఖంనుంచి, అంధ కారంనుంచి రక్షిస్తాడని మన పురాణాలు చెబుతున్నాయి.

అలాటి మానవ విమోచనానికి చిహ్నం దీపావళి. అందుచేత మనం ఏటా ఈ పండగను జరుపుకుంటున్నాం. లోకకంటకుడైన సరకాసురుడు తన ధాటికి ఎదురులేదని విర్రవీగుతూ మూడు లోకాలను పీడించే సమయంలో, శ్రీకృష్ణుడు సత్యభామానమేతుడై ఆ లోకకంటకుడిపై దండెత్తి వెళ్ళి, అతనిని సంహరించి, ప్రపంచానికి ఆనంద వికాసాలను తిరిగి ప్రసాదించాడు. ప్రజలు ఆ దంపతులకు జేజేలు పట్టారు.

లోకకల్యాణంకోసం పురుషుడితో సమంగా స్త్రీకూడా పారాధాలన్న సూత్రాన్ని సత్యభామ అనాడే అమలుచేసింది.

ఈనాడు ప్రపంచం శాశ్వతకాంతి సాఖ్యాలకోసం కృషి చేస్తున్నది. ఈ కృషిలో స్త్రీ పురుషులు సమంగా పాల్గొనాలి. అందుచేత ఈ దీపావళి పుణ్యసమయాన ఆ పుణ్యదంపతులను స్మరించుదాం.

అ రా జ కం

బ్రహ్మదత్తుడు కాశీరాజ్యాన్ని పరిపాలించే కాలంలో ఉత్తర పాంచాలదేశపు రాజధాని అయిన కాంపిల్యనగరానికి పాంచాలుడు రాజుగా ఉండేవాడు. ఆయన భోగలాల సుడూ, అవినీతిపరుడూ అయి, రాజ్యపరిపాలన విషయంలో కొంచెంకూడా శ్రద్ధ వహించలేదు. యథారాజు, తథాప్రజా అన్నట్టు, రాజునుబట్టి మంత్రులుకూడా అవినీతిగా ప్రవర్తించసాగారు. ప్రజలపై నానాటికీ పన్నుల భారం హెచ్చసాగింది. అరాజకం తలవెత్తింది.

ఈ అరాజక పరిస్థితిలో ప్రజల జీవితం తారుమారయింది. ప గ లు రాజభటుల పీడా, రాత్రి దొంగల పీడా హెచ్చిపోయింది. అందుచేత నగరవాసులు తమ ఇళ్లకు తాళాలుపెట్టి, వాకిళ్లకు ముళ్ళకంపలు అడ్డం పెట్టి, తమ భార్యలతోనూ, బిడ్డలతోనూ అరణ్యానికి వెళ్లి అక్కడ తల దాచుకో

సాగారు. వాళ్ళు పగలల్లా అడివిలో గడిపి, అర్ధరాత్రివేళ తమ ఇళ్ళకు వస్తూండేవారు.

ఈ సమయంలో బోధినత్వుడు నగరం వెలవలవుండే ఒక తిందుకవృక్షానికి అధిష్ఠాన దేవతగా జన్మించాడు. రాజు ఆ వృక్షానికి ఏటా పూజలు జరిపించి, ఉత్సవాలు జరిపి, దానికింద వెయ్యిమాడలు ఖర్చుచేసే వాడు. "అయ్యో, నన్ను ఇంత శ్రద్ధాభక్తులతో ఆరాధించే ఈ రాజు అవివేకంవల్ల తన దేశానికి అరాజకం తెచ్చిపెట్టుకుంటున్నాడు. ఇతనికి సరిఅయిన ఉపదేశం చెయ్యటానికి నేనుతప్ప ఇంకెవరూ లేరు!" అనుకున్నాడు తిందుకదేవుడు.

వెంటనే ఆయన రాజు నిద్రించే చోటికి వెళ్లి ఆయన ఎడట ప్రత్యక్షమయ్యాడు. దేదీప్యమానంగా వెలుగుతూ తనముందు సాక్షాత్కరించిన ఆ రూపాన్ని చూసి రాజు, "దేవా, మీరెవరు?" అని అడిగాడు.

“రాజా, నేను తిందుకదేవుణ్ణి. నీకు సరిఅయిన బోధచెయ్యవచ్చాను!” అన్నాడు తిందుకదేవుడు.

“ఏమిటా బోధ?” అని రాజు భక్తి పూర్వకంగా అడిగాడు.

“రాజా, నీవు శ్రద్ధలేక పరిపాలన చేస్తున్నావు. అందుచేత నీరాజ్యం నాశనమయి పోతున్నది. అశ్రద్ధగా పరిపాలించే రాజు ఈ లోకంలో తన రాజ్యాన్ని పోగొటుకుని పరలోకంలో నరకం అనుభవిస్తాడు. రాజును బట్టి ఇతరులుకూడా శ్రద్ధలేనివారైపోతారు. గనక, రాజు ఎన్నడూ శ్రద్ధ విడవరాదు,” అని చెప్పాడు తిందుకదేవుడు.

“దేవా, నేనిప్పుడేం చెయ్యాలి?” అని అడిగాడు రాజు.

“ఇప్పటికైనా నీరాజ్యపాలన విషయాలు నీవే స్వయంగా చూసుకుని, అరాజకాన్ని తొలగించి, రాజ్యాన్ని కాపాడుకో!” అని తిందుకదేవుడు అదృశ్యుడయ్యాడు.

రాజుకు జ్ఞానోదయమయింది. ఆయన తన రాజ్యం ఎలా ఉన్నదీ స్వయంగా చూడటానికి నిశ్చయించుకున్నాడు. మర్నాడు ఉదయమే ఆయన తన మంత్రిలను పిలిచి, రాచకార్యాలు చూస్తూ ఉండమని నియోగించి, తన పురోహితుణ్ణి వెంటబెట్టుకుని, తూర్పుద్వారంకుండా నగరం దాటి మారు

వేషంతో బయలుదేరాడు. నగరం వెలపల ఒక ఇంటి ముందు వృద్ధుడొకడు కనిపించాడు. ఆయన తన ఇల్లు తాళంపెట్టి, ఇంటిచుట్టూ ముళ్లకంప పెట్టి భార్యా బిడ్డలతో ఆడవికి పారిపోయాడు. చీకటి పడగానే ఆయన తన ఇంటికి తిరిగివచ్చి, వాకిలి తీయబోతుండగా కాలిలో ఒక ముల్లు గుచ్చుకున్నది. వెంటనే ఆయన నేలపై చతికిలబడి, పొదంలో గుచ్చుకున్న ముల్లును తీసుకుంటూ, "నా అరికాలిలో ఈ ముల్లు గుచ్చుకున్నట్టే పాంచాలరాజుకు యుద్ధంలో బాణం గుచ్చుకొనుగాక!" అని తిట్టుకున్నాడు.

ఈ తిట్టు విని రాజపురోహితుడు ఆ వృద్ధుణ్ణి సమీపించి, "అయ్యా, తమరు వృద్ధులు. కన్ను సరిగా కనిపించక మీరు ముల్లు తొక్కితే అది రాజుగారి దేషం ఎలా అయింది?" అని అడిగాడు.

"రాజు అవినీతిపరుడైనందుచేతనే అధికారులు దుష్టులైనారు. పగలు రాజభటుల బాధా, రాత్రి దొంగల బాధా భరించలేక ప్రజలు ఇళ్లకు ముళ్లకంపలు అడ్డంపెట్టి, భార్యా బిడ్డలతో ఆడివికి పారిపోతున్నారు. లేకపోతే నాకాలిలో ఈ ముల్లు విరగవలసిన పనేమిటి?" అన్నాడు వృద్ధుడు. రాజు తన పురోహితుడిని సమీపించి అతడి చెవిలో, "ఈ

వృద్ధుడన్న మాటలో నిజం వున్నది. మనం సగరానికి తిరిగి వెళ్లి పరిపాలన సరిగా సాగింతాం!" అన్నాడు.

"ప్రభూ, మీరు తొందరపడకండి!" అంటూ పురోహితుడు రాజును ఇంకొక గ్రామానికి తీసుకుపోయాడు. అక్కడ వారి కొక స్త్రీ కనిపించింది. ఆమెకు యుక్త పడున్న పచ్చి ఇంకా పెళ్లిగాని కుమార్తెలు ఇద్దరున్నారు. వారిని అడవికి తీసుకుపోవటం ఇష్టంలేక ఆమె తన ఇంటనే దాచివుంచి, వారికి కావలసిన కట్టెలూ, ఆకులూ తానే తెస్తూవుండేది. ఇప్పుడామె ఏవో ఆకులు కొయ్యటానికి ఒక చెట్టెక్కి దానిపైనుంచి

కిందబడి, "ఈ రాజు చచ్చిపోను! వీడు బతికుండగా కన్యలకు పెళ్లిగీతకూడా లేదు!" అన్నది.

ఈ మాటలు విని పురోహితుడు ఆమెను సమీపించి, "బుద్ధిహీనురాలా, రాజ్యంలో ఉండే ప్రతి కన్యకూ భర్తను వెతకటమే రాజుగారి పని అనుకున్నావా?" అన్నాడు.

"అరాజకం పెరిగింది. దుర్మార్గులు విజృంభించారు. పగలు రాజభటుల భయం, రాత్రి దొంగల భయం. కన్యలకు భర్తలెలా దొరుకుతారు?" అన్నదా స్త్రీ.

రాజు పురోహితుడూ అక్కడినుండి బయలుదేరి ఇంకా ముందుకు వెళ్ళారు.

ఒక పొలాన్ని దున్నుతూ ఒకరైతు వారి కంటపడ్డాడు. అతను దున్నుతూ వుండగానే నాగలికర్రు గుచ్చుకుని ఒక ఎద్దు పడి పోయింది. వెంటనే ఆ రైతు, పట్టలేని కోపంతో “ఈ పాంచాలరాజు గుండెలో బల్లెం గుచ్చుకుని ఇలాగే పడిపోరాడా? మా కష్టాలు తీరుతాయి!” అన్నాడు.

పురోహితుడు రైతుతో, “ఏమోయ్? నీ అశ్రద్ధవల్ల ఎద్దుకు దెబ్బతగిలి పడిపోతే అందులో రాజుగారి తప్పేమిటి?” అన్నాడు.

“రాజుగారి తప్పు కాకపోతే ఎవరి తప్పు? పాలకులు దుర్మార్గులయితే బక్కవాళ్లేం బతుకుతారు? పగలు రాజభటుల భయం,

రాత్రి దొంగల భయం. మావెట్టిది నాకోసం వండితెచ్చిన కూడు దుర్మార్గులు మెక్కిశారు. మళ్ళీ పండి ఎప్పుడు తెస్తుందా అని నేను నోరు తెరుచుకు చూస్తూండటం మూలాన బంగారమంటి ఎద్దుకాస్తా దెబ్బతిని పడి పోయింది!” అన్నాడు రైతు.

ఆ రాత్రికీ వారిద్దరూ ఒక గ్రామంలో పడుకున్నారు. మర్నాడు తెల్లవారి లేవగానే వారికోక పాలువితికేవాడు కనిపించాడు. వాడు పాలు తీస్తూండగా ఆవు ఒక్క తన్ను తన్నింది. పాలువితికేవాడు ఆ దెబ్బకు అబ్బా అని పెద్దగా మూలుగుతూ వెనక్కు పడి, “ఈ పాంచాలరాజుకుకూడా ఇలాగే

యుద్ధంలో కత్తిపాటు తగిలితే ఎంత బాగుండును!" అన్నాడు.

"నీ ఆవు పాలివ్వక తన్నితే అదికూడా రాజుతప్పేనా!" అన్నాడు పురోహితుడు.

"ఎందుకు కాదా? పాలకులు దుర్మార్గులైతే బక్కవాళ్లేం బతుకుతారు? పాలిచ్చే గొడ్లన్నిటినీ పితికినా వాళ్లే పట్టుకుపోయిరి. ఎన్నడూ పితకని ఆవును పితికితే తన్నదా?" అన్నాడు పాలుపితికేవాడు.

అక్కడినుండి బయలుదేరి రాజూ, పురోహితుడూ తమ రాజధానికి పోసాగారు. దారిలో వారికొక దృశ్యం కనిపించింది. ఒక మడుగులో వున్న కప్పలను, బతికి వుండగానే కాకులు పాడుచుకు తింటున్నాయి.

ఆ కప్పలలో ఒకటి క్రోధావేశంతో, "ఈ కాకులు మమ్మల్ని ఎలా బతికి వుండగానే పీక్కుతింటున్నాయో అలాగే పాంచాల రాజునూ, అతని సంతానాన్ని శత్రువులు పీక్కుతింటారుగాక!" అన్నది.

"ఓసి మతిమాలిన కప్పా, మిమ్మల్ని పీక్కుతినే కాకుల్ని ఏమీ అనలేక రాజు గారికి శాపనార్థాలు పెడుతున్నావా?" అన్నాడు పురోహితుడు కప్పతో.

దానికి కప్ప, "రాజుగారిని తృప్తిచెయ్యటానికి పురోహితుడు అలాగే అడుగుతాడు, ఆశ్చర్యం లేదు. కాని దేశంలో కాకబలులు కూడా కరువైపోబట్టేగదా కాకులు బతికున్న కప్పల్ని పీక్కుతినే దుస్థితి పట్టింది. అటు వంటి దేశాన్ని పాలించేవాడు చస్తే ఎంత మేలు!" అన్నది.

అది విని రాజూ, "నన్ను కప్పలుకూడా శపిస్తున్నాయి. ఇక లాభంలేదు. మనం నగరానికి తిరిగివెళ్ళి ఈ అరాజకాన్ని తుద ముట్టించుదాం!" అన్నాడు.

ఆ ప్రకారమే ఆయన రాజ్యపరిపాలనలో శ్రద్ధచూపి, లోపాలన్నీ సవరణచేసి, ప్రజలకు శాంతిసౌఖ్యాలు కలిగేలాగు చాలా కాలం పరిపాలన సాగించాడు.

11

[పింగళుడు తన తల్లివ్వారా అన్నలు అమెను పెట్టిన హింసలు తెలుసుకున్నాడు. కాని, అన్నలు దొంగపిట్టలు పిడుతూ వచ్చేసరికి, సోదరప్రేమకొద్దీ వారిని యింట్లోకి ఆహ్వానించాడు. వాళ్ళిద్దరూ పింగళుడు తెచ్చిన అన్నకొనం, అతణ్ణి ఒకానొక ఓడ నరంగుకు బాదినగా అమ్మెందుకు కుట్ర వన్నీ, సరంగును కలుసుకున్నారు. తరువాత—]

జీవదత్తుడు తన తమ్ముణ్ణి గురించి చెప్పిన దంతా విని ఓడసరంగు, చేతులు బారచాచి వికటంగా నవ్వాడు. దానిఅంతరార్థమేమిటో తెలిక, జీవదత్తుడూ లక్షదత్తుడూ కళ్ళవెళ్ళ పడిపోయి ముఖముఖాలు చూసుకున్నారు.

ఓడసరంగు కొంచెంసేపు ఆలోచిస్తూ పూరుకుని, తరవాత జీవదత్తుడి కళ్ళల్లోకి గుచ్చిచూస్తూ, "నువ్వు చెప్పేదంతా నిజమేనా? నిజంగా మీ తమ్ముడు పింగళుడు అనేవాడు, మిమ్మల్ని, మీ తల్లిని

హింసిస్తున్నాడా? నాదగ్గిర అబద్ధాలు పనికిరావు," అన్నాడు.

"నిజం, సరంగుగారూ, నిజం! మా అన్న చెప్పిందాంట్లో అవగింజంత అబద్ధంకూడా లేదు. ఇంతకాలంనుంచీ దుష్టుడైన మా తమ్ముడు పెట్టే బాధలను ఎలా భరించుకు వస్తున్నామో ఆ పరమాత్ముడికే ఎరుక!" అన్నాడు లక్షదత్తుడు.

ఓడసరంగు మరొసారి ఆ అన్నదమ్ముల ముఖాలను చీకటిగా చూసి, తల వూపుతూ,

'చందమామ'

"అయితే మీ తమ్ముణ్ణి కొనేందుకు నాకు ఏమీ అభ్యంతరంలేదు. వాణ్ణి నా పడవల్లో కళాసుగా రెండుమూడేళ్లు వుంచి, వాడి తిక్క కుదిరి చారికి రాగానే, తిరిగి మీ యింటికి పంపేస్తాను, సరా?" అన్నాడు.

"సరంగుగారూ, మీ పుజ్యం ఉంటుంది, అ పనిమాత్రం చేయకండి!" అంటూ జీవ దత్తుడు అడిగిపడ్డాడు. "అసలే వాడు పరమ దుర్మార్గుడు. ఆటువంటివాణ్ణి మీరు రెండు మూడు సంవత్సరాల తరవాత తిరిగి యింటికి పంపితే—వాడు తప్పక మా ప్రాణాలూ, మా తల్లిప్రాణాలూ తీస్తాడు. వాడి పగ తామపాము పగ అనుకొండి!" అన్నాడు.

"అలా అయితే, వాణ్ణి నాకు బానిసగా అమ్మేందుకు మీతోపాటు, మీ తల్లికూడా ఒప్పకుంటుందా? తరవాత రాజుగారిదగ్గర నామీద వ్యాజ్యంచేస్తే లాభం లేదు. అలా చించుకు చెప్పండి," అన్నాడు సరంగు.

జీవదత్తుడూ, లక్ష్మదత్తుడూ దూరంగా వెళ్లి ఏదో రహస్యంగా మాట్లాడుకున్నట్టు నటించి, తరవాత సరంగుతో వినయం వుట్టి పడేలా యిలా అన్నారు:

"అయ్యా, సరంగుగారూ! అన్ని సంగతులూ మా అమ్మతో మాట్లాడే వచ్చాం. అమె వుద్దేశంకూడా ఏదో విధంగా వాణ్ణి యింట్లోనుంచి బయటికి పంపమనే. ఎంత కన్నకొడుకైనా వాడి దుర్మార్గాన్ని సహించే ఓర్పు యిక అమెకు లేదు. అలా అని ఆమెకై అమె తన నోటిమీదుగా వాణ్ణి బానిసగా తీసుకుపామ్మని మీతో చెప్పలేదు. అందుకే మేం యిద్దరం వచ్చాం!"

"అలాగా, సరే! వాణ్ణి యీ సాయంత్రం సూర్యాస్తమయం వెళ్ళకు ఏదో వంక పెట్టి సముద్రతీరానికి తీసుకురండి, తరవాత పని నేను చూసుకుంటాను. ఇదిగో వాడికి నే నివ్వదలుచుకున్న ఖరీదు," అంటూ సరంగు వంద మొహరీలు జీవదత్తుడికి యివ్వబోయాడు.

జీవదత్తుడు, సరంగు యివ్వచూపిన డబ్బు తీసుకోకుండా, "అయ్యా, వాణ్ణి మేము సముద్రతీరానికి తీసుకురాగలగడం సాధ్యమయే పని కాదు. వాడిలో పంద సక్కలకుండే జిత్తులూ, ఎసభై ఎనుబోతుల బలమూ వుంది. కసిక, మీరే యీ రాత్రికి మా యింటికి వచ్చి వాణ్ణి ఎలాగో చేజిక్కించుకోండి," అన్నాడు.

జీవదత్తుడి భయం చూసి సరంగు బిగ్గరగా నవ్వాడు. "వాడి జిత్తులూ, ఎసభై ఎనుబోతుల బలమూ నాదగ్గిర ఉప్పుగల్లు కూడా మారవు. ఆఖరికి రాక్షసుణ్ణియినా, కంటికి కనబడి, చేతికి అందితే, కాళ్లకూ మెడకూ ఇనపగలుసులు తగిలించి, నా ఓడలో కళాసుపని చేయిస్తాను. సరే, రాత్రికి మరిద్దరు కళాసుల్ని వెంటబెట్టుకుని మీ యింటికి పస్తాను. మీ యిద్దరూ సర్వ సిద్ధంగా వుండండి," అన్నాడు.

"వెయ్యి సమస్కారాలు. మీ సహాయానికి చాలా కృతజ్ఞులం!" అంటూ జీవదత్తుడూ, లక్ష్మదత్తుడూ ఓడసరంగు యిచ్చిన సూరు మొహరిలూ తీసుకుని, పట్టరాని ఆనందంతో యింటికి బయలుదేరారు.

"ఇప్పుడు మనం పింగళుడికి అనుమానం కలక్కుండా వుండే విధంగా వీధైనా

యుక్తి పన్నాలి. సరంగు మరిద్దరు కళాసుల్ని వెంటబెట్టుకుని మనింటికి రావటం వాడికి అనుమానకారణం కావచ్చు!" అన్నాడు లక్ష్మదత్తుడు.

"ఓ, అలాంటి భయం ఏమీ లేదు. దానికి అవసరంఅయిన వుపాయం ముందే ఆలోచించి వుంచాను," అంటూ జీవదత్తుడు ఓసారి చుట్టూ కలయచూచి, లక్ష్మదత్తుడి చెవిలో రహస్యంగా విద్దో చెప్పాడు.

లక్ష్మదత్తుడు పెద్దగా నవ్వుతూ చుప్పట్లు చరిచి గంతులెస్తూ, "అన్నా, నువ్వు బుద్ధికి బృహస్పతిని మించినవాడివి, నాకు తెలుసు! పింగళుడు తెచ్చిన డబ్బు మన

దయనీపృథు, భాగాల్లో నాకేమీ అన్యాయం చేయవుగదా?" అన్నాడు.

"అన్యాయమా. ఛఛ, సోదరుణ్ణు చూస్తూ చూస్తూ ఎలా మోసపుచ్చుతానురా? అది మన మంగంలోనే లేదుగదా!" అన్నాడు జీవదత్తుడు.

అన్నదమ్ములిద్దరూ నవ్వుతూ, కేరింతలు కొడుతూ యింటిని సమీపించి, వాకిట్లో పింగళుడు కనిపించగానే, ముఖాలమీద ఎక్కువేని విచారాన్నీ తెచ్చిపెట్టుకుని అతణ్ణు సమీపించారు. పింగళుడు వాళ్ళ వాలకంచూసి, "అన్నల్లారా, ఎందుకు అంత విచారంగా పున్నారు? ఏం జరిగింది?" అని అడిగాడు.

జీవదత్తుడు బొంగురుపోయిన గొంతు పెళ్ళి, "మరేంలేదు తమ్ముడూ! ఇవ్వాళ్ళ దారంట పస్తూంటే మా పాతస్నేహితుడు ఒక ఓడనరంగు కనిపించాడు. అతడు ఈ పట్టణానికి ఏదో వ్యాపారంమీద వచ్చాడట. లోగడ అతడు మా ఇద్దరికీ అనేకసార్లు తన విడిదిలో ఆతిథ్యం యిచ్చి ఎంతో గౌరవించాడు. కాని, బదులుగా అతడికి ఈనాటి పరకూ మేము ఆతిథ్యం ఇప్పలేకపోయాం. మేము పుట్టుదర్పిద్రులంగదా?" అన్నాడు.

"అన్నా, మీ స్నేహితుడు నా స్నేహితుడు కాకుండా పోతాడా? మనం ఇప్పుడు దర్పిద్రులం ఏమీ కాదు. కావాలంటే అవంతి

సగరంలో వున్న ప్రతి ఒక్కరికీ మనం
రోజూ సంతర్పణ చేయగలం. మీ స్నేహితు
డైన ఓడసరంగును అనుచరులతోకూడా,
ఈ రాత్రి మన యింటికి విందుకు అహ్వానిం
చండి! కావాలంటే విడిదికూడా యిక్కడే
ఎర్పాటుచేద్దాం," అన్నాడు పింగళుడు.

"నిజమా, తమ్ముడూ నిజమా?" అంటూ
జీవదత్తుడూ, లక్ష్మదత్తుడూకూడా ఎక్కడ
తెని సంతోషాన్ని నటిస్తూ పింగళుణ్ణి
ప్రశ్నించారు.

"నిజం, మీ స్నేహితుణ్ణి తప్పక తీసుకు
రండి. మంచి విందు ఎర్పాటు చేద్దాం!"
అన్నాడు పింగళుడు.

"సరే, అయితే ఇప్పుడే ఈ సంగతి మా
స్నేహితుడితో చెప్పివస్తాం!" అంటూ జీవ
దత్తుడూ, లక్ష్మదత్తుడూ తిరిగి పట్టణంలోకి
బయలుదేరారు.

వాళ్ళిద్దరూ సూర్యాస్తమయం పరకూ
జూదగృహాల్లోనూ, పానశాలల్లోనూ కాలం
గడిపి, చీకటి పడగానే సరంగు విడిదికి
వెళ్లి, అతణ్ణి బయలుదేరమన్నాడు. సరంగు
చాలా సంతోషించి, బలికాలులైన ఇద్దరు
కళానుల్ని వెంటబెట్టుకుని అన్నదమ్ముల
వెంట బయలుదేరాడు.

సరంగుకూ, అతడి అనుచరులకూ పింగ
ళుడు హృదయపూర్వమైన స్వాగతం

కాని, ఎంతకీ పింగళుడు నిద్రమత్తు లకీ బాలు కనబరచక, ఉత్సాహంగా కథలూ, కబుర్లూ చెప్పేస్తున్నాడు.

ఇక యిలా కాలం వృధాపుచ్చటం మంచిది కాదని నిర్ణయించుకుని సరంగు తన అనుచరులకూ, జీవదత్తుడికీ లకీ దత్తుడికీ సాజుచేశాడు. వెంటనే అందరూ మూకపుమ్మడిగా పింగళుడిమీద పడ్డారు. కొందరు అతడి కాళ్ళూ చేతులూ కదల కుండా పట్టుకున్నారు. జీవదత్తుడూ, లకీ దత్తుడూ అతడు కేకలు పెట్టకుండా నేట్లో గుడ్డముక్కలు కుక్కారు.

యిచ్చాడు. వాళ్లందరూ ఒకగదిలో సుఖా సీనులైన తరవాత పింగళుడూ, తల్లి కలిసి మహత్తుగల సంచినుంచి రకరకాల పదార్థాలూ పానీయాలూ తీసి వాళ్ళకు పడ్డిం చారు. సరంగుకు మాత్రం సంచిని గురిం చిన రహస్యం ఏమీ తెలియదు. జీవ దత్తుడూ, లకీదత్తుడూ తనకిలాంటి మర్గా దలు చెప్తున్నారని అతడు భావించాడు.

రాత్రి బాగా పొద్దుపోయేవరకూ అందరూ ఖులాసాగా కబుర్లాడుతూ కాలంగడిపారు. పింగళుడు నిద్రమత్తుతో బోగుతున్నప్పుడు, హఠాత్తుగా మీద పడి అతణ్ణు బంధించి పట్టుకుపోవాలని సరంగు ఎత్తువేశాడు.

పింగళుడు మొదట్లో ఆశ్చర్యపడి నిశ్చేష్టు డయినా, ఆ వెంటనే తెప్పరిల్లి, తనను బంధించేవాళ్లనుంచి విడిపించుకునేందుకు గట్టి ప్రయత్నం చేశాడు. కాని తాను ఒకడు, తనను బంధించ చూచేవాళ్ళు అయిదు గురు! వెంటనే అతడికి తన సేవకుడైన భల్లూకకేతుడు గుర్తుకు వచ్చాడు. ఎలాంటి కష్టంలో వున్నాసరే, ఒకానొక మంత్రం ఉచ్చరిస్తే తను మరునిమిషాన సహాయానికి పస్తానని, అతడు పింగళుడికి ఒక మంత్రం చెప్పివున్నాడు. కాని, ఆ కష్టసమయంలో ఎంత బుర్ర బద్దలుకొట్టుకున్నా, ఆ మంత్రం పింగళుడికి స్ఫురించలేదు. అతడు నిస్స

హాయంగా అన్నల కుట్రకు లోనై, ఓడ సరంగుకు బానిసగా చిక్కిపోయాడు.

వక్కగదిలో నెద్దిస్తున్న తల్లికి యివేమీ తెలియవు. పింగళుణ్ణి కాళ్ళూ చేతులూ కట్టింతరవాత కళ్ళామీలు ముద్దరూ కలిసి అతణ్ణి దుంగలాగా భుజామీద వేసుకుని తమ యజమాని సరంగు వెనక బయటికి నడిచారు. జీవదత్తుడూ, లక్ష్మదత్తుడూ కూడా వాళ్ళవేనక సముద్రతీరంవరకూ వెళ్లి, ఓడసరంగుతో, "అయ్యా, మావాణ్ణి మాత్రం ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ వదలకండి. వాడు విషసర్పం! ఆ సంగతి మీకు లోగడే మనవిచేసుకున్నాంగదా?" అన్నారు.

"విషసర్పం నేను బిగించాం. ఇక ఆ కొరలు లేకుండా చేయటం ఎలాగో కూడా నాకు తెలుసు. నా వడవలో ఒక సారి తెడువేసే యిసపకమ్మికి అతణ్ణి గెలుసుతో బిగించానంటే, ఆ వరమేస్వరుడు కూడా అతణ్ణి అక్కడనుంచి కదిలించలేడు," అన్నాడు సరంగు.

జీవదత్తుడూ, లక్ష్మదత్తుడూ సరంగుకు ఒకటికి రెండుసార్లు కృతజ్ఞత చెప్పుకుని యింటికి వచ్చారు. అప్పటికి యింకా తెల్లవారనందున కాసేపు నిద్రపోతున్నట్టు నటించి, తెల్లవారగానే అదుర్దాగా తల్లిపద్దకు

వెళ్ళి, అమెను నిద్రలేపి, "అమ్మా, పింగళు డెక్కడ?" అని అడిగారు.

తల్లి వాళ్ళకేసి అమాయకంగా చూసి, "ఏం, ఎందుకంత అదుర్దాపడుతున్నారు? వాడి గదిలో నిద్రపోతున్నాడేమో చూడండి," అన్నది.

"గదిలో లేడు. ఇంట్లో మరెక్కడా వున్న జాడకూడా లేదు," అన్నాడు జీవదత్తుడు.

ఆ మాటలతో తల్లికి ఎక్కడలేన భయమూ వట్టుకున్నది. అమె హడావిడిగా మంచంలోంచి లేచి యిల్లంతా కలయ వెలికింది. అమె అదుర్దా గమనించిన జీవదత్తుడు, "అమ్మా, నాకొక అనుమానం

కలుగుతున్నది. తమ్ముడు రాత్రి మన యింటికి వచ్చిన ఓడసరంగుతో కలిసి సముద్ర ప్రయాణానికి వెళ్లివుంటాడేమో!" అన్నాడు అమాయికంగా.

"అంతే జరిగివుందొచ్చు. ఏదో ఒక ద్వీపంలో పెద్ద పాడుబడిన కొటలు వున్నాయనీ, వాటి వున్నాదుల్లో గొప్పనిధులు వున్నాయనీ సరంగు మనవాడితో చెపుతున్నాడు. అలాటి వాటిని బయటికి లాగటంలో నాది అందెవేసివచ్చేయి, అని పింగళుడు అంటున్నాడు," అన్నాడు లక్ష్మీవత్తుడు.

అమాయకురాలైన తల్లికి యిందులో కొంత సత్యం వున్నట్టు తోచింది. అమె నిస్పృహగా చేతులు జోడించి, "అవును నాయనలారా! పింగళుడు ఎప్పుడూ అదృష్ట పంతుడే! వాడి న్యాయబుద్ధి, సన్మార్గవర్తనే వాణ్ణి అన్ని ఆపదలనుంచి కాపాడుతుంది. నా తండ్రి త్వరలోనే తిరిగి వస్తాడు!" అంటూ దేవుణ్ణి ప్రార్థించింది.

తల్లి ప్రపర్రే దుస్తులైన కొడుకులిద్దరికీ పట్టరాని ఆగ్రహం తెప్పించింది. వాళ్ళు తల్లికేసి వికటంగా నవ్వి, "వాడు బుద్ధి మంతుడూ, మేము దుస్తులమూ నన్నమాట? మొదటినుంచి నెవ్వ్వ వాడిమీద పక్షపాతం కనబరుస్తున్నావని మాకు తెలుసు. ఇక యీ యింట్లో మేం క్షణం వుండం. నాన్న పదిలిపోయిన అన్ని ఎక్కడ వుందో వెతికి ఎత్తుకుపోతాం," అంటూ బయలుదేరారు.

తల్లి వాళ్ళను వారిస్తూ, "మీనాన్న సంపాదించిన అస్తియావత్తూ, మీయిద్దరూ ఎప్పుడో తగలవేశారు. ఈ యింట్లో యిప్పుడున్న దబ్బంతా పింగళుడు కష్టించి సంపాదించుకున్నదే," అన్నది.

అ మాటల్లో అన్నదమ్ములిద్దరూ ఊగులై పోయి, తల్లిని నానాతిట్టూ తిట్టి, పింగళుడు మంత్రవేత్త అయిన పద్మపాదుడి నుంచి తెచ్చిన ధనమూ, మహత్తుగల సంచి వెతికి బయటికి లాగారు. —(ఇంకా వుంది)

మాయవర్తకుడు

[గత సంచిక తరువాయి]

బిన్నాళ్ళూ ఆ బిడారుకొసం ఎంతో ఆత్రంగా ఎదురుచూస్తున్న వర్తకులు తమ డబ్బు గురించి ఆదుర్దా పడనారంభించారు. వారా అందోళనను అలీకి చెప్పకున్నారుకూడా. ఎందుకంటే అతని మాటలుసమ్మే వారు మారుఫ్ కు అప్పపెట్టారు.

అలీ మారుఫ్ ను అవతలికి తీసుకుపోయి, “నీకు పూర్తిగా మతి పోయినట్టుందే? వర్తకులు డబ్బుకొసం తొందర చేస్తున్నారు. నువ్వు వారికి అరవైవేలు బాకీ వడ్డావుట. ఈ సొమ్ముతో ఎంత వర్తకమైనా చేసుకుని ఉండవచ్చు. నువ్వు వట్టి సోమరిపోతులాగా దాన్ని బిచ్చగాళ్లకు పంచిపెట్టావు! ఈ బాకీ ఎలా తీరుద్దామని నీ ఉద్దేశం?” అని గట్టిగా కోప్పడ్డాడు.

“ఏమీ భయంలేదు. ఈ ఆరవైవేల సగా ఎంత? నా బిడారు రానీ, వర్తకులకు

బంగారం కావాలంటే బంగారం ఇస్తాను, సరుకు కావాలంటే సరుకిస్తాను. ఏదీ కావాలన్నా నాదగ్గిర కొల్లలు, కొల్లలు!” అని మారుఫ్ తాపీగా జవాబిచ్చాడు.

“ఓరి పిడుగా! ఆ కట్టుకథ నాకే చెబుతున్నావా? నీ బతుకు ప్రపంచానికి ఇప్పుడే చాటగలను, జాగ్రత్త, ఏమిటనుకున్నావో!” అన్నాడు అలీ.

“చాల్లే! నేను పేదవాణ్ణుకున్నావా? అంతులేని సంపద దారిలో ఉందనుకో. నా బిడారు దిగిన మరుక్షణం ఈ వర్తకుల సొమ్ము ఇబ్బడిగా పారేస్తాను!” అన్నాడు మారుఫ్ తొణకకుండా.

“నాతోనే అబద్ధమాడతావురా, దుర్మార్గుడా? చూడు ఏం చేస్తానో!” అని అలీ బెదిరించాడు.

“నువ్వేంచేసినా సరే, నా బిడారు చేరేదాకా ఆ వర్తకులందరూ వేచిఉండక

టానికి జంకాను. ఎందుకంటే నేనే అతనికి వెయ్యి దీనారాలు అప్పపెట్టి ఉన్నాను. అసలు మీరు అతనికి అప్పపెట్టే ముందు నాతో చెప్పిఉండవలసింది. మీ బాకీకి నేను జవాబుదారును కాను; దాన్ని మీరే వసూలు చేసుకోండి. సాధ్యం కాకపోతే సుల్తానుగారివద్దకు వెళ్ళి, అతను పంచకుడనీ, మిమ్మల్ని దగాచేశాడనీ ఫిర్యాదు చేసుకోండి!” అన్నాడు.

వర్తకులందరూ కలిసి సుల్తానుగారివద్దకు వెళ్ళి, తమకూ మారుఫ్ కూ మధ్య నడిచిన లావాదేవీ అంతా విన్నవించుకున్నారు.

“ప్రభూ, ఈ మనిషి పేదవాడను కుందామా అంటే, మా కళ్ళ ఎదటే పేదలకు గుప్పెళ్ళతో బంగారం దానం చేశాడు. దరిద్రుడైనవాడు అలా ఎన్నడూ చేయడు. ఈ దాన ధర్మాలకొసం అతను మాపద్ద అరవై వేల దీనారాలు అప్ప తీసుకున్నాడు. పోనీ అతను ధనవంతుడే అని తొందర పడకుండా ఉందామంటే, ఎన్నాళ్ళు చూసినా అతని బిడారు జాడ లేకుండా ఉంది!” అన్నారు వారు.

వారు చెప్పేది వింటూంటే సుల్తానుకు మారుఫ్ సాటిలేని ధనికుడన్న సమ్మకం కుదిరింది.

తప్పుదు. ఆ తరవాత వారి సొమ్ము వారి కిస్తాను. ఇంకా ఎక్కువే ఇస్తానుకూడా!” అన్నాడు మారుఫ్.

అంతటితో అలీ అట కట్టయింది. ఒకప్పుడు తాను ఈ మారుఫ్ ను చాలా పెద్ద కోటిశ్వరుడుగా పరిచయం చేసి, ఆ నోటితోనే ఇప్పుడతను గర్భదరిద్రుడని పాటి వర్తకులతో చెప్పటం ఎలా?

మిగిలిన వర్తకులంతా అలీ దగ్గరికి వచ్చి, “మా బాకీ సంగతి ఏమంటాడు? వ్యవహారం ఏమైనా దారిన పడేటట్టుందా?” అని ఆత్రంగా అడిగారు. అలీ నీరసంగా, “అతనితో బాకీ సంగతి నేను ప్రస్తావించ

ఆయన అసలై లోభి. ఈ మారుఫ్ పేదలకు గుప్పిళ్లతో బంగారం దానం చేస్తున్నాడనేసరికి, అటువంటివాడివల్ల లాభం పొందాలన్న దురాశ ఆయనలో తల ఎత్తింది. ఆయన వర్తకులను పంపేసి, తన వజీరును పిలిచి, “మనం ఈ మారుఫ్ స్నేహం సంపాదించుకోవాలి. అతని బిడారు ఇవాళ కాకపోతే రేపైనా వచ్చి తీరుతుంది. ఈ వర్తకులు గద్దలలాగా పొంచివున్నారు. వారు అతని సరుకు కాజేయకముందే మనం జాగ్రత్తపడాలి. అవసరమైతే అతనికి నా కూతురినిచ్చి పెళ్లిచేసి అతని అస్తి మన అస్తిలో కలిపేస్తాను!” అన్నాడు.

“మీరు దురాశకు చిక్కి మోసపోకండి, ప్రభూ. ఈ మనిషి వట్టి మోసగాడు!” అన్నాడు వజీరు.

“నేను ముందుగా అతన్ని పరీక్ష చేస్తాను. అందుకు అవసరమైన ఆలోచన చేసే ఉంచాను. అతను మోసకాడని రుజువు చేతే తల తీసేయిద్దాం!” అన్నాడు సుల్తాను.

వెంటనే వజీరు మారుఫ్ ను పిలిపించాడు. అతను వచ్చి సుల్తానుకు సలాం చేసి కూర్చున్నాడు.

“నువ్వు ఈ సగరపు వర్తకులకు అరవై వేల దీనారాలు బాకీ పడ్డావుట, నిజమేనా?”

అని సుల్తాను అడిగాడు. మారుఫ్ నిజమే నన్నాడు. “అయితే వారి బాకీ ఎందుకు చెల్లించవు?” అని సుల్తాను మళ్లీ అతన్ని అడిగాడు.

“నా బిడారు వచ్చి దిగగానే వారి బాకీ చెల్లువేస్తాను. బంగారం కావాలంటే బంగారం ఇస్తాను, సరుకు కావాలంటే సరుకిస్తాను. ఏది కావాలంటే అది నాదగ్గర కొల్లలు కొల్లలుగా ఉంది,” అన్నాడు మారుఫ్ తాపేగా.

అతన్ని పరీక్షితామని సుల్తాను వెయ్యి దీనారాల విలువగల ముత్యాన్ని తీసి అతని కిస్తూ, “ఇలాటి విలువగల ముత్యాలు మీ

బిడారువెంట ఉన్నాయా?” అని అడిగాడు. మారుఫ్ దాన్ని అటూ ఇటూ తిప్పిచూసి చివరకు ఆ ముత్యాన్ని కాలికంద పెట్టి తొక్కి చితకగొట్టేశాడు.

సుల్తాను మండిపడుతూ, “ఏమిటి నీ ఉద్దేశం?” అన్నాడు.

“ఎంత విలప ఉన్నా, ఈ ముత్యం వెయ్యి దీనారాలకన్న ఉండదు. నావద్ద ఇంతకన్న చాలా పెద్ద పెద్ద ముత్యాలున్నాయి,” అన్నాడు మారుఫ్.

సుల్తానుకు దురాశ కట్టలు తెగిపోయింది. ఆయన నగరవర్తకులను పిలిపించి, “మీరు మీ సొమ్ముగురించి ఏమీ బెంగపడ నవ

నరంలేదు. బిడారు తప్పక వచ్చి చేరు తుంది, మీ బాకీలు మీరు వసూలు చేసుకో గలుగుతారు,” అని చెప్పాడు.

తరవాత ఆయన తన వజీరును పిలిచి, “మారుఫ్ ను రాజభవనానికి అతిథిగా ఆహ్వానించు. అతనితో నా కుమార్తెను గురించి ప్రస్తావించి, పెళ్ళాడటానికి ఇష్టపడతాడేమో తెలుసుకో. అతని అస్తంతా మనం కలుపుకో వచ్చు!” అన్నాడు.

“ప్రభూ, ఈ విదేశీయుణ్ణి చూస్తే నాకు చాలా సందేహంగా ఉంది. అతన్ని రాజభవనంలో ఆడుగు పెట్టనివ్వటం మంచిది కాదు. ఇంతలో తొందర

ఏమొచ్చింది? అతని బిడారు పస్తున్న బాడ అయినా తెలిసేదాకా తొందరపడకండి!” అని వజీరు సలహా ఇచ్చాడు.

ఈ సలహా విని సుల్తాను మండిపడ్డాడు. “విశ్వాస ఘాతకుడా, నా కుమార్తెను నువ్వు పెళ్లాడతానని వెనక అన్నావు, దానికి మేం బప్పలేదు. ఇప్పుడు ఆమెకు మంచి సంబంధం వస్తే అది ఎలాగైనా పడగొట్టాలని చూస్తున్నావు. నాకుమార్తెకు ఎలాగైనా పెళ్లి యాడు తప్పించి ఆప్పుడు నీవే పెళ్ళాడా లనుకుంటున్నావు. ఇతను నా కుమార్తెను పెళ్ళాడితే మన మంతా బాగుపడిపోతాం, ఏమనుకుంటున్నావో?” అన్నాడాయన.

ఇంక ఎదురు చెబితే సుల్తానుకు మరింత కోపం వస్తుందనుకుని, వజీరు తిన్నగా మారుఫేవద్దకు వెళ్లి, “సుల్తానుగారికి తమ కుమార్తెను మీకిచ్చి చేయాలని ఈన్నది. మీ ఉద్దేశం ఏలా ఉందని అయినతో చెప్పాలి?” అని అడిగాడు.

“సుల్తానుగారి ఆదరానికి చాలా కృత జ్ఞాణ్ణి. కాని నా బిడారు పచ్చేదాకా అగటం మంచిదికాదా? రాజకుమార్తెను పెళ్లాడట మంటే దానికి చాలా పెద్ద తతంగం ఉంది. పెళ్లికూతురికి కనీసం అయిదువేల సంఘల బంగారం పెట్టాలి. పెళ్లినాడు నగరంలోని పేదసాదలకు కనీసం వెయ్యి సంఘల

వెంటనే జరిగిపోవాలి. పెళ్లికయ్యే ఖర్చుంతా నేనే భరించుకుంటాను. నా ఖజానానిండా పుష్కలంగా డబ్బున్నది. నీ అవసరాలకు కావలసింది ఎంతయినా నువ్వు నిరభ్యంతరంగా తీసుకోవచ్చు. పెళ్లికూతురు కివ్వదలచిన కట్టుకానుకల సంగతి బిడారు వచ్చినాక చూసుకోవచ్చు. 'ముహూర్తం వాయిదా వెయ్యటం మటుకు నాకెంత మాత్రమూ ఇష్టంలేదు,' అన్నాడు.

మారుఫ్ సరేనన్నాడు. అతనికి నుల్తాను కుమార్తెనిచ్చి వైభవంగా పెళ్లి చేసేటందుకు ఏర్పాట్లు జరిగాయి.

మారుఫ్ ను పెళ్లికొడుకును చేసి దేవిడిలో ఒక సింహాసనంమీద కూర్చోబెట్టారు. అతని ముందు గాయకులు పాడారు, నర్తకులు నాట్యం చేశారు, విదూషకులు హాస్యాలు చేశారు, గొప్పగొప్ప మల్లులు కుస్తీలుపట్టారు.

ఆ రోజల్లా అతను ఖజానానుంచి సంచులతో బంగారం తెప్పించి పంచుతూనే ఉన్నాడు. ఖజానానుంచి సంచులు తెచ్చి అందించలేక వజీరు రెక్కలు వడిపోయావి. ఆయన మారుఫ్ దగ్గరికి వచ్చి అతని చెవిలో, "అల్లా నిన్ను క్షమించడు! నగరపర్తకుల బంగారమంతా అలాములు పలాములు చేసింది చాలక నుల్తానుగారి

బంగారం దానం చెయ్యాలి. సైనికుల వినోదానికి మరో వెయ్యి సంచుల బంగారం అవసరం. పెళ్లికూతురికి నేను నూరు రత్నాలైనా పెట్టుకోవాలి. దానదాసి జనాని కంతకూ కలిపి మరో నూరు రత్నాలు బహూకరించాలి. నా బిడారు చేరనిదే ఇదంతా ఎలా సాధ్యం అవుతుంది?" అన్నాడు మారుఫ్ దర్పంగా.

వజీరు ఈ మాటలను నుల్తానుగారికి నివేదించాడు.

నుల్తానుకు తల తిరిగిపోయినంత పని అయింది. ఆయన మారుఫ్ ను వెంటనే పిలిపించి, "ఓ వర్తకశేఖరా, ఈ పెళ్లి

ఖజానా అంతా యావిధంగా గుల్లచేస్తున్నావా?” అన్నాడు కోపంగా.

“మధ్య నీ సొమ్మేం పోయింది? నా బిడారు రానీ, సుల్తానుగారి సొమ్ముకు వెయ్యింతలు తిరిగి ఇస్తాను,” అన్నాడు మారుఫ్.

నలభై రోజులపాటు ఉత్సవాలు జరిగాక పెళ్ళిరోజు వచ్చింది. పెళ్ళి ఊరేగింపులో మారుఫ్ బంగారం రెండుచేతులా వీధులంతటా విదజల్లాడు.

చివరకు పెళ్ళికొడుకునూ, పెళ్ళికూతురునీ పడకటింట్లోకి పంపారు. మారుఫ్ మంచానికి ఓమూల దిగాలుపడి కూచుని కంట నీరు పెట్టుకోసాగాడు.

సుల్తానుగారి కుమార్తె అతనిదగ్గిరికి వచ్చి, “ఎందుకలా విచారిస్తున్నారు? మీకేం కష్టంవచ్చింది?” అన్నది.

“అంతా ఆల్లా నిర్దేశం! కాని ఇలా జరగటానికి తప్ప పూర్తిగా మీ నాన్నదే!” అన్నాడు మారుఫ్.

“ఇప్పుడేం తప్ప జరిగింది?” అన్నది సుల్తానుకుమార్తె.

“జరగక పోవటమేం? నన్ను చూసి అందరూ తిడుతున్నారు. నా బిడారు వచ్చినదాకా ఈ పెళ్ళి జరపకుండా ఆవి

నట్టయితే నీకు ఎటువంటి బట్టలు పెట్టేవాణ్ణి, ఎటువంటి సగలు పెట్టేవాణ్ణి! ఇంత వైభవంగా పెళ్ళిచేసుకునికూడా, పెళ్ళికూతురివైన నీకు ఏమీ పెట్టక లోకానికి పరమ నీచుణ్ణిగా కనిపిస్తున్నాను!” అన్నాడు మారుఫ్ విచారంగా.

“దీనికే ఇంత విచారించాలా?” అన్నది సుల్తానుకుమార్తె.

పెళ్ళి అయిన మర్నాడు సుల్తానుగారి నౌకర్లకు, వడ్డించే కుర్రాడు మొదులుకొని పజీరు దాకా ప్రతి ఒక్కరికీ మారుఫ్ బట్టలు పెట్టి బంగారం బహూకరించాడు. ఈ దానధర్మాలు ఇరవై రోజులపాటు సాగాయి.

ఆ తరవాత సుల్తానుగారి ఖజానా ఖాళీ అయిపోయింది. అంతవరకు మాధుష్ బిడారు జాడలేదు.

పజీరు సుల్తానుతో, “మహాప్రభూ, ఖజానా ఖాళీ అయింది. అల్లుడుగారి బిడారు వచ్చే సూచనలేవీ ఇంతవరకూ లేవు. ఏం చెయ్యాలి?” అన్నాడు.

సుల్తానుకు యీమాటలు వినిగానే కంగ రెత్తింది. “అవును, ఏం చేద్దాం?” అన్న డాయన అదుర్దాగా.

“ఈ వంచకణ్ణి నమ్మవద్దని అదివరకే చెప్పాను. నన్నడిగితే ఇతనికి బిడారే లేదంటాను. మిమ్మల్ని మోసగించి, చిల్లిగవ్వ

కూడా కట్నం ఇవ్వకుండా మీ కుమార్తెను పెళ్ళాడి, పైపెచ్చు మీ ఖజానా గుల్ల చేశాడు! ఈ పనికిమాలినవాణ్ణి ఇంకెంత కాలం నహించి చూస్తూ పూరుకోవటం? వెంటనే వీడికి తగిన ప్రాయశ్చిత్తం చేయించండి!” అన్నాడు పజీరు.

“అతన్నిగురించి నిజం తెలిస్తే ఎంత బాగుండును!” అన్నాడు సుల్తాను నిస్సహతో నిట్టూర్పుతూ.

“మహాప్రభూ, భర్త రహస్యాలు భార్య వద్ద దాగవు. అతన్నిగురించి నిజం తెలుసు కునేటందుకు నన్నొక్కసారి మీ కుమార్తెతో మాట్లాడనిస్తారా?” అని అడిగాడు పజీరు.

సుల్తాను సమ్మతించాడు. ఒక తెర అడ్డం కట్టించినాక, సుల్తానుకుమార్తె వచ్చి తెర వెనక నిలబడింది. వజీరు ఇపతల నిలబడి, “అమ్మా, ఖబానా ఖాళీ అయింది. ఆ పుబ్బం కట్టుకున్నది మీ భర్తే. ఆయనకు ఒక బిడారున్నట్టు అస్తమానం వింటూనే ఉన్నాం. గాని ఆ బిడారును కళ్ళమాసిస వారెవరూ లేరు. ఈ మారుఫ్ అనే మనిషినిగురించి మీ కేమి తెలుసు? ఆయన నమ్మదగిన వాడేనా? ఈ విషయాలు దయచేసి చెప్పాలి. ప్రభువువారితో సంప్రతించి వారి అనుమతితోనే నేను మిమ్మల్ని ఈ విధంగా అడుగుతున్నాను,” అన్నాడు.

“నాకు అంతులేని ముత్యాలూ, రత్నాలూ, ఆభరణాలూ ఇస్తానని ఆయన రోజూ నాతో అంటూ ఉంటారు. నేను కూడా ఇంకా వాటిని కళ్ల చూడలేదు,” అన్నది సుల్తానుకుమార్తె.

“మహారాణీ, ఈ రహస్యం ఏమిటో మీ రివాళే అడిగి తెలుసుకోండి. ఆ రహస్యం ఎవరికీ చెప్పనని ఆయనకు మాట ఇవ్వండి!” అన్నాడు వజీరు.

“అలాగే చేస్తాను” అన్నది సుల్తాను కుమార్తె.

ఆమె ఆ రాత్రి మారుఫ్ తో, “మీరు నాతోనైనా నిజం చెప్పిఉండరాదా? మీకు

బిడారూ, సరుకూ ఏమీ లేదని మా నాన్నకు తెలిసిపోయింది. ఆయన మిమ్మల్ని కఠినంగా శిక్షిస్తాడు. అసలు మీ సంగతి ఏమిటో చెప్పేయ్యండి. వీలయితే మీకు సహాయ పడుతాను,” అన్నది.

మారుఫ్ ఏమీ దాచకుండా సుల్తానుకుమార్తెకు తన కథయావత్తూ చెప్పేశాడు. అంతా విని ఆమె విరగబడి నవ్వింది. “ఇంత పచ్చిమోసం నేనెన్నడూ వినలేదు. మీ రిక్కడ ఉంటే మానప్రాణాలు దక్కవు. వజీరూ, మా నాన్నా కలిసి మిమ్మల్ని హత మారుస్తారు. నా దగ్గిర యాభైవేల దీనారాలున్నాయి. అవి తీసుకుని ఇప్పుడే బయలు

దేరి దూరదేశం వెళ్ళిపోండి. అక్కడికి చేరాక మనిషిద్వారా మీ క్షేమం నాకు తెలియజేయండి!” అన్నదామె.

మారుఫ్ ఆ డబ్బు తీసుకుని, బానిసలు వేసుకునే దుస్తులు వేసుకుని, సుల్తానుగారి అశ్వశాలలో ఉన్న గుర్రాలలోకెల్లా మేలు జాతి గుర్రం ఎక్కి ఆ రాత్రి కోట నుంచి పరారీ అయిపోయాడు.

మర్నాడు ఉదయం సుల్తానుగారూ, వజీరూ కలుసుకుని సుల్తానుకుమార్తెను పిలిపించారు. ఆమె తెర వెనక కూచున్న తరవాత సుల్తానుగారు, “అమ్మా, నీ భర్తను గురించి ఏం తెలుసుకున్నావు?” అన్నాడు.

“తప్పుడు మాటలు చెప్పినవాళ్ళ నోళ్ళు పడిపోతాయి!” అన్నది సుల్తానుకుమార్తె, ఎంతో కోపం నటిస్తూ.

“అదేమిటి?” అన్నాడు సుల్తాను.

“నిన్న రాత్రి నా భర్తకు ఎవరో ఒక ఉత్తరం తెచ్చి ఇచ్చారు. ఆ ఉత్తరాన్ని నేనే తీసుకుని చదివాను. నా భర్త బిడారులో ఉండే అయిదువందలమంది బానిసలూ ఆ ఉత్తరం రాయించి పంపారు. రెండువేల మంది ఎడారి బందిపోటు దొంగలు గుర్రాలెక్కివచ్చి బిడారుమీద దాడి చేశారట. ఘోరంగా యుద్ధం జరిగిందట. ఎంతో మంది బానిసలూ, ఎన్నో కంచరగాడిదెలూ

చావటం జరిగిందట. బిడారు వచ్చి చేరటం ఇందుకే అలస్యమయింది. డెబ్బైవేల దీనారాల సరుకు నష్టమయిందని తెలిసికూడా నా భర్త, అదేసాటి నష్టంలే అన్నారు. ఆయన అప్పటికప్పుడే గుర్రం ఎక్కి బయలుదేరి వెళ్లారు. స్వయంగా వెంటఉండి బిడారును మన నగరానికి తీసుకువస్తానన్నారు,” అన్నది సుల్తాను కుమార్తె.

ఈ మాటలు విని సుల్తాను పరమానందం చెందాడు. ఆయన వజీరుకేసి తిరిగి, “ఇక ఎన్నడూ నాకిలాటి అబద్ధాలు చెప్పకు. తెలియకపోతే నేరు మూసుకుని ఊరుకో!” అని మందలించాడు.

ఈ లోపుగా మారుఫ్ తన గుర్రంమీద ఎడారిమార్గం పట్టి వెళ్ళాడు. అతని మనస్సు మాత్రం సుల్తానుకుమార్తెమీదే ఉంది. మధ్యాహ్నం అయేసరికి అతను ఒక గ్రామం సమీపానికి వచ్చాడు. అతనికి అకలి దహించుకు పోతున్నది.

సమీపంలో ఒక రైతు పొలందున్నతూ, మారుఫ్ను చూసి, “చెరగారికి శుభం కల గాలి!” అన్నాడు. అతను మారుఫ్ను చూసి పెద్ద రాజోద్దోగి అయి ఉంటాడనుకున్నాడు.

మారుఫ్ గుర్రం దిగి, “నువ్వెవరు, బాబూ? ఆ కనిపించే గ్రామంలో భోజనశాల ఉన్నదా?” అని అడిగాడు.

“ఈ పొలం నాదే, బాబూ! మాగ్రామం చాలా చిన్నది. ఇక్కడ భోజనశాల లుండవు. అయినా మీకెందుకువచ్చిన శ్రమ. మీరిక్కడే ఉండండి. నేనింటికి వెళ్లి తమకు భోజనం చేయించి పట్టుకొస్తాను. ఆ తరువాత మీ దారిన మీరు పోదురుగాని!” అన్నాడు రైతు.

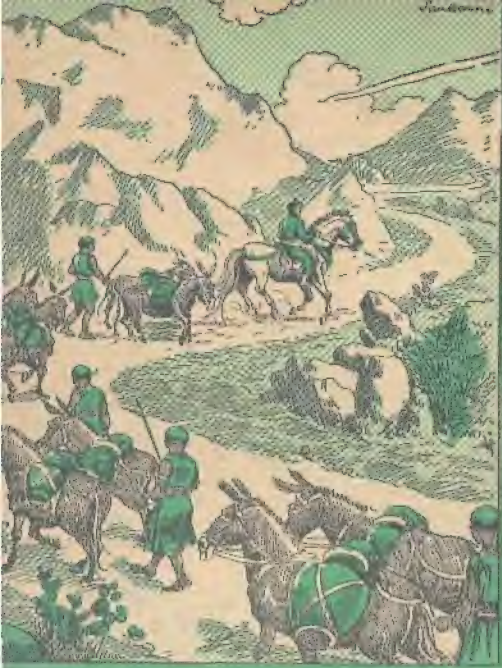
ఎంతసేపు చూసినా రైతు తిరిగి రాలేదు. తన మూలంగా వాడి పొలంపని నిలిచి పోయినందుకు విచారించి, మారుఫ్ తానే పొలంలోకి వెళ్లి, కాడి పట్టి దున్న సాగాడు.

ఎద్దులు కొంతదూరం వెళ్లేసరికి నాగలికి వీధో అడ్డం తగిలింది. ఎద్దులు ఎంత బలంగా లాగినా అది ముందుకు పోలేదు.

ఆ అడ్డం తగిలిన దేమిటో చూద్దామని మారుఫ్ పలుగుతో తవ్వి చూసేసరికి ఒక రాతిపలక కనిపించింది. అతను దాన్ని చూసి ఆశ్చర్యపడుతూ, తన బలమంతా వినియోగించి రాతిని పక్కకు తీశాడు. రాతి కింద ఒక నేలమాళిగా, అందులోకి దిగి మెట్టూ కనిపించాయి.

మారుఫ్ మెట్టు దిగి వెళ్ళాడు. అడుగున ఒక సలుచదరమైన పెద్ద కొట్టం ఉన్నది. అందులో నాలుగు గదులున్నాయి. వాటిలో బంగారపు కుప్పలూ, ముత్యాల కుప్పలూ, రత్నాల కుప్పలూ ఉన్నాయి. ఎన్నో పందల

“పిమోయ్, నువ్వు చాలా మంచివాడివి లాగా, తెలివిగలవాడివిలాగా కనబడుతున్నావు. నాదగ్గర యాభైవేల దీనారాలున్నాయి. వాటిని తీసుకుని ఈ పొలం నాకు వదిలెయ్యి. ఆ డబ్బుతో హాయిగా వర్తకం చేసుకో. పొలం చేసుకుంటే నీకేం వస్తుంది?” అన్నాడు.

రైతు ఆనందానికి మేరలేదు. మూరుఫ్ అతనికి తనకు సుల్తానుకుమార్తె ఇచ్చిన డబ్బుంతా ఇచ్చేసి పొలం తనపేర పెట్టించుకున్నాడు. తరవాత అతను ఆ రైతు ఇంటనే కొంతకాలం ఉండి, దొరికిన కంచరగాడిద నల్లా కొనసాగాడు. చిన్నచిన్న విడార్లు ఆ ప్రాంతంగా వస్తే వాటిని, వాటివెంట ఉన్న బానిసలతో సహా కొనసాగాడు.

ఒక నెలలోపల అతను అయిదువందల కంచరగాడిదలనూ, అయిదువందల బానిసలనూ కొన్నాడు. పొలంలో తనకు దొరికిన రత్నరాసులన్నిటినీ ఆ కంచరగాడిదల మీదికి ఎత్తించి, తిరిగి ఖతాన్ నగరానికి బయలుదేరాడు.

ఈలోపల ఆ నగరంలో సుల్తానుగారు చాలా ఆందోళన చెంది ఉన్నాడు. ఖజానా ఖాళీ అయి నెల రోజులయింది. తన భర్త బిడారును తీసుకురావటానికి వెళ్లాడని

సంవత్సరాలక్రితం ఏవరో రాజులు తమ భనాన్ని ఆ కొట్టంలో దాచుకున్నారు. తరవాత ఆ రాజ్యం పోయింది. ఆ ప్రాంతాన్ని ఎడారి ఆక్రమించింది.

మూరుఫ్ తన అదృష్టాన్ని సమ్మలైక పోయాడు. అతను మళ్ళీ పైకివచ్చి, రాత్రిని యథాస్థానంలో పెట్టేసి, దానిపై మన్నుకప్పి, రైతుకొసం ఎదురుచూడసాగాడు.

కొద్దిసేపట్లోనే రైతు రకరకాల ఆహార పదార్థాలను తెచ్చి మూరుఫ్ముందు పెట్టి, “బాబూ, తమకొసం ప్రత్యేకంగా వంట చేయించే సరికి ఆలస్యమయింది, మన్నించండి!” అన్నాడు.

సుల్తానుకుమార్తె చెప్పింది. అతను తిరిగి వస్తాడనీ ధనం తెస్తాడనీ సుల్తాను ఏరోజు కారోజు అత్రంగా ఎదురు చూస్తున్నాడు.

అఖరుకు వజీరు, “మహాప్రభూ, మీ కుమార్తె చెప్పిన అబద్ధాలు నమ్మి మీరు నిష్కారణంగా భ్రమలో పడిపోతున్నారు. మీ అల్లుడుగారు వెళ్ళినది బిడారును తెచ్చేటందుకు కాదు, తన ప్రాణం దక్కించుకునేటందుకు! అతనికి బిడారెక్కడిది?” అన్నాడు ఈసడింపుగా.

సరిగా ఆ సమయానికే భటుడొకడు పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి, సుల్తాను గారికి సలాము చేసి, “మహాప్రభూ, అల్లుడుగారు తిరిగి వస్తున్నారు!” అన్నాడు.

సుల్తాను ముఖం విచ్చుకున్నది, వజీరు ముఖం ముడుచుకున్నది. మారుఫ్ వచ్చి సుల్తాన్‌ను కౌగలించుకుని, “నే ననుకున్న దానికన్న చాలా ఎక్కువ నష్టమే జరిగింది. నా సొత్తులో కొద్దిభాగమే దక్కింది. చూతురు గాని రండి!” అంటూ సుల్తాన్‌ను తన వెంట తీసుకువెళ్లాడు.

రాజభవనం ముందు ఆవరణలో మూటలన్నీ దించి ఉన్నాయి. వాటిని తెచ్చిన కంచరగాడిదలు ఒక పక్కగా నిలబడి ఉన్నాయి. ధనరాసులను చూడవచ్చిన

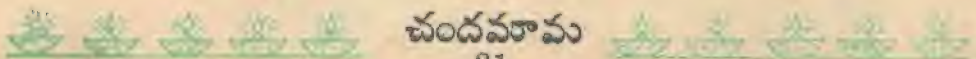

సగరంలోని వేలాది జనాన్ని భటులు దూరంగా ఉంచారు.

మారుఫ్ తెచ్చిన రత్నరాసులు చూడగానే సుల్తానుగారికి కళ్ళు చెదిరిపోయాయి. కొన్ని మూటలనిండా అచ్చగా వజ్రాలు, కొన్నిటిలో అచ్చగా వైడూర్యాలు, కొన్నిటిలో మరకతాలు, కొన్నిటిలో పుష్కరాగాలు, కొన్ని సంచులనిండా పోకకాయలంతేసి పెద్ద పెద్ద ముత్యాలు వున్నాయి!

“ఇదంతా నీ సరుకే?” అన్నాడు సుల్తాను ఆశ్చర్యంగా.

“దొంగలు నా బిడారుమీద దాడిచేశారు గదా! అందువల్ల ఇంకా ఇంత సరుకు

పోయింది. పోయింది పోగా మిగిలినదంతా మనసొత్తే!” అన్నాడు మారుఫ్.

సుల్తాను తన వజీరుకేసి తిరిగి, “ఇప్పుడేమంటావు?” అన్నాడు.

“మహాప్రభూ, ఇదంతా చూసి మోస పోకండి. ఇందులో ఏదో మోసం ఉండే ఉంటుంది!” అన్నాడు వజీరు.

“ఈ నీచుణ్ణి తీసుకుపోయి ఉరి తీయించండి!” అన్నాడు సుల్తాను తన భటులతో. వెంటనే వాళ్ళు వజీరును పెడరెక్కలు విరిచికట్టి లాక్కుపోయారు.

అప్పటికప్పుడే సుల్తాను మారుఫ్ ను తన వజీరుగానూ, తన తరవాత సుల్తాను గానూ ప్రకటించాడు.

మారుఫ్ బిడారు వచ్చి చేరినందుకు పెద్ద విందు జరిగింది. ఆ విందుకు నగరంలో ఉండే వర్తకులందరూ వచ్చారు. వారిలో ఆలీకూడా ఉన్నాడు. మారుఫ్ అందరి ఖాకిలూ రెట్టింపుగా చెల్లించాడు.

“తమరి డబ్బు ఎక్కడికి పోదని మాకు తెలుసు. కాని మేము చిన్న వర్తకులం గనక ఎంతోకాలం ఆగలేక పోయాం!” అన్నారు వర్తకులు.

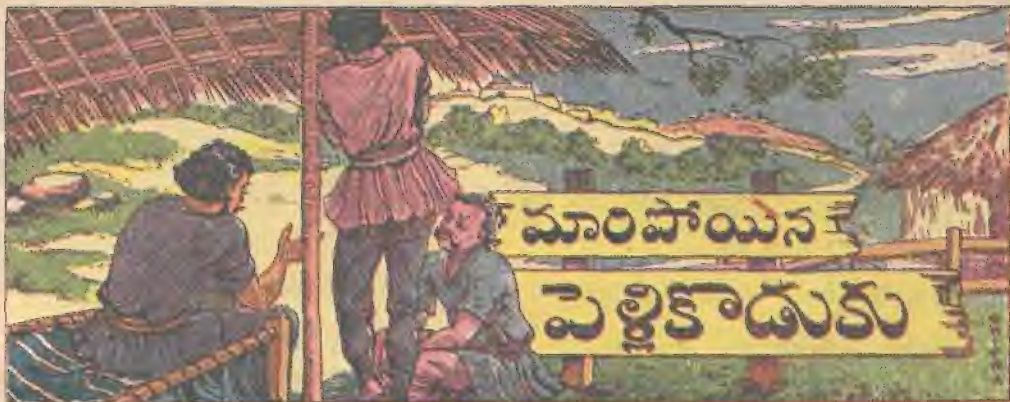
అలీ ముఖానమటుకు కత్తివాటు వేస్తే నెత్తురుచుక్క లేదు. మారుఫ్ ఈ బిడారు, ఇంత ధనమూ ఎక్కడనుండి తెచ్చాడో ఆలీకి తెలియనే లేదు.

అదేవిధంగా సుల్తానుకుమార్తెకూడా అశ్చర్యపడింది. “ఈ సొత్తంతా ఎక్కడిది? నా ప్రేమ పరీక్షించటానికి అబద్ధమాడారా?” అన్నదామె తన భర్తతో.

మారుఫ్ అమెతో నిజం చెప్పేశాడు. ఆ తరవాత వారు చాలాకాలంపాటు సుఖంగా బతికి అనేకమంది పిల్లలను కన్నారు.

కొన్నేళ్ళ తరవాత మారుఫ్ మామగారు చనిపోయాడు. అ నాటినుండి మారుఫ్ ఖాతాన్ నగరానికి సుల్తానై చాలా ఏళ్ళు ధర్మంగా రాజ్యపాలన చేశాడు.

త్రిలింగదేశంలో చిల్లరరాజుల పరిపాలన అంతమైనాక రాజవంశాలకు చెందినవారందరూ ఆ కొండమీదా అ కొండమీదా కట్టుకున్న కోటలను వదిలేసి గ్రామాలలో స్థిరపడి మామూలు జీవితాలు కొనసాగించారు. కాని వారిలో కొద్దిమందిమటుకు, రాజవంశావళక, తమ పాతకోటలనే అంటిపెట్టుకుని, పాతపద్ధతినే జీవిస్తూ వచ్చారు.

ఇలా జీవించినవారిలో ప్రసేనుడు అనే ఆయన ఒకడు. పెద్దమిట్ట అనే కొండమీద ఆయన కోట ఉండేది. కొద్దిమంది నౌకర్లతో ఆయన ఇంకా అక్కడే ఉంటూ, తన బీద బంధువులను నయితం పోషిస్తూ వస్తున్నాడు.

ప్రసేనుడికి ఒక్క కూతురు తప్ప వేరే పిల్లలేవరూ లేరు. ఆ పిల్ల పేరు లలితాంగి. ఆమెకు పెళ్లిచేసి ఒక ఇంటిదాన్నిచేస్తే ఆయన తాను బతికిఉన్నంత కాలమూ నిశ్చింతగా బతకవచ్చు.

అయితే లలితాంగి వివాహం తండ్రికి ఒక పెద్ద సమస్య అయింది. ఆమెను ఎవరికొక అనామకుడికి ఇచ్చిచెయ్యటం ఆయనకు ఇష్టంలేదు. పైగా లలితాంగి చాలా అందగత్తె; ఏ చక్రపతి కుమారుణ్ణి అయినా చేసుకోదగినటువంటిది. రాజవంశాలకు చెందినవారిలోనే ఆమె భర్తను వెతకాలి. ఆ వంశాలలో సగానికి పైగా శత్రువంశాలు. ఈ శత్రుత్వం కొత్తగా వచ్చినదికాదు, అనేక తరాలుగా ఉంటున్నది.

పెద్దమిట్టకు నాలుగుకొసుల దూరంలో షర్రకొండపద్ద జయసింహుడు అనే ఆయన ఉన్నాడు. ఆయన కొడుకు బాలచంద్రుడు చాలా చక్కనివాడనీ, అన్నివిధాలా లలితాంగికి తగినవాడనీ చెప్పుకునేవారు. అయితే జయసింహుడు ప్రసేనుడికి శత్రువర్గంలో వాడు. వారిద్దరూ ఎన్నడూ ఒకరినొకరు చూచుకునికూడా ఎరగరు. ప్రసేనుడి

ఎన్. కుమారస్వామి

ముత్తాతగారి హయాంలో వారికి వీరికి పెద్ద యుద్ధం జరిగింది. ఆ తరువాత వారికి వీరికి సంబంధాలు లేవు.

చిట్టచివరకు ప్రసేనుడు తన కుమార్తెకు ఒక సంబంధం చూశాడు. పెళ్లికొడుకుది దూరాన నల్లకొండ. అయినప్పటికీ నల్లకొండ రాజులకూ, పెద్దమిట్ట రాజులకూ అనాదిగా మైత్రీ ఉన్నది. వారిదికూడా గొప్ప వంశం. పెళ్లికొడుకు జయంతుడు పాదుషా కొలువులో ఉంటున్నాడు. అతనుకూడా యువకుడే. అతన్ని పెళ్లికూతురువైపు వారెవరూ చూసి ఉండలేదు. కాని మనిషి అనాకారి కాదని తెలియవచ్చింది.

ప్రసేనుడు తన మనుమలను నల్లకొండకు పంపి వివాహం స్థిరపరిపించాడు. ముహూర్తం కూడా ఏర్పాటుయింది. జయంతుడు పెళ్లికి రెండురోజులు ముందుగానే తన సిబ్బందితో వచ్చి చేరుతానని కబురు చేశాడు.

తనకు కాబోయే అల్లుణ్ణి గౌరవించటానికి ప్రసేనుడు పెద్దపెత్తున ఏర్పాటు చేశాడు. కోటకు వచ్చే కొండమార్గమంతా శుభ్రం చేయించాడు. దారివెంబడి దివిటీలు ఏర్పాటు చేయించాడు. విందులు జరపటానికి వేటలు నిద్దం చేయించాడు. పెళ్లికొడుకు వస్తాడన్న రోజుకు అందరూ అన్ని సన్నాహాలూ పూర్తి చేసుకుని ఎదురుచూశారు. సాయంకాలమయింది. పెళ్లికొడుకు రాలేదు. చీకటి పడింది. అందరూ నిరాశ చెంది భోజనాలకు కూచున్నారు.

జయంతుడు ముప్పైమంది సిబ్బందిని వెంటబెట్టుకుని అనుకున్ననాడే ఇంటినుంచి బయలుదేరాడు. మధ్య దారిలో అతనికి ఒక పాతస్నేహితుడు కలిశాడు. ఆ స్నేహితుడు మరెవరో కాదు, బాలచంద్రుడు.

బాలచంద్రుణ్ణి చూడగానే జయంతుడికి పరమానందమయింది. వారిద్దరూ చిన్నతనంలో ఒకచోట కలిసిఉన్నారు. ఏమంటే వారిద్దరి మేనమామలదీ ఒకడే. జయం

తుడు తన స్నేహితుడితో తాను పెళ్లిక పోతున్న సంగతి చెప్పి, “లలితాంగి చాలా గొప్ప సౌందర్యవతి అని విన్నాను. ఆ సంగతి నీకేమైనా తెలుసునా?” అన్నాడు.

“నేను వినలేదు. నాకు వారి వార్తలేమీ తెలియవు,” అన్నాడు బాలచంద్రుడు.

“రేపు సాయంకాలం లోపుగా నేనే స్వయంగా చూస్తాను గద! వారిది చాలా పరువైన వంశం. ప్రసేనుకిది రాజసం ఏ మాత్రమూ తగలేదని విన్నాను. అటువంటి వారి పిల్లను చేసుకోవటమే గొప్ప విషయం. ఇక పెళ్లికూతురు అందగత్తెకూడా అయితే ఇక చెప్పేదేమిటి? నేను చాలా అదృష్ట వంతుణ్ణి ను కంటున్నాను!” అన్నాడు బాలచంద్రుడు.

బాలచంద్రుడు తన స్వగ్రామానికి పోతున్నాడు. ఎర్రకొండదాకా ఇద్దరూ కలిసి వెళ్లవచ్చు. చిన్ననాటి ముచ్చట్లు చెప్పుకుంటూ స్నేహితులిద్దరూ తమ మజిలీ నుంచి ముందుకు సాగారు. బాలచంద్రుడు తన పరివారాన్ని వెనకగా రమ్మన్నాడు.

మజిలీనుంచి బయలుదేరిన కొద్దిసేపటికి స్నేహితులిద్దరూ ఒక కనుమ ప్రవేశించారు. తలపని తలంపుగా ఆ కనుమలో వారికి దొంగలు తటస్థపడ్డారు. దొంగలు ఏడెనిమిది

మంది ఉన్నప్పటికీ యువకులు నిర్భయంగా కత్తులు దూసి దొంగలతో యుద్ధానికి తలపడ్డారు. కొద్దిసేపు గడిచాక బయంతుడి సిబ్బంది వచ్చింది. దొంగలు పారిపోయారు.

కాని బయంతుడు తీవ్రంగా గాయపడ్డాడు. ఈ సంగతి బాలచంద్రుడికి దొంగలు పారిపోయాకగాని తెలియరాలేదు. బాలచంద్రుడు ఎక్కిన నల్లగుర్రం చాలా చురుకైనది. అతనుకూడా చాలా పరాక్రమ వంతుడు. అందుచేత అతనికి చిన్నగాయం కూడా కాలేదు. బయంతుడు ఎక్కిన తెల్లగుర్రం అంత చురుకైనది కాదు. అతని పొట్టలో కత్తిపోటు తగిలింది.

బాలచంద్రుడు తన స్నేహితుడి గాయానికి కట్టుకట్టి, ఒక చోట పడుకోబెట్టి వీలయిన ఊపచారాలన్నీ చేశాడు. కాని తాను బతకనని జయంతుడికి తెలిసిపోయింది. అతను తన స్నేహితుడితో, “అన్నా, నాకు ఘడియ సమీపించింది. నాకోసం ప్రసేనుడు కనిపెట్టుకుని ఉంటాడు. ఆయన ఎంతో పరువు మర్యాదలు పొటించేవాడు. నువ్వు వెంటనే బయలుదేరి పెద్దమిట్టకు వెళ్లి ఆయనతో ఈ దుస్సంఘటన గురించి చెప్పి, ఆయనకు అశాభంగం కలిగించినందుకు నా తరపున క్షమాపణ వేడు. ఈ పని పూర్తి చెయ్యకుండా మరేపని చూడనని నాకు మాట

ఇయ్యి. నా శవాన్ని నల్లకొండకు చేర్చి సపనరం లేదు. నా ఉత్తరక్రియలు ఈ కనుమలోనే జరిగేటట్లు చేయి. నల్లకొండకు నా మరణవార్త చేరితే చాలు!” అని చెప్పి జయంతుడు ప్రాణంవదిలాడు.

తన స్నేహితుడి శవానికి దహనక్రియలు జరిపించి బాలచంద్రుడు తన నల్లగుర్రం మీద వెగంగా పెద్దమిట్టకు బయలుదేరాడు. ఒక వంక తన మిత్రుడు చనిపోయాడన్న విచారమూ, ఇంకొక వంక ఈ విషయవార్తను ప్రసేనుడికి తన నోటమీదుగా చెప్పాలన్న బాధా, ప్రసేనుడి దృష్టిలో తాను గర్భశత్రువు అన్నదీ అతన్ని బాధించాయి.

వారిలో ఎక్కడా అగకుండా ప్రయాణం చేసి అతను రాత్రి బాము పొద్దుపొయి పెద్ద మిట్టమీది కొటను చేరుకున్నాడు. అప్పుడే భోజనానికి కూచున్న ప్రసేనుడి కుటుంబం వారికి గుర్రపు డెక్కల చప్పుడు వినబడింది. మరి కాప్పేపటకల్లా బాలచంద్రుడు వారున్న చోటికి వచ్చాడు.

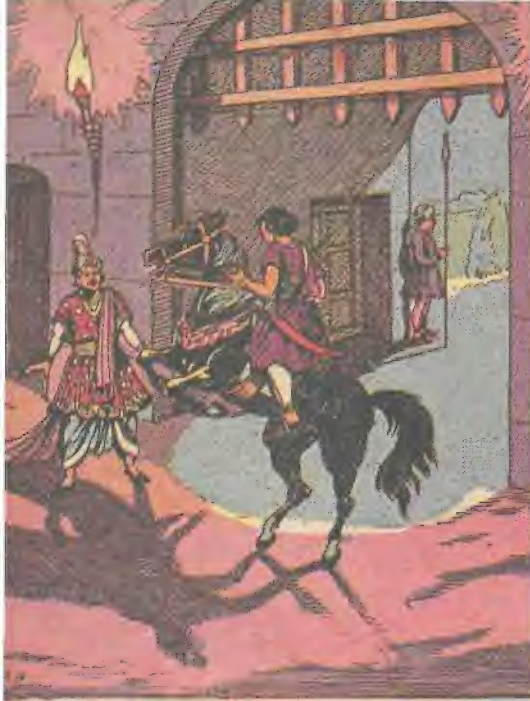
అతన్ని చూసి అక్కడ ఉన్న అందరూ అతనే పెళ్లికొడుకని అనుకున్నారు. అలితాంగి భోజనంముందునుంచి లేచి అపతలికి వెళ్లిపోయింది. కాని ఆలోపుగా ఆమె అతన్ని బాగానే చూసింది. అతనుకూడా ఆమె అందం చూసి దిగ్భ్రమ చెందాడు.

తరవాత అతను ప్రసేనుడికేసి తిరిగి, “నేను ఇలా వచ్చినందుకు మన్నించాలి. వారిలో అనుకొని సంఘటన ఒకటి జరిగింది!—” అన్నాడు.

“ఆ విషయాలు తరవాత మాట్లాడుకోవచ్చు, నాయనా! ముందు కాళ్లూ చేతులూ కడుక్కుని భోజనంచెయ్యి!” అన్నాడు ప్రసేనుడు.

కొద్దిసేపట్టో బాలచంద్రుడుకూడా భోజనానికి కూచున్నాడు. అతను ఏ పరిస్థితులలోనూ తాను జయసింహుడి కొడుకునన్న విషయం బయటపెట్టి ప్రసేనుడికి అనవసరమైన బాధ కలిగించ దలచలేదు. పాత,

భార్య అయిపోయినట్టు వారంతా మాట్లాడటం అతనికి చెప్పరాని బాధ కలిగించింది. ఎందుచేతనంటే, ఆమెను చూసిన క్షణంలో అతను ప్రేమించాడు. కాని తనకూ ఆమెకూ వివాహంకావటం అసంభవమని అతనికి పూర్తిగా తెలుసు. ప్రసేనుడు అత్మహత్య అయినా చేసుకుంటాడుగాని ఆమెను తన కిచ్చి పెళ్లి చేయడు.

భోజనాలు ముగిశాయి. అందరూ లేచారు. బాలచంద్రుడు మెల్లిగా బయటికి బారుకున్నాడు. అతను అక్కడ లేడన్న విషయం ముందు గమనించినవాడు ప్రసేనుడు. అయిన గబగబా బయటికి వచ్చాడు. బయట దివిటీల వెలుగులో నల్లగుర్రం ఎక్కి, కట్టాలు బిగలాగి పట్టి, ఎక్కడికో వెళ్లిపోబోతూ బాలచంద్రుడు కనిపించాడు.

“ఇప్పుడు వచ్చి ఇంతలోనే ప్రయాణం ఎక్కడికి, నాయనా? నీకోసం విడిది ఏర్పాటుచేశాను, రా!” అన్నాడు ప్రసేనుడు.

“లేదు, నేను మీకు ఒకసారి కనపడి పోదామనే వచ్చాను. ఇంక ఒక్క క్షణం కూడా ఉండటానికి ఉత్తరువులేదు. అసలు విషయమేమంటే ఈ ఉదయమే దొంగలు తటస్థపడి నన్ను పాడిచి చంపేవారు. మధ్యాహ్నంలోపల నన్ను దహనంచేసేవారు.

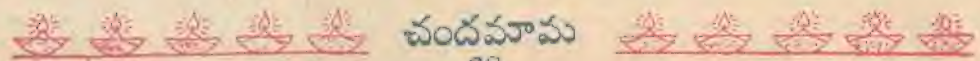
జయంతుడి మరణవార్తమాత్రం ఏదో విధంగా బయటపెట్టి తాను చాటివెళ్లాలి.

కాని తానే జయంతుడని అక్కడి వారంతా పొరబాటుపడతారని అతను అనుకోలేదు. వారు అలా పొరబడ్డారని భోజనాల దగ్గర సంభాషణలో అతనికి స్పష్టమయింది.

“పెళ్లికొడుకు అందంలో పెళ్లికూతురికి ఏమంత తీసిపాడులే!” అని ఒకరు అన్నారు.

వెంటనే మరొకరు, “ప్రసేనుడి అదృష్టం! ఆ పిల్ల అదృష్టం!” అన్నారు.

బాలచంద్రుడికి ఈ మాటలు సూలాలైగా తగిలాయి; లలితాంగి అప్పుడే తన

ఈ విషయం నన్ను మీరు చెప్పనివ్వక
భోజనంచెయ్యమని నిర్బంధించారు. నాకు
సెలవిప్పించండి!” అంటూ బాలచంద్రుడు
కళ్ళాలు వదిలాడు. వెంటనే అతని నల్ల
గుర్రం వాయువేగంతో కదిలి చీకటిలో
అదృశ్యమయింది.

ప్రసేనుడు ఈ మాటలు విన్న చాలా
సెవటిదా కా కొయ్యబొమ్మలాగా అయి
పోయాడు. తరవాత ఆయన లోపలికి వెళ్లి
తాను విన్నమాటలు అందరికీ చెప్పాడు.
అందరూ నిశ్చేష్టులైపోయారు.

తాను చూసిన పెళ్లికొడుకు దయ్యమని
వినగానే లలితాంగి కంటికి మంటికి ఏక
ధారగా ఏడిచింది. ఎందుచేతనంటే ఆమె
బాలచంద్రుణ్ణి చూస్తూనే తన భర్తగా
పరిచింది. వెంటపున్న దాసిజనమంతా
ఆమెను అభినందించారు.

జయంతుణ్ణి దొంగలు పొడిచి చంపిన
వారై, అతనికి దహనక్రియలు జరిగిన వారై
మర్నాడే రుజువయింది. దానితోబాటు, ఆ
క్రితం చాత్రి వచ్చిన ఆతిథి దయ్యమన్నది
కూడా మరింత రూఢి అయింది.

కొద్దిరోజులు గడిచాయి. లలితాంగికి
నిద్రాహారాలు లేవు. ఆమె తాను చూసిన
దయ్యంకోసం తపించిపోతున్నది. ఒక

వెన్నెలరాత్రి ఆమె తన పడకగది గవాక్షం
పద్దకు చల్లగాలికొసం వెళ్లి కిందికి చూసే
నరికి, కింద పాదలమధ్యన నల్లగుర్రంమీద,
ఆమె మనసులో మెదులుతున్న ఆకారం
కనిపించింది. అలితాంగి నేటమాటలక
అలాగే అతనికేసి చూస్తూ ఉండిపోయింది.
అతనూ ఆమెకేసి మౌనంగా చూస్తున్నాడు.

ఇంతలో లలితాంగి పరిచారిక, “ఏమి
టమ్మా, అదీ?” అంటూ వచ్చి కిటికీలో
నుంచి కిందికి చూసింది. వెంటనే అది,
“అమ్మయ్యో, దయ్యం!” అని చావుకేక
పెట్టి విరుచుకుపడిపోయింది. లలితాంగి
ఆ పరిచారిక ముఖాన నిరు చల్లి మళ్ళి.

కిటికీ దగ్గరకువచ్చి బయటికి చూస్తే కింద ఎవరూ లేరు. దయ్యం పెళ్లికొడుకు మళ్ళీ కనిపించాడనగానే లలితాంగి తప్ప అందరూ కంగారెత్తిపోయారు. రాత్రిపూట ఆమెవెంట తోడు పడుకోవటానికి పరిచారికలందరూ నిరాకరించారు. ఆ గది పదిలిపెట్ట ఇంకొక చోట పడుకోమంటే లలితాంగి నిరాకరించింది. కారణమేమంటే ఆ దయ్యాన్ని చూడాలని ఆమె తపించిపోతున్నది. దాన్ని పెళ్లాడటానికికూడా ఆమె సిద్ధంగానే ఉంది.

లలితాంగి మనసు మార్చలేక ఆమెను తన పడకగదిలో ఒంటగా పడుకోనిచ్చారు. వారంరోజులు గడిచాయి. తరవాత ఒక నాడు లలితాంగి మాయమయింది. తెల్లవారి పరిచారికలు గదిలోకి వచ్చి చూసే సరికి గది ఖాళీగా ఉంది.

దయ్యం లలితాంగిని ఎత్తుకుపోయిందన్నారు. చాలామందికి ఆమె ప్రాణాలతో కనిపిస్తుందన్న ఆశకూడా పోయింది. కాని

మరోవారం గడిచేసరికి ఎర్రకొండనుంచి ఒక మనిషి లేఖ తెచ్చాడు. ఆ లేఖ రాసిన వాడు జయసింహుడు.

“మీ అమ్మాయి లలితాంగి క్షేమంగా ఇక్కడికి చేరింది. మీ అనుమతితో ఆ పిల్లను నా కుమారుడైన బాలచంద్రుడికి చేసుకోవాలని నిశ్చయించాను. ఆ పిల్ల కారణంగా మనమూ మనమూ శాశ్వత మిత్రులము కాగలమని నమ్ముతున్నాను. వివాహానికి మీరు సహకారంగా వచ్చి పథు పుతోబాటు పరునికూడా ఆశీర్వదించు ప్రార్థన!” అని జయసింహుడు రాశాడు.

“నా కూతురు దయ్యాన్ని పెళ్లాడేకన్న శత్రువును పెళ్లాడుతున్నదన్నా నాకు నమ్మ తమే. మనం ఈ పెళ్లికి తప్పక పోతున్నాం. జయసింహుడు ఇంత పెద్దమనిషి అని నేను ఎరగను!” అన్నాడు ప్రసేనుడు.

మంచి ముహూర్తాన లలితాంగికి, బాల చంద్రుడికి వైభవంగా పెళ్లి జరిగింది.

చెడ్డవాకిలి-మంచివాకిలి

ఒక గ్రామంలో సంగయ్య, శరభయ్య అని ఇద్దరు యువకులుండేవారు. వారు చిన్నతనంనుంచీకూడా ఎంతో ప్రాణస్నేహితులుగా ఉంటూవచ్చారు. కొంతకాలం గడిచాక శరభయ్య ఆ గ్రామం విడిచి తన పొట్టపోసుకునేటందుకుగాను దూరదేశం వెళ్ళాడు. సంగయ్యమటుకు తనకున్న పాలాలను చక్కగా పండించుకుని, డబ్బు సంపాదించాడు, గొడ్డూగోదా అభివృద్ధి చేసుకున్నాడు, పెళ్లిచేసుకున్నాడు, మంచి లోగిలి కూడా కట్టుకున్నాడు. అతని పని బాగున్నది.

గ్రామం విడిచివెళ్లిన ఏడేళ్లకు శరభయ్య ఏదో పనిమీద ఆ ప్రాంతాలకు వచ్చి, చిన్ననాటి స్నేహితుడైన సంగయ్యను చూసి, పలకరించి, క్షేమసమాచారాలు తెలుసుకుపోదామని వచ్చాడు. పూర్వం చిన్న ఇల్లున్న చోట ఇప్పుడు పెద్ద పెంకుటిల్లున్నది. దాని కెదురుగా ఉండిన చింతచెట్టు చాలా

పెద్దదయింది. దానికింద ఒక రాతి అరుగు కూడా వేశారు.

“ఫరవాలేదు; సంగయ్య బాగువడాడు!” అనుకుంటూ శరభయ్య ఇల్లును సమీపిస్తూ ఉండగా, పసారాలోనుంచి ఒక కుక్క బొంయిమని పెద్దగా అరుస్తూ శరభయ్య కేసి రాసాగింది.

కుక్క అరుపు విని సంగయ్య భార్య తలుపు తెరుచుకుని బయటికి వచ్చి, కుక్కను ఆపతలికి పంపేసి, శరభయ్యకేసి చురచురా చూసింది.

“సంగయ్య ఇల్లు ఇదేనా అమ్మా?” అని శరభయ్య అడిగాడు. ఆమె అప్పు సన్నట్టు తల ఊపింది.

“ఇంట్లో ఉన్నాడా? ఎక్కడి కెళ్లాడో?” అన్నాడు శరభయ్య.

“ఎవో, నాకు చెప్పివెళ్లలేదు!” అన్నది సంగయ్య భార్య.

ఆర్. సరోజిని

ఆమె అవుసన్నట్టు తల ఆడించింది.

“బాగుంది. కొత్తగానే పెళ్లి అయినట్టుంది. ఇంకా పిల్లాజెల్లా లేరనుకుంటాను... అబ్బ, ఎండ ఎంత తీవ్రంగా ఉంది! తాగడానికి కాస్త మంచినీళ్ళిస్తావా, అమ్మా?” అన్నాడు శరభయ్య.

ఆమె లోపలికి వెళ్లి లోటాలో నీళ్లుతెచ్చి ఇచ్చింది. నీళ్లు బిందెలోంచి కావటంవల్ల చల్లగా లేపు. నోట్లో పోసుకుంటే కొద్దిగా వాసనవేసింది. శరభయ్య ఆ నీటిని అవతల పారబోసి లోటా ఆమె కిచ్చేసి, “ఇక నేను బయలుదేరాల్సింది. సంగయ్యను కలుసుకోలేక పోయాను. అతను వస్తే నేను పచ్చివెళ్లానని చెప్పి. నా పేరు శరభయ్య. సంగయ్య పైకి వచ్చినందుకు చాలా సంతోషించానని చెప్పి. ఈ ఇల్లుకూడా చాలా చక్కగా కట్టాడు. కాని నాకు ఈ వాకిలి ఒకటే సచ్చలేదని చెప్పి. ఉన్నమాట దాచకుండా చెప్పేస్తున్నందుకు ఏమీ అనుకోకు. ఈ వాకిలి కొంచెంకూడా బాగాలేదు. నేను వడ్రంగిని. నాకు వాకిళ్ల సంగతి బాగా తెలుసు. ఈ వాకిలి సంగతి సంగయ్య గమనించాడో లేదో, అది బాగాలేదని నేనన్నట్టు అతనితో చెప్పి!” అంటూ శరభయ్య లేచి తన దారిని వెళ్లిపోయాడు.

“నేనూ సంగయ్య ఒకప్పుడు విడవని స్నేహితులం. ఏడేళ్లకిందట ఈ గ్రామం విడిచివెళ్లాను. నా చిన్ననాటి స్నేహితుణ్ణి చూసిపోదామని వచ్చాను. సమయానికి అతను ఇంట్లో లేడే!” అన్నాడు శరభయ్య.

సంగయ్య భార్య ఇందుకేమీ అనలేదు. శరభయ్యను లోపలికి రమ్మని ఆహ్వానించ లేదు.

ఎండ మండిపోతున్నది. శరభయ్య చింత చెట్టుకింద అరుగుమీద చతికిలబడి, పైబట్ట చెంగుతో చెమట తుడుచుకుంటూ, “తెలీక అడుగుతున్నాను. సంగయ్యకు నువ్వే ముపు తాపమ్మా? భార్యవేనా?” అన్నాడు.

ఆ రాత్రి చీకటి పడినదాకా సంగయ్య ఇంటికి రాలేదు. తాను లేని సమయంలో శరభయ్య వచ్చి మళ్ళీ వెళ్ళిపోయాడని తెలియగానే అతను చాలా నొచ్చుకుంటూ, “అతన్ని ఉంచలేకపోయావా? ఎందుకు వెళ్ళి పోనిచ్చావు? అతను వచ్చి ఏ మన్నాడు?” అని భార్య నడిగాడు.

“మనం పైకివచ్చినందుకు చాలా సంతోషంగా ఉందన్నాడు. ఇల్లుకూడా చాలా బాగుందన్నాడు కాని మన బయటి వాకిలి ఏమీ బాగాలేదన్నాడు. ఆయన వడంగిట. వాకిలి కొంచెంకూడా బాగాలేదని మీతో చెప్పమన్నాడు,” అన్నది భార్య.

సంగయ్య ఆశ్చర్యపడుతూ తన యింటి ముఖద్వారాన్ని చాలాసేపు జాగ్రత్తగా పరీక్షించాడు. కాని అందులో అతనికి లోప మేమీ కనిపించలేదు.

ఒక ఏడాది తిరిగి మళ్ళీ వేసవి వచ్చింది. శరభయ్య ఇంకొకసారి ఆ ప్రాంతాలకు రావటం జరిగింది. ఈసారయినా సంగయ్యను చూసిపోదామనే ఉద్దేశంతో అతను వారింటికి వెళ్ళి బయటినుంచి, “సంగయ్యా!” అని పిలిచాడు.

సంగయ్య భార్య తలుపు తెరుచుకుని పంచలోకి వచ్చి, శరభయ్యను చూసి, “రండి, రండి! లోపలికి రండి!” అన్నది.

“సంగయ్య ఉన్నాడా, అమ్మా? అతడిని చూద్దామని వచ్చాను” అని శరభయ్య వాకిలి ముందే నిలబడి అడిగాడు.

“లేరు, బయటికి వెళ్లాడు. త్వరగానే పస్తారు. మీరు లోపలికి రండి!” అన్న ధామె ఆప్యాయంగా.

ఎండ మండిపోతున్నది. అయినా శరభయ్య తల అడ్డంగా తిప్పి, “ఎందుకులే? ఈ చెట్టుకింద బాగానే ఉంది,” అంటూ అరుగుకేసి వెళ్లసాగాడు.

“మాకు ఇల్లూ వాకిలీ లేనట్టు మీరు చెట్టుకింద కూచోటమేమిటి? లోపలికి రండి,” అన్న ధామె.

“సరే, నీ యిష్టం!” అంటూ శరభయ్య ఆమెవెంటే లోపలికి వెళ్లాడు.

ఇంట్లోపల చల్లగా, సుఖంగా ఉంది. సంగయ్యభార్య అతడికి మంచం వాల్చింది.

“ఈసారయినా సంగయ్య తప్పక కనిపిస్తాడనుకున్నాను. నాకు అతన్ని చూసే గీత ఉన్నట్టు కనబడలేదు,” అన్నాడు శరభయ్య.

సంగయ్య భార్య అపతలికి వెళ్లి కొంచెం సేపట్లో ఒక పళ్లెంలో మూడు లోటాలు పెట్టి తెచ్చి అతని ముందు పెట్టింది. వాటిలో చిక్కని మజ్జిగా, కొబ్బరి నీళ్లూ, చల్లని కుండనీరూ ఉన్నాయి.

“ఇవి తీసుకొండి. భోజనం వేళకు ఆయన వస్తారు. అంతదాకా విక్రాంతి తీసుకోండి! ఎండలో పడి వచ్చారు!” అన్నది సంగయ్య భార్య.

“సంగయ్య భార్య ఎంతగా మారిపోయింది!” అనుకున్నాడు శరభయ్య.

కొంతసేపటికి ఆమె వంట యింట్లోంచి తిరిగి వచ్చి, “వెళ్ళ దాటపోతున్నది. మీరు భోజనానికి లేవండి,” అన్నది.

“అప్పుడే ఏం తొందరమ్మా. సంగయ్యను కూడా రాని!” అన్నాడు శరభయ్య.

“అయన ఆకలి ఆయనకే తెలీదు. ఆయన ఏ వేళకు కొంప చేరతారో! ఆయన

కొసం మీరుకూడా తిండి తిప్పలూ లేకుండా ఉండటం చెనికి. భోజనానికి లేవండి. పంటకాలు వేడిగా ఉండగానే తిందురు గాని!” అన్నది సంగయ్య భార్య.

శరభయ్య నిజంగా చాలా ఆకలిమీద ఉన్నాడు. భోజనం చాలా బాగుంది. భోజనం అయాక శరభయ్య పడుకుని సూర్యాస్తమయ వేళకే లేచాడు.

అప్పటికే సంగయ్య ఇల్లు చేరనేలేదు.

“ఇక నేను వెళ్ళాలి. సంగయ్యను చూడటం పడనేలేదు,” అన్నాడు శరభయ్య.

“వెళ్ళిపోకండి. ఈసారికూడా మీరు కనపడకుండా వెళ్ళిపోతే ఆయన చాలా

నొచ్చుకుంటారు. ఈ పూటకు ఉండండి, రేపు పొపమ్మ,” అన్నది సంగయ్య భార్య.

“లేదమ్మా, వెళ్ళాలి. నాతో ప్రయాణం చేస్తున్నవారింకా ఉన్నారు. వారు కనిపెట్టుకుని ఉంటారు. నాకూ ఉందామనే ఉంది. గాని అది సాధ్యంకాదు. నేను సంగయ్యను మర్రిమరీ అడిగానని చెప్పి, మీ ఇల్లూ, తోటా చూసి నాకు చాలా అనందమయిందని చెప్పి. ముఖ్యంగా మీ వాకిలి చూసి ఎంతో ముచ్చటపడ్డానని చెప్పి. నాకు వాకిళ్ళ సంగతి బాగా తెలుసు. నేను వడంగిని. ఇది చాలా మంచి వాకిలి, భేషైన వాకిలి!” అంటూ శరభయ్య శలవు తీసుకుని అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ రాత్రి సంగయ్య బాగా పొద్దుపోయి ఇంటికి వచ్చాడు. అతని భార్య శరభయ్య వచ్చివెళ్లిన సంగతి చెప్పి, అతను అన్న మాటలుకూడా చెప్పింది.

అంతా విని సంగయ్య, “శరభయ్య చాలా యోగ్యుడు, మంచి స్నేహితుడు, చాలా తెలివైనవాడుకూడా!” అన్నాడు.

“అయినా కిందటేడు వచ్చినప్పుడు మన తలవాకిలి ఎంతమాత్రమూ బాగాలేదన్నాడు, ఈయేడు దాన్నే చాలా మెచ్చుకున్నాడు!” అన్నది భార్య.

“కిందటేడు అతను మన వాకిలి బాగా లేదన్నప్పుడు నాకేమీ అర్థంకాలేదు. కాని ఈయేడు వాకిలిని మెచ్చుకునేసరికి నా కంతా అర్థమైపోయింది. అత నలా ఎందు కన్నాడో తెలిసిందా? కిందటేడు అతను వచ్చినప్పుడు నువ్వు అతనికి సరిగా ఆతిథ్యం ఇచ్చి ఉండవు. అందుచేతనే మన ఇంటి ముఖద్వారం అతనికి విమాత్రమూ నచ్చ లేదు. ఈసారి సరిగా ఆతిథ్యం ఇచ్చావు కాబోలు, అందువల్లనే అతనికి వాకిలి ఎంతో నచ్చింది!” అన్నాడు సంగయ్య.

ఇరుకున వడిన ఎలుగుబంటి

ఒకసారి నక్కకు కూరలు పండించాలని తోచింది. అందుచేత తన ఇంటివెనక వున్న దొడ్డియావత్తూ తవ్వి, కూరగాయమొక్కలు వేసింది. అది పెద్దవై కాయలు కాసే-సమయానికి అవి చెట్టమీద మాయం కాసాగాయి.

ఎవరో తన కూరలు దొంగిలిస్తున్నారని తెలుసుకుని నక్క దొంగను పోల్చుకోవటానికి ఎంతో ప్రయత్నించింది. కాని దొంగ ఎవరైనదీ తెలియరాలేదు.

నక్కదొడ్డిలో కూరలు దొంగిలిస్తూ వచ్చి నది మరెవరూ కాదు, కుందేలే. కాని కుందేలు ఎంతో మెళుకువతో ఈ దొంగతనం చెయ్యటంవల్ల నక్కకు దొంగ అచోకి తెలియలేదు.

నక్క చిట్టచివరకు దొంగ వచ్చే మార్గం తెలుసుకున్నది. దొడ్డిచుట్టూ వున్న కంచెలో ఒకచోట కంత వున్నది. దొంగ ఆ కంతలో నుంచి వస్తూవుండాలి.

ఈ సంగతి తెలియగానే నక్క దొంగను పట్టటానికి ఒక ఉపాయం చేసింది. కంచె వెంబడి పెరుగుతున్న వెదురుగడకు ఒక తాడు కట్టి దాని చివర ఒక ఉచ్చు పెట్టింది. తరవాత వెదురుగడను వంచి, ఉచ్చు కంత వద్దకు వచ్చేటట్టుగా అమర్చింది. కంతలో నుంచి ఎవరైనా లోపలికి కాలుపెట్టగానే వెదురుగడ పైకి లేచేటట్టు బోను అమర్చి నక్క తనయింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది.

ఆ రాత్రి కుందేలు వచ్చి కంతలో నుంచి ముందుకాళ్లు దూర్చగానే కుందేలు నడుముకు ఉచ్చు చిక్కుకున్నది; వెదురుగడ పైకి లేచి కుందేలు భూమికి అంతఎత్తున గాలిలో వేళ్ళాడసాగింది.

కుందేలుకు ఏమి చెయ్యాలో పాలు పోలేదు. ఎవరోవచ్చి తనను రక్షిస్తారా అని చుట్టూ చూస్తూండగా, అటుగా ఎలుగుబంటి తేనెతుట్టెలకోసం వెతుకుతూ వచ్చింది.

“ఎలుగుబంటి అన్నా!” అని కుందేలు
తేకపెట్టింది.

ఎలుగుబంటి తల ఎత్తిచూసి,
ఆశ్చర్యంతో, “అదేమిటి? అక్కడ ఏం
చేస్తున్నావు?” అన్నది.

“నక్క పెరడుకు కావలా కాస్తున్నాను.
తెల్లవాద్దూ కావలాకాస్తే రూపాయ ఇస్తుంది
నక్క. అయితే చిక్కెమి వచ్చిందంటే
నన్నుచూసి దొంగలు భయపడటంలేదు.
నీపాటి గాంభీర్యం నాకు లేదాయ్. పోనీ
ఈ పని నువ్వే చేస్తావా ఏమిటి? పిల్లలు
గలవాడివి!” అన్నది కుందేలు.

ఎలుగుబంటికి ఆశ పుట్టింది. అది వెదురు
గడను పంచి కుందేలును కిందికి దించి,
ఉచ్చులోనుంచి తప్పించి, ఆ ఉచ్చులో
తానే ఇరుక్కున్నది.

కుందేలు వెంటనే పరిగెత్తిపోయి
నక్కను లేపి, “నక్కబావా, దొంగ
ఉచ్చులో పడ్డాడు. చూద్దువుగాని రా!”

అని పలికింది. నక్క చేతికర్ర తీసుకుని
వచ్చి, ఎలుగుబంటిని చూసి, “నీకు ఇదేం
రోగం?” అన్నది.

ఎలుగుబంటి ఏదో చెప్పబోయింది.
“దాని నోటిమీద కొట్టు!” అన్నది కుందేలు.
నక్క ఎలుగుబంటి నోటిమీద కర్రతో కొట్ట
సాగింది. ఈలోపల కుందేలు పారిపోయి,
దారిలో ఒక మడుగుంటే అందులో ముక్కు
దాకా ముణిగి కూచున్నది.

కాస్సేపటికి ఎలుగుబంటి జరిగిన సంగ
తంతా నక్కకు చెప్పి, ఉచ్చునుంచి బయట
పడి కుందేలుకోసం వెతుకుతూ బయలు
దేరింది. అది మడుగుదగ్గిరికి వచ్చి కుందేలు
తల చూసి గోధురుకప్ప అనుకుని, “గోధురు
కప్పా, కుందేలు ఇటువచ్చిందా?” అన్నది.

“ఇప్పుడే ఇటు వెళ్ళింది!” అన్నది
కుందేలు. ఎలుగుబంటిని తప్పదారిని వెళ్ల
నిచ్చి కుందేలు నిశ్చింతగా తన ఇంటికి
వెళ్ళిపోయింది.

మిత్ర సంప్రది

చిలములో నుండియే - పిలుచుట విన్న
ఎలుక వాయసముతో - నిట్లని పలికె.

హిరణ్యకం - (ఎలుక)

చిల వచ్చితివి నీ - వెవరవో యన్న
నాలాటి వానితో-నగు పనియేమి ?

లఘుపతనకం - (కాకి)

నీ లావు తెలిసిన నే - నిటకు వచ్చితిని
నీలాటి వారితో - నెంతయో కలదు.

పావురమ్ముల పల - పటపట కొఱికి
నీవు చూపించిన - నెసరు చూచితిని.
వచ్చితి నీమైత్రి - పలయు నటంచు
సచ్చరిత్రుడవు ద-ర్శన మిమ్ము నాకు.

హిరణ్యకం :

మనమెట్లు నేస్తుల-మై మనగలము
తినువాడ వీవు నే-తినుబడువాడ.
పగవారితో స్నేహ - బంధ మెట్లగును ?
తగినవారలతోనె - తగు మైత్రి ఎప్పుడు.

లఘుపతనకం :

నీ పంచ జేరితి - నీ మైత్రి గోరి
నీ పట్టు విడకున్న - నే చత్తు నిచట.

హిరణ్యకం :

వైరితో మైత్రి చే-కూరుట యెట్లు ?
చేరిక పాసగు నా - చెడు కల్లుగాక ?
కాగిన నీళ్ళైన - కడతేర్చు నగ్ని
సాగునా సంధులు - శత్రులతోడ ?

లఘుపతనకం :

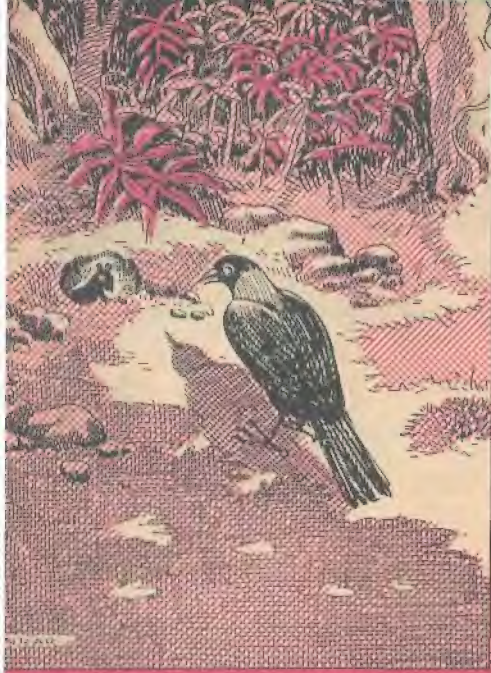
చూడనైనను లేదు - వీడెవ్వడనుచు ?
విడ శత్రుత్వ ? మే-నెప్పుడ నీకు ?

హిరణ్యకం :

పుట్టుకతో వచ్చు-నట్టి వైరమ్ము
కిట్టక పచ్చెడు-నట్టి వైరమ్ము -
పగ రెండు విధములై - ప్రబలుచు నుండు.
ఒగి పుట్టు పగదీర్చ-లేపరెవ్వారు.
ముంగికి పాముకు - పుట్టు వైరమ్ము

విద్వాన్ విశ్వం

సంగాతులగు నెటు - సర్ప సకులములు.
 నీరు నిప్పుల కెట్లు - నెనరులు పుట్టు
 కారు, సింహ మ్మేన్లు - ఘనమిత్రు లెపుడు.
 కుక్కయు పిల్లియు - చక్కని మైత్రీ
 ఒక్కటై యుండుట - నొకట విన్నామె ?
 సహజము మనకున్న - శత్రుత్వమగుట
 బహు వాదమేల ? నీ-పనిమీద బొమ్ము.

లఘుపతనకం :

కారణహీనమౌ - వైరమ్ము కలదె ?
 కారణమే లేక - కార్య మెట్లుండు ?
 మంచివారల మైత్రీ - మఱి వృద్ధియగును
 కొంచెపు బుద్ధుల - గూడుట తగదు.
 నీవు కోరిన ఒట్టు - నే వేసికొందు
 నీవేమి చెప్పిన - నే నొప్పుకొందు.

మంచివాడవటంచు - మైత్రీ గోరితిని
 పంచనబుద్ధితో - వచ్చుటలేదు.
 రావోయి మిత్రుడా - రావోయి మనము
 జీవిత మొకటయి - చెలిమి సేయుదము
 నీవు కోరినఒట్టు - నేవేసికొందు
 నీవేమి చెప్పిన - నే నొప్పుకొందు.

హరణ్యకం :

ఒట్టులకేమిలే-కట్టులకేమి ?
 ఒట్టువేసెయు వృత్రు - నొంచె నిండ్రుండు
 నమ్మించి దేవేంద్రు-నంతటివాడె
 అమ్మెయి దితి గర్భ - మంతలో దీసె.
 సందు చిక్కిన చాలు - శత్రువు లెపుడు
 మ్రందింతు రనుమాట - మఱచుట తగదు.
 సమ్మగూడనివాని - నమ్ముటే తగదు;
 సమ్మవారిని పూర్తి - నమ్మగారాదు.
 విశ్వాసపూతుకుల్ - వేస వెలుండ్రు
 విశ్వసించిన వైరి - వేఱునే నఱకు.

లఘుపతనకం :

విడు మాటలతోనె - నేర్పడు మైత్రీ
 ఏ డడుగులలోనె - నెనగు స్నేహమ్ము
 ఇంత సంభాషించి - ఇంతసేపుండి
 అంతైన నీ మైత్రీ - ననుభవించితిని.
 నిను వీడలేకుంటి - నీకు మిత్రుడను
 చనుమన్న నెట్లగు - సరికాదు వినుము
 నామీద సమ్మిక - వీమాత్ర యున్న

ఈ మాటకైన న-రే అనుమయ్య.
కలుగులో నే నిల్చి - పలుకరించుటకు
చెలికాడ ఒప్పుకో-వలెనుమ్ము నీవు.
కలుగులో నే నెప్పు - కాలును మోప
బిలముపైనుండి నే - పలుకరించెదను.

హిరణ్యకం :

అంతగా గోరుచు-న్నావు కాబట్టి
ఎంతైన శత్రుజా-తే నీది గనుక
కలుగులోనే ఉండి - పలుకరించెదను.
కలుగులో నీవెప్పు - కాలిడరాదు.
సరి దానికేమిలే - సమ్మతించెదను
పరగోష్ఠి మంచి దె-వ్వారికినైన.

* * *

అనాటినుండి వా-యసము మూషికము
అనందముగ మాట-లాడుచు గోష్ఠి
పరమ మిత్రమ్ములై - పరగుచునుండె
కరము వారల మైత్రి - ఘనమగుచుండె
ఆ లఘుపతనక-మ్మును కాకి యెప్పుడు
గాలించి గాలించి - క్రమభక్త్యములు
మాంసపు ముక్కలు - మఱి చిఱుతిండి
హింసైన పడి తెచ్చి - యిచ్చు నెల్లకును.
ఆ హిరణ్యకమను-నట్టి ఎల్లయును
స్నేహితునకు తిండి - చెచ్చెఱ దెచ్చి
కలుగులోనుండి ఈ-పల బడవేసి
చెలికాడ! తినుమని - చెప్పుచునుండు.

కలిది ఇచ్చుట, ఇవ్వ-గలిది చేకొనుట,
అల రహస్యము చెప్పు-టన్నది వినుట,
తినుట కిచ్చుట, ఇచ్చు-తిండిని దినుట,
అను నారు గుణముల - సలరుగా ప్రీతి.
ఉపకారమే లేక - ఉండదు ప్రీతి
ఉపదల దేవత - లొగి సంతసింఁతు.
ఇచ్చునందాక నే - యే ప్రీతియైన
వచ్చు పా లెందాక - వత్స మందాక.
చొప్పవేసిన మాత్ర - చొక్కపుటాపు
గొప్పగా పాలిచ్చు - కొడుకున్నగూడ.
అటు వారు దాన ప్ర-త్యాదానములను
చిటి మిత్రులై కడు - చేరిక గనిరి.
ఎలుకకు సమ్మక - మౌంతయు గుదిరి
అల కాకి రెక్కలయం-దుండసాగి.

ఫనించెని తపస్సు

వినుగుచెందని విక్రమార్కుడు తిరిగి చెట్టు వద్దకు వెళ్లి, శవాన్నిదించి భుజానవేసుకుని, మౌనంగా శ్మశానానికేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, “రాజా, నీ పట్టుదల మెచ్చుకోదగినదే గాని అఖరు క్షణంలో దీక్షయావత్తు పొగొట్టుకుని మాండవ్యుడిలాగా అయిపోతావేమో ఆలోచించుకో. నీకు శ్రమ తెలియకుండా వుండ గలందులకు ఆయన కథ చెబుతాను విను,” అంటూ ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు :

పూర్వం నైమిశారణ్యంలో మాండవ్యుడనే మహాముని ఉండేవాడు. ఆయనకు ప్రపంచంలో మూర్ఖత్వమూ, మోసమూ, పాపమూ తప్ప ఇంకేమీ లేనట్టు తోచింది. ఇవాళ అమాయకులుగా ఉన్న పిల్లలు, రేపు పెరిగి పెద్దవారై సమస్త పాపాలూ చేస్తారు. ప్రపంచాన్ని చూస్తున్నకొద్దీ ఆయన

బేతాళ కథలు

సకు సృష్టిమీద రోత వుట్టింది; ఆ సృష్టికి కారకుడైన ఈశ్వరుడిపైన ఆగ్రహం వుట్టుకొచ్చింది. అందుచేత ఆయన ప్రపంచాన్ని నిర్మూలించటానికిగాను శివుణ్ణి గురించి మహాకరోరమైన తపస్సు ప్రారంభించాడు.

మాండవ్యుడు నైమిశారణ్యంలో ఒక నిర్జన ప్రదేశాన ఒంటికాలిపై నిలబడి, చేతులు పైకెత్తి పద్మంలాగా పెట్టి, నిశ్చల సమాధిలో అతికరోరంగా తపస్సు చెయ్యసాగాడు. ఈ సమాధిలో వుండి ఆయన, “పరమేశ్వరా, నీవు ఈ సృష్టిని లయం చేసేదాకా నేను చలించకుండా ఈలాగే తపస్సు సాగిస్తాను!” అన్నాడు.

కొంతకాలం గడిచింది. మాండవ్యుడి తపస్సేక్కి పంచభూతాలూ చలించసాగాయి. భూమి కంపించింది. సముద్రాలమీద తుఫానులు చెలరేగాయి. అగ్నిపర్వతాలు బద్దలయాయి. దండకారణ్యంలో ప్రళయ మారుతం సాగి చెట్లను కూకటివేళ్లతోసహా వెకలించసాగింది.

తన చుట్టూ ఇంత సంక్షోభం జరుగుతున్నా మాండవ్యుడు ఏమాత్రం చలించలేదు. తన తపస్సు ఫలించి ప్రపంచం లయం కాబోతున్నదన్న సంతోషం ఆయనకు మరింత శక్తి కలిగించింది.

ఈ సమయంలో రెండు గువ్వలు ఒక చిన్న పాదలో గూడు నిర్మించటానికి ప్రయత్నం ప్రారంభించాయి. ఆడగువ్వ గుడ్లు పెట్టటానికి సిద్ధంగా వున్నది. త్వరలో గూడుకట్టి, అందులో గుడ్లను పెట్టి పాదిగి పెల్లలను చెయ్యాలి. కాని, గూడు పెట్టటానికి అవి చేసే ప్రయత్నాలు ఫలించలేదు. గాలిమూలాన పాదలో గూడు నిలవటంలేదు.

అవి చుట్టూ చూశాయి. పద్మంలాగా తెరిచిపెట్టిన మాండవ్యుడి చేతులు వాటి కంటపడ్డాయి. మహామహావృక్షాలు గాలికి ఊగినలాడిపోతున్నప్పటికీ ఆయన చేతులు నిశ్చలంగా వున్నాయి.

రెండుగువ్వలూ ధైర్యంగా ఆయన చూసే ఆయన తన చేతులను కిందకు దించి, చేతుల్లో తమ గూడు కట్టుకున్నాయి. ఆ పక్షుల గూడును గట్టిగా తన రొమ్ముకు గూడులో పెంటిగువ్వ నాలుగు గుడ్లు పెట్టి, ఆనించి వట్టుకున్నాడు.

వాటిని పొదిగింది. అవి పిల్లలయాయి. అది మొదలు ఆయన అప్పుడప్పుడూ చేతులు దించి పక్షిపిల్లలు ఎలా పెరుగు అడపక్షి, మగపక్షి ఒకదాని తరవాత తున్నదీ చూసుకుంటూ వుండేవాడు. పక్షులు ఇంకొకటి ఏగిరివెళ్ళి పిల్లలకు ఆహారం తెచ్చిపెట్టేవి. క్రమంగా పిల్లలు పెరిగి తేలివెతకుండా ప్రవర్తించినప్పుడు తనలో తాను నవ్వుకుంటూ వుండేవాడు.

ఇదంతా మాండవ్యుడు గమనిస్తూనే పిల్లలు పెద్దవయాయి, వాటికి రెక్కలు వచ్చాయి. అవి గూడు విడిచి ఎగరడగిన వున్నాడు. తన శరణుజొచ్చిన గువ్వలపైనా, తరుణం వచ్చింది. మగపక్షి గూడుచుట్టూ వాటి పిల్లలపైనా, అయినకు ఒక చిత్రమైన ఎగురుతూ తిరుగుతూ, "మీరుకూడా నా ప్రేమ ఏర్పడింది. ఒకరోజు ఆకాశంలో లాగే ఎగరండి," అన్నట్టు ప్రోత్సహించ నుంచి డేగ ఒకటి రివ్వస గూడుకేసి రావటం

సాగింది. పిల్లలు ఒకటి రెండు రెక్కలు ఎత్తి దించాయి గాని, ఎగరటానికి భయ పడ్డాయి. అడపకీ వాటిని గూటినుంచి మెల్లిగా బయటికి నెట్టబోయింది. పిల్లలు మరింత బెదిరాయి. అడపకీ మగపక్షికూడా గూడుచుట్టూ ఎగిరాయి. అప్పటికీ లాభం లేకపోయింది.

సరిగా ఈ సమయంలో మాండవ్యుడు జోక్యం కలిగించుకున్నాడు. ఆయన పక్షుల గూటిని ఒక చేతిలో పెట్టుకుని, రెండవ చేతి వేలితో ఒక్కొక్క పిల్లనే గూటినుంచి మెల్లిగా బయటికి తోయ్యసాగాడు. ఒక్కొక్క పిల్ల కింద పడబోవటమూ, మరుక్షణం అదు

ర్దాగా రెక్కలు కొట్టుకోవటమూ, వెంటనే దానికి ఎగరటం చాతకావటమూ జరిగింది. ఈ విధంగా నాలుగు గువ్వపిల్లలూ కొద్ది సేపట్లోనే ఎగరనేర్చాయి.

మాండవ్యుడి మొహం పరమానందంతో వికసించింది. “పిచ్చి ప్రాణులు! అసహాయ జీవులు! నోరులేని పక్షులు!” అనుకున్నా డాయన. ఆ గువ్వ కుటుంబం తలుచుకుని ఆయన హృదయం ప్రేమతోనూ, జాలితోనూ నిండిపోయింది.

ఇంతలో ఆయనకు అకస్మాత్తుగా తన తపస్సుమాట జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఆయన చుట్టూ కలయజాశాడు. గాలి ఎప్పుడో

నిలిచిపోయింది. అంతకు పూర్వం విరిగి పడిపోయిన చెట్టు చిగుర్చుతున్నాయి. ఈశ్వరుడు తన కోరికను నెరవేర్చలేదని మాండవ్యుడికి తెలిసిపోయింది. కాని ఆయన ఆశాభంగం చెందలేదు; ఒక్కసారి పైకి చూసి ఒక చిరునవ్వు నవ్వి, "పరమేశ్వరా, నువ్వీ ప్రపంచాన్ని ఎందుకు లయం చెయ్యటంలేదో నాకర్థమయింది! నియిష్ట ప్రకారమే జరగని!" అంటూ తన ఆశ్రమానికి తిరిగివెళ్లి ఎప్పటిలాగే అశ్రమవాసం చేయసాగాడు.

బేతాళుడి కథ చెప్పి, "రాజా, మాండవ్యుడి తపస్సు భగ్నం కావటానికి నిజమైన కారణమేమిటి? సమాధిలో ఉండి, చేతులు కడిలించటంవల్లనా? గుప్తలను గమనించటంవల్లనా? అంతకాలం కఠోర తపస్సుచేసి ఆయన అర్థం చేసుకున్నదేమిటి? ఈశ్వరుడు ప్రపంచాన్ని ఎందుకు లయం చెయ్యటంలేదు? ఈ ప్రశ్నలకు

సమాధానాలు తెలిసికూడా చెప్పకపోయావో నీ తల పగిలిపోతుంది!" అన్నాడు.

"మాండవ్యుడి తపస్సు భగ్నమైనది గుప్తల మూలంగా. ఆయనకు వాటిపై జాలి కలిగిన క్షణంనుంచీ ఆయన తపస్సు చెయ్యలేదు. మానవమాత్రుడైన మాండవ్యుడికే దిక్కులేని పక్షులపై అంత ప్రేమా, జాలి ఉంటే, పరమేశ్వరుడికి ప్రాణికోటిపై ఇంకా ఎంత ప్రేమా, ఎంత జాలి ఉండవచ్చు! తనలాగే ఈశ్వరుడికికూడా ప్రపంచంపై రోత ఉండిఉంటుందనే అపొహతో మాండవ్యుడు తపస్సు ప్రారంభించాడు. కాని ఈశ్వరుడికి ప్రాణికోటియొక్క మూర్ఖత్వాన్ని, పాపాన్ని సహించే శక్తి ఉన్నదని తెలుసుకోగానే ఆయన మనసు మారిపోయింది!" అని విక్రమార్కుడు జవాబు చెప్పాడు.

రాజు కి విధంగా మౌనభంగం కాగానే బేతాళుడు శపంతోనహ మాయమై చెట్టు వద్దకు తిరిగివెళ్ళాడు. —(కల్పితం)

5

[అనేక కష్టాలువడి, అనేక నౌకలనూ, అనేకమంది అనుచరులనూ పోగొట్టుకుని రూపధరుడు సుకేశిని అనే దేవత ఉండే దీవిని చేరుకున్నాడు. తన మనుమలను రెండు దళాలుగా విభజించి, మాయావి అనేవాడి నాయకత్వంకింద ఒక ముఠాను దీవి యావత్తు కలయజూడటానికి పంపాడు. వారు సుకేశిని ఇంటికి వెళ్లారు. ఆమె వారికి అతిథ్యం ఇచ్చి తన మాయాజాలంచేత వారిని పండులుగా చేసేసింది. కాని ఆమె ఎత్తులు రూపధరుడిపై పారలేదు. ఆమె అతనికి ఆపురాలుగా మారింది.]

ఆమె సలహా చెప్పినప్రకారం రూపధరుడు, సముద్రతీరాన ఉన్న తన అనుచరుల వద్దకు వెళ్ళాడు. వారు నౌకదగ్గర విచారంగా కూచునివున్నారు. తమ నాయకుణ్ణి చూడగానే వారికి ప్రాణాలు లేచివచ్చి నట్టయింది. తల్లిని చూసిన లేగదూడల్లాగా వారు చెంగుచెంగున గెంతుకుంటూ వచ్చి రూపధరుణ్ణి చుట్టుముట్టారు. ఇథకాకు

చేరుకున్నా వారంతకంటే ఎక్కువ సంతోషించి ఉండరు. వారి కళ్లవెంట అనంద బాష్పాలు కారుతున్నాయి.

"వీరి? మనవాళ్లంతా వీరి?" అని వారు రూపధరుణ్ణి అడిగారు.

"మనవాళ్లు సుకేశిని ఇంట్లో కైమంగా ఉన్నారు. సుఖంగా తింటున్నారు, తాగుతున్నారు. ముందు మనం మన నౌకను

[గీకు పురాణగాథ

ధరుడే పుణ్యం కట్టుకున్నాడు. ఇతని అనాలోచనే వాళ్లని వాశనం చేసింది!”

ఈ మాటలు విని రూపధరుడికి మండి పోయింది. అతను కత్తిదూసి మాయావి కంఠం తెగవెయ్యబోయాడు. కాని మిగిలిన వారు అతన్ని వారించారు. “అతనికి రావటం ఇష్టంలేకపోతే, నౌకను కనిపెట్టుకుని ఇక్కడే ఉండనిద్దాం. మేం నీవెంట సుకేశిని ఇంటికి వస్తున్నాం. మమ్మల్ని తీసుకుపో!” అన్నారు వారు రూపధరుడితో. కాని తీరా అందరూ బయలుదేరాక మాయావి కూడా సుకేశిని ఇంటికి బయలుదేరాడు.

తిరానికి లాగి మన తాళ్లూ, ఇతర సామగ్రి ఏదైనా గుహలో భద్రం చెయ్యాలి. తరవాత నేను మిమ్మల్నికూడా సుకేశిని ఇంటికి తీసుకుపోతాను,” అన్నాడు రూపధరుడు.

వెంటనే వారు పని ప్రారంభించారు. అయితే మాయావి వారితో ఇలా అన్నాడు :

“మూర్ఖులారా! మీరెక్కడికి పోదామనుకుంటున్నారు? సుకేశిని ఇంటికా? ఆమె మిమ్మల్ని సింహాలూ, తోడేళ్లూ చేసేసి, తన ఇంటి చుట్టూ కాపలాకుక్కల్లాగా కట్టేస్తుంది, ఏమనుకున్నారో? ఫలలోచనుడి గుహలో ప్రవేశించి మనవాళ్లెవరారో కాస్త జ్ఞాపకం తెచ్చుకోండి. అప్పుడూ ఈ రూప

సుకేశిని రూపధరుడి అనుచరుల కందరికీ తలంటి స్నానాలు చేయించి, మంచి మంచి బట్టలు కట్టబెట్టింది. అంతకు మునుపే మాయావి వెంట వచ్చినవారు అప్పుడే భోజనాలు చేస్తున్నారు. రెండు ముఠాలవాళ్లూ ఒకరినొకరు చూసుకుని సంతోషం పట్టలేక గోలగా అరవసాగారు.

సుకేశిని రూపధరుడివద్దకు వచ్చి, “మీ వాళ్లు గడిచిపోయిన కష్టాలను మరిచిపోతే బాగుంటుంది. నువ్వు, నీ అనుచరులూ పడ్డ కష్టాలను నేనెరుగుదును. సుఖంగా తినండి, సారా తాగండి; మీ ఇథకాలో ఉన్నట్టే ఆనందంగా ఉండండి,” అన్నది.

రూపధరుడు ఆమె సలహాను పూర్తిగా పాటించి ఒక సంవత్సరంపాటు తన అనుచరులతో సహా ఆమెకు ఆతిథిగా ఉండిపోయాడు. సంవత్సరం పూర్తికాగానే రూపధరుడి అనుచరులందరూ కలిసి, “ఏమిటిది? మనం ఇక ఇంటికి ప్రయాణమై పోయేది లేదా ఏం?” అన్నారు.

రూపధరుడు సుకేశినితో, “నా అనుచరులు స్వదేశానికి పోవటానికి తొందరపడుతున్నారు. నేనిక బయలుదేరటం మంచిది మా ప్రయాణానికి నీ సహాయం కావాలి!” అని అడిగాడు.

“నిన్ను బలవంతాన ఉంచటం నాకిష్టం లేదు. కాని నువ్వు మీ దేశానికి వెళ్లిపోయే ముందు ఇంకొక ప్రయాణం చెయ్యవలసి ఉంది. యములవాళ్లుండే నరకంలో సాంకేతికుడు అనే దివ్యజ్ఞాని ఉన్నాడు. చచ్చిపోయినా అతనికి దివ్యజ్ఞానం పోలేదు. నువ్వు అతణ్ణి ఒకసారి కలుసుకుని అతని సలహా తీసుకోవాలి,” అన్నది సుకేశిని.

ఈ మాట వినగానే రూపధరుడు హతాశుడై పోయాడు. “అయ్యో, సుకేశిని, నరకానికి ప్రయాణం చెయ్యటం నావల్ల అయే పనేనా? ఎవరైనా నరకానికి నొకలో వెళ్లి ఉన్నారా?” అని అతను అడిగాడు.

“నువ్వు పడవకు చుక్కానిపట్టి దిక్కులు చూస్తూ కూచోనవసరం లేదు. తెరచాప స్తంభం లేపి, తెరచాప ఎత్తి మాట్లాడకుండా కూచో, ఉత్తరవాయువు నీనొకను నేరుగా నరకం చేర్చుతుంది. నీనొక సముద్రం దాటి నాక తీరం వస్తుంది. అక్కడ నరకవృక్షాలుంటాయి. నీ నొకను తీరాన కట్టేసి యములోకానికి కాలినడకను బయలుదేరు. కొంత దూరం వెళ్ళాక నీకు ఒక గుట్ట కనిపిస్తుంది. దాని సమీపంలోనే అగ్నినదీ, అశ్రునదీ కలిసి వైతరణీనదీ అవుతుంది. ఆ రాతి దగ్గర మూరెడు పాడుగూ, మూరెడు వెడల్పూ గల గొయ్యి తప్పదు. ఆ గోతిలో విత్పదేవత

ఇంటికి పోయే ఉపాయమూ, మార్గమూ చెప్పినదాకా పితృదేవతలవరూ బలులు అంటకుండా చూసుకో!" అని సుకేశిని రూపధరుడికి వివరించి చెప్పింది.

ఇంతలో తెల్లవారింది. రూపధరుడు తన అనుచరులను నిద్రలేపగొట్టి, "నిద్రలేవండి. ఈ ప్రదేశంనుండి మనం బయలుదేరి వెళ్ళాలి. సుకేశిని మనకొక ప్రయాణం కల్పించింది," అన్నాడు.

పాపం, రూపధరుడి అనుచరులు, ఇంటికి బయలుదేరుతున్నాంగదా అని ఎంతో ఉబలాటపడ్డారు. కాని, తాము పోబోతున్నది యములవాళ్ళుండే సరకానికని తెలియగానే వారు మొర్రో అని గోలపెట్టారు. వారిలో కొందరు జుట్టు పిక్కున్నారు. కాని వారు ఆ చోటుకు వెళ్లక తప్పేది లేదు.

అందరూ కలిసి బయలుదేరి నౌకవద్దకు వెళ్ళేసరికి, అప్పటికే సుకేశిని వచ్చి అక్కడ ఉన్నది. అమె ఆ నౌకవద్ద ఒక నల్లని అడగరెనూ, నల్లని గొర్రెపోతునూ ఉంచి, ఎవరితోనూ మాట్లాడకుండా తిరిగి వెళ్ళిపోయింది.

గ్రీకులు తమ నౌకను తీరంనుంచి నీటిలోకి లాగారు, తెరచాప ఫలంభం ఎత్తి, తెర విప్పారు. నల్లగొర్రెలను తీసుకుని అందరూ నౌకలోకి ఎక్కారు. సుకేశిని అనుగ్రహం

లకు తర్పణాలు విడిచి, పిండప్రదానం చెయ్యి. ఈ విధంగా పితృదేవతలను అర్పించి, నిన్ను క్షేమంగా ఇథకా చేర్చమని వారిని ప్రార్థించు. ఇల్లు చేరినాక వారికి బలు లిస్తానని వాగ్దానం చెయ్యి. సాంకేతి కుడికి విడిగా ఒక నల్లగొర్రెపోతును బలి ఇస్తానని దణ్ణం పెట్టుకో. తరవాత ఒక నల్ల అడగరెనూ, నల్లగొర్రెపోతునూ అక్కడ బలియిచ్చి అగ్నిలో వేల్చు. ఇలా చేసి యమధర్మరాజుకూ, సరక వాసులకూ, దణ్ణాలు పెట్టుకో. ఇంతలో పితృదేవతలు బలి ఆరగించటానికి వస్తారు. వారిలో సాంకేతికుడుకూడా ఉంటాడు. ఆయన నీకు

పల్ల ఉత్తరంనుంచి మారుతం వచ్చి తెర చాపను నింపింది. నౌక కదిలిపోసాగింది.

గాలిపోసుకున్న తెరచాప గాలిపోసు కున్నట్టే ఉంది. సాయంకాలందాకా నౌక తొణుకూ, బెణుకూ లేకుండా ప్రయాణం సాగించింది. తరవాత సూర్యుడు అస్తమించి, అంతటా అంధకారం అవసించింది. ఆ చీకటిలోనే నౌక తీరాన్ని తాకింది.

రూపధరుడు సుకేశిని చెప్పిన ప్రకారమే అగ్నినదీ అశ్రునదీ కలిసే చోట గుండం తవ్వి, తర్పణాలు విడిచాడు, పెండ్రదానం చేసి, పితృదేవతలను ధ్యానించాడు. తరవాత అతను గొర్రెలను బలిగిచ్చి, అగ్నిలో హోమం చేశాడు.

మరుక్షణమే పితృదేవతలు కోలాహలం చేస్తూ, గుంపులు గుంపులుగా బలులు ఆరగించటానికి వచ్చారు. అతను యమధర్మ రాజుకూ యమలవాళ్ళకూ దణ్ణాలు పెట్టి, పితృదేవతలతో, “నేను సాంకేతికుణ్ణి కొన్ని ప్రశ్నలు వేసేదాకా ఎవరూ బలులు ముట్టటానికి వీల్లేదు!” అన్నాడు.

మిగిలినవారిని తోసుకుంటూ ఒక స్త్రీ ముందుకు వచ్చింది. ఆమెను చూసి రూపధరుడు నిర్ఘాంతపోయాడు. ఎందుచేతనంటే, ఆమె రూపధరుడి తల్లీ! రూప

ధరుడు బ్రోయ్ పై యుద్ధానికి బయలుదేరే నాటికి ఆమె జీవించే ఉన్నది. ఆమె ఎప్పుడు చనిపోయినదీ రూపధరుడు ఎరగడు.

ఆమెను చూసి రూపధరుడు కంట తడి పెట్టుకున్నాడు, జాలిపడ్డాడు. అయినప్పటికీ అతను ఆమెను బలులు తాకనివ్వలేదు.

ఆమె వెనకనే సాంకేతికుడు, చేతిలో బంగారుకర్ర పట్టుకుని వచ్చాడు. ఆయన రూపధరుణ్ణి గుర్తించి, “నాయనా, ఎన్నడూ సూర్యకాంతి ఎరగని ఈ పితృలోకానికి నువ్వెందుకు రావలసివచ్చిందీ? కాస్త అడ్డం తొలిగితే, బలి అరగించి నీకు చెయ్యవలసిన సహాయం చేస్తాను” అన్నాడు.

రూపధరుడు పక్కకు తొలిగి ఆయనను బలి ఆరగించ నిచ్చాడు. తరవాత ఆయన రూపధరుడికేసి తిరిగి, “నాయనా, నువు స్వదేశానికి పోవాలని తహతహ లాడు తున్నావు. నిజానికి స్వదేశంకన్న స్వర్గం ఎక్కడుంది? అయితే దేవతలు నీపై అలిగి ఉన్నారు. అందుచేత నువు పడరాని పాట్లు పడతావు, తప్పదు. ఎన్నికష్టాలు పడినా నువు క్షేమంగా ఇంటికి చేరుకుంటావు. నువు ఇంటికి వెళ్లే దారిలో త్రినాపియ అనే దీవి వస్తుంది. అక్కడ సూర్యభగవానుడి తాలూకు పశుగణాలుంటాయి. నువుగాని, నీ అనుచరులుగాని వాటిజోలికి పోవద్దు.

ఒకవేళ ఆ పశువులకు అపచారం జరిగిందో నీ అనుచరులుగాని, నీ నౌకగాని ఇథకా చేరటం కల్ల. నువు మటుకు చావు తప్పి కన్ను లొట్ట పోయినంత వని అయి, ఇంకొకరి నౌకలో ఒంటరిగా ఇంటికి చేరు కుంటావు. అప్పటికి నీ కష్టాలు అంతం కావు. నీ ఇంటినిండా నీ శత్రువులుండి, తమను పెళ్లాడమని నీ భార్యను పిడిస్తుంటారు. అయితే నువు విరిని ఎలాగో హత మార్చ గలుగుతావు. ఆ శత్రువుల నందరినీ తుదముట్టించినాక నువు దేవతలపట్ల నీ ధర్మాన్ని నెరవేర్చాలి. అది ఎలా చేయాలో నీకు చెబుతాను. నౌకలు నడిపే తెడ్డు ఒకటి తీసుకుని, అన్నంలో ఉప్పు వాడని వారూ, సముద్రమంటే ఏమిటో ఎరుగని వారూ కనబడేదాకా ప్రయాణం చెయ్యాలి. అటువంటి మనుషులను గుర్తించే మార్గం కూడా నీకు చెబుతాను. వాళ్లు నీ భుజాన ఉండే పడవ తెడ్డును గుర్తించలేక, అది వ్యవసాయపు తెడ్డా అని అడుగుతారు. అటువంటి మనుషులు కనబడిన చోట నీ తెడ్డును భూమిలో గుచ్చి, వరుణదేవుడికి బలులియ్యి. ఒక గొర్రెపోతునూ, ఒక ఎద్దునూ, ఒక ఏడుపందిని బలి ఇచ్చి ఇంటికి తిరిగి వెళ్లు. నువు దీర్ఘకాలం బతికి,

చిట్టచివరకు నువు సముద్రం మూలనే నిశ్చింతగా, సుఖమైన చావు చస్తావు. ఆ సమయంలో నీ అప్తులందరూ నీ చుట్టూ ఉంటారు,” అని జోస్యం చెప్పాడు.

“సరే కానివ్వండి. విధిని తప్పించుకోవటం నా వశమా? కాని ఒకటి చెప్పండి. అక్కడ నా తల్లి ప్రేతాత్మ నిలబడి ఉన్నది. ఆమె నాకేసి చూడదు, నాతో మాటాడదు, బలులుకేసి మాత్రమే చూస్తుంది. ఆవిడ నన్ను గుర్తించే మార్గం ఉంటే చెప్పండి!” అన్నాడు రూపధరుడు.

“నాయనా, బలి ముట్టేదాకా పితృ దేవతలు నిజం ఏమిటో తెలుసుకోలేరు, చెప్పలేరు. ఆ సంగతి జ్ఞాపకం ఉంచుకో!” అంటూ సాంకేతికుడు యమలోకానికి తిరికి వెళ్లిపోయాడు.

రూపధరుడు అక్కడే నిలబడి, తన తల్లి వచ్చి బలి ఆరగించేదాకా వేచిఉన్నాడు. బలి ఆరగించగానే ఆమె తల ఎత్తి చూసి తన కొడుకును గుర్తించి, “నాయనా, బతికి ఉండే ఈ లోకానికి ఎలా వచ్చావురా? అది ఎవరికి సాధ్యం అయే పని కాదే? ట్రోయ్ నుంచి ఇదే రావటమా? ఇంకా ఇథకాకు వెళ్ల లేదా? నీ భార్యను చూసుకో లేదా?” అని అడిగింది.

“లేదమ్మా! నేను ఇల్లు చేరలేక అష్టకష్టాలూ పడుతున్నాను. ఇక్కడ ఉండే సాంకేతికుడి సలహా కొరి నేనిక్కడికి రావలిసి వచ్చింది! చూడమ్మా, నువు ఎలా చని పోయావు? జబ్బు చేసిందా, లేక అకస్మిక మరణం సంప్రాప్తమయిందా? నాన్న ఎలా ఉన్నాడు? నా కొడుకెం చేస్తున్నాడు? వాళ్లు నన్నే నమ్ముకుని నాకోసం ఎదురు చూస్తున్నారా? లేక నేనిక తిరిగి రాననుకుని ఇంకెవరి పంచనైనా చేరారా? నా భార్య ఏమంటున్నది, ఏం చేద్దామనుకుంటున్నది? కొడుకుతో నహా అన్తిని చూసుకుంటున్నదా? లేక, ఎవరినన్నా

మంచివాణ్ణి చూసి పెళ్ళాడేసిందా?" అని రూపధరుడు తల్లిని అడిగాడు.

"అదీ నీ యింటోనే ఉంటున్నది, నాయనా. దాని ఓర్పు ఎటువంటి దను కున్నావు! అహోరాత్రాలు దాని గుండె దహించుకుపోతున్నదనుకో. నీ ఆస్తి హోదా ఇంకా నీపేరనే ఉన్నాయి. నీ కొడుకు విజయధ్వజుడు నీ ఆస్తికి హక్కుదారుడుగా ఉంటూ, రాజు చేయవలసిన పనులన్నీ నిర్వహించుకుంటూ పస్తున్నాడు. ఇక మీనాన్న అపల్లెవాసం విడిచి బస్తికి రారు. ఆయనకు చలికాలంలోకూడా ఒక పక్కా, దుప్పటి లేదు; పశువుల మధ్య మట్టిలో, చలి మంటకు దగ్గరిగా పడుకుంటారు. ఇక ఇతర కాలాల్లో ద్రాక్షతోటలో ఎక్కడ బడితే అక్కడే ఆయన పడక. ముసలితనానికి తోడు, నువు రాలేదన్న విచారం ఆయనను కుంగదీసేస్తున్నది. ఇక నా చావు మాటంటావా? నేను ఏ జబ్బుతోనూ తీసు

కుని చావలేదు, హఠాత్తుగానూ చావలేదు; నీకోసం బెంగపడి చచ్చాను!" అన్నది రూపధరుడి తల్లి.

రూపధరుడు తల్లిని మనసారా ఒక్కసారి కౌగలించుకుందామని ప్రయత్నం చేశాడు, కాని సాధ్యపడలేదు. మూడు ప్రయత్నాలు చేశాడు, మూడూ విఫలమయ్యాయి.

అప్పుడు రూపధరుడు కళ్లనీళ్లు పెట్టుకుని తల్లికేసి దీనంగా చూస్తూ, "ఒక్కసారి సన్ను కౌగలించుకో నీవమ్మా! ఎందుకు అందకుండా పోతావు?" అన్నాడు.

"బతికున్నవాళ్లు చచ్చినవాళ్లని ఎలా కౌగలించుకుంటారు, తండ్రీ. నువు కౌగలించుకోదగినదంతా కాష్ఠంలో కాలి బూడిద అయిపోయింది. వెంటనే ఈ చీకటి లోకం విడిచి వెళ్లిపో, నాయనా! కాని ఇక్కడ చూసిన విషయాలుమాత్రం జ్ఞాపకం ఉంచుకుని, నీ భార్యకు చెప్పు!" అన్నది రూపధరుడి తల్లి. (ఇంకా ఉంది)

పోయిన మడియ

ఒక దేశంకాని దేశానికి రాజుకాని రాజొక డుండేవాడు. ఆయన ఒకనాడు తన పరి వారాన్ని వెంటబెట్టుకుని వేటనుంచి తిరిగి వస్తుండగా ఒక ముసలమ్మ తన కొడుకును నానా చీవాట్లూ పెడుతున్నది. రాజు తన గుర్రాన్ని అపి, “ఎందు కవ్వా, ఈ కుర్రవాణ్ణి అలా తిట్టిపోస్తున్నావు?” అని అడిగాడు.

“పుట్టక పుట్టక నా కడుపున ఈ వెర్రి బాగులవాడు పుట్టాడు! వీడికి ఏం చెప్పినా తెలీదు, వీడి అర్థంకాదు. వీడితో ఎట్లా చావను?” అన్నది ముసలమ్మ.

రాజు తన అనుచరులతో కాస్తేపు రహస్యంగా మాట్లాడి చివరకు ముసలమ్మతో, “నీ కొడుకును బాగుచేసి నేను కొలువులో ఉంచుకుని పోషిస్తాను. వాణ్ణి నావెంట పంపిస్తావా?” అన్నాడు.

“ఆంతకన్న కావలిసిందేమిటి, నాయనా? తీసుకుపో!” అన్నది ముసలమ్మ.

ఆ ముసలమ్మ కొడుకు పేరు బాబా. వాణ్ణి అస్తమానం ఏడిపించి వినోదం పొందగలం దులకై రాజు ఆయన అనుచరులూ ఈ ఎత్తు చేశారు.

బాబా వచ్చినది మొదలు రాజుగారి ఇంటో ఎవరికీ తోచకపోవటమనేది లేదు. ఎందుచేతనంటే బాబాను వెర్రివాణ్ణి చేసి అందరూ ఏడిపించేవారు. “ఒరే తెల్లకాకి ఈకలు వెంటనే కావాలి, పట్టుకురా!” అనీ, “ఒరే అకుపచ్చ మంధారపూలు తీసు కురా!” అనీ, అర్థంలేని పనుల మీద వాణ్ణి పంపించేవారు.

వారు తనను ఏడిపిస్తున్నారని తెలియక బాబా ఏపని చెప్పినా చేసుకురావటానికి బయలుదేరి పోయి, నానాహైరానా పడి పట్టి చేతులతో తిరిగి వస్తూండేవాడు. వాణ్ణి చూడగానే అందరూ పొట్టలు చెక్కిలయే టట్టు నవ్వేవారు.

సి. వెంకటేశ్వరరావు

నాతో చెబుతూ ఉండు,” అని దీదీ బాబాకు సలహా ఇచ్చింది.

అదిమొదలు బాబా తనకు ఎవరు ఏపని చెప్పినా ముందు దీదీ సలహా తీసుకుని ఆమె చెయ్యమన్నట్టు చేస్తూండేవాడు. ఇందువల్ల వాడికి కొంత అనవసర ప్రయాస తప్పటాండేది.

సాధారణంగా రాజుగారు సూర్యోదయం వేళకే లేచేవాడు. అటువంటివాడు ఒక నాడు ఘడియ పాడైక్కి లేచాడు. ఆయన తన పడకగదినుంచి బయటికి వచ్చి తన కోసం వేచివున్న వారితో, “అయ్యో, ఇవాళ ఒక ఘడియ తప్పిపోయిందే?” అన్నాడు ఎంతో విచారంగా.

వెంటనే బాబా, “వెతుక్కురమ్మని సెలవా?” అన్నాడు. అక్కడచేరిన వారందరూ గొల్లున నవ్వారు.

రాజుగారు మాత్రం బాబాకేసి తిరిగి, “వెళ్ళు, తప్పిపోయిన ఘడియను ఏలా గైనా తీసుకురా!” అన్నాడు.

బాబా వంటసాలకు పచ్చి దీదీతో, “దీదీ, నాకు వెంటనే భోజనం పెట్టు. నాకు పని తగిలింది. రాజుగారి ఘడియ ఒకటి తప్పి పోయిందిట. ఎలాగైనా దాన్ని వెతికి వట్టుకు రావాలి!” అన్నాడు.

బాబాను చూసి నవ్వుని మనిషి దీదీ ఒక్కతే. ఈమె రాజుగారి పంటయింటో వంట చేస్తూండేది. వయసులో బాబాకన్న కొంచెం చిన్నది. చాలా మంచిది, మంచి అందగత్తెకూడానూ.

దీదీ ఒక్కతే బాబాను చూసి నవ్వేది కాదు. వాడిమీద ఎంతో అదరం చూపేది, కడుపునిండా తిండి పెట్టేది. “నీకు ఒకటి తెలిదు. వాళ్లంతా ఏది చెయ్యమంటే అదెల్లా చెయ్యటానికి బయలుదేరుతావు. నిన్ను ఏడిపించటానికి వాళ్లు నీకు పనులు చెబుతారు. ఎవరన్నా నిన్ను ఏపనిమీద నన్నా పొమ్మంటే బయలుదేరే ముందు

దీదీకి బాబాను చూసి జాలివేసింది. “నువ్వు వెళ్ళుకు. పోయిన ఘడియ మళ్ళీ రాపటం ఎక్కడన్నా ఉందా? సాయం కాలం రాజుగారిదగ్గరికి వెళ్ళి, ఎక్కడా కన పడలేదని చెప్పియ్యి!” అన్నది.

బాబా మొండిగా, “పోయిన ప్రతి వస్తువూ దొరుకుతుంది. రాజుగారు అడగకముందే నేను తెస్తానని మాట ఇచ్చాను. వెళ్ళి తీరాలి!” అన్నాడు.

పిచ్చివాడితో వాదించి లాభంలేదు. అందు చేత దీదీ ఒక్కనిట్టూర్పు విడిచి బాబాకు భోజనం పెట్టింది.

బాబా త్వరత్వరగా భోజనం ముగించి సరాసరి రాజుగారి వద్దకు వెళ్ళి, “మహారాజా! నేను బయలుదేరటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను!” అన్నాడు.

రాజుగారి సభికుల్లో ఒకడు బాబాకు తన కుంటిగుర్రాన్ని ఇచ్చాడు. ఇంకొకడు తుప్పపట్టిన కత్తి ఇచ్చాడు. అకత్తి తీసుకుని, కుంటిగుర్రంమీద ఎక్కి బాబా వెళ్ళి పోతుంటే రాజుగారితోపాటు సభికులుకూడా విరగబడి సవ్వారు.

బాబా చాలాదూరం వెళ్లాక ఎదురుగా వస్తూ ఒక ముసలివాడు కనిపించాడు. “తాతా, నేను తప్పిపోయిన ఘడియకొసం

వెతుకుతున్నాను. అది నీ కెక్కడైనా కనిపించిందా?” అని అడిగాడు బాబా.

దానికి ముసలివాడు, “నీ ముష్టి ఘడియకు విలప ఏమిటి? నా ప్రతిష్ఠ కాస్తా పోయింది. దానికొసం దేశాలుపట్టి తిరుగుతున్నాను. నా ప్రతిష్ఠ నీ కెక్కడైనా కనబడిందా?” అని అడిగాడు.

తనకు కనబడలేదని చెప్పి బాబా ముందుకు సాగాడు. మరికొంత దూరం వెళ్లాక అతనికి ఒక ఆబాసుబాహువు, రుస రుసలాడుతూ అతివేగంగా ఎదురువచ్చాడు. అతని కళ్లు చింతనిప్పుల్లా ఉన్నాయి. కనుబొమలు ముడిపడి ఉన్నాయి.

“బాబూ, మీ కెక్కడైనా తప్పిపోయిన ఘడియగాని కనబడిందా?” అని అడిగాడు బాబా ఎంతో వినయంగా.

ఎదురుగా వచ్చే మనిషి మండిపడుతూ, “నాకు నీ వెధవ ఘడియతో ఏం పని? నా ఓర్పు కాస్తా ఎక్కడో పోగొట్టుకున్నాను. అది ఎంత వెతికినా దొరకటంలేదు. నీకు కనపడిందా?” అన్నాడు.

“లేదు!” అన్నాడు బాబా భయపడుతూ.

“ఈ భాగ్యానికి నన్నెందుకాపావు?” అంటూ ఆ మనిషి తన చేతికర్రతో బాబాను చాపగొట్టబోయాడు. అది చూసి బాబా ఎక్కిన కుంటగుర్రం బెదిరి దొడుతీసి,

కొంత సేపటికి సముద్రతీరాన గల జీజీ నగరం చేరింది.

బాబా నేరుగా రాజుగారివద్దకు వెళ్లి, “నేను మా రాజుగారు పోగొట్టుకున్న ఘడియకోసం వెతుకుతున్నాను. దాన్ని పట్టుకోవటానికి మీరేమైనా సహాయపడ గలరా?” అని అడిగాడు.

రాజుగారు కంట నీరు పెట్టుకుంటూ, “నేను నీకేం సహాయం చెయ్యను, నాయనా? పదిహేనేళ్లక్రితం నా కూతురు తప్పిపోయింది. ఎంత వెతికినా దొరకలేదు. నీ ఘడియకోసం వెతికేటప్పుడు నా కూతురు జాడకూడా విచారించుదూ!” అన్నాడు.

“అలాగేలేండి!” అని బాబా జీజీరాజు గారివద్ద సెలవు తీసుకుని అక్కడినుంచి ముందుకు సాగివెళ్ళాడు.

సముద్రతీరాన బాబాకు ఒక పడవ కనిపించింది. అందులో నావికులు సరుకు ఎక్కిస్తున్నారు. బాబా వారిదగ్గరకు వెళ్ళి వారితో తాను వెతుకుతున్న ఘడియగురించి చెప్పాడు. “అది దొరికితే ఎక్కడో సముద్రాలమీదే దొరకాలి. కావలిస్తే మా పడవలో ఎక్కి రా!” అన్నారు నావికులు.

బాబా అమాయకుడనీ, వాడిచేత అన్ని పనులూ ఊరికే చేయించుకోవచ్చుననీ, నావికులు తెలుసుకున్నారు.

బాబా వారి మాటలు నమ్మి పడవలో ఎక్కి బయలుదేరాడు. నడిసముద్రంలో పెద్ద తుఫాను చెలరేగి పడవ కొన్ని కొండలకు తగిలి ముక్కలుముక్కలైపోయింది. బాబా తప్ప అందరూ చచ్చిపోయారు. సముద్రపు కెరటాలు బాబాను ఒక విచిత్రమైన లంకమీద పడవేశాయి.

అది కాలదేవుడుండే లంక. బాబా ఆ లంకమీద ఎంతదూరం వెళ్ళినా నల్లరాళ్ళ గుట్టలు తప్ప ఏమీ కనిపించలేదు. ఆ గుట్టల మధ్యగా అతను నానా ప్రయాసాపడుతూ రాత్రల్లా సడిచి సూర్యోదయం వేళకు ఒక వింత చూశాడు.

“అయ్యా, మీ రెవరు? ఇప్పుడు తెల్లగుర్రా లెక్కి వెళ్ళినవారంతా ఎవరు? ఇది ఏదేశం?” అని అడిగాడు.

“నేను కాలదేవుణ్ణి. ఇది నేనుండే ప్రదేశం. ఇప్పుడు వెళ్ళిన యువకుడు మొదటి ఘడియ. వాడివెంట ఉన్న కుర్ర వాళ్ళందరూ విఘడియలు,” అన్నాడు ముసలివాడు.

ఈ మాట వినగానే బాబాకు తాను బయలుదేరిన పని జ్ఞాపకం వచ్చింది. “అన్నట్టు మా రాజుగారు ఒక ఘడియ ఎక్కడో పోగొట్టుకున్నారు. అది వెతికి పట్టుకురమ్మని నన్ను పంపారు. మీరు నాకు సాయం చెయ్యగలరా?” అని అతను కాల దేవుణ్ణి అడిగాడు.

“అది నాచేతిలో ఉన్నపనే, నాయనా. నువ్వు నా వెంట లోపలికి రా!” అన్నాడు కాలదేవుడు.

లోపల పెద్ద భవనం ఉంది. ఆ భవ నంలో ఘడియలూ, విఘడియలూ ఉన్నారు. రాత్రి ఘడియలు నల్లదుస్తులు ధరించారు, పగటివారు తెల్లనివి ధరించారు.

కాలదేవుడు వేళకు తగినట్టు ఘడి యలనూ విఘడియలనూ పంపుతూ ఉంటాడు. ఇదే ఇక్కడి కార్యక్రమం.

బాబాకు ఎదురుగా ఒక కోట ఉన్నది. ఆ కోట తలుపులు అతను చూస్తుండగానే తెరుచుకుని ఒక తెల్లగడ్డంగల ముసలివాడు వచ్చాడు. అయన వెంబడి ఒక గుర్రంమీద ఎక్కి, తెల్లని దుస్తులు ధరించి ఒక యువ కుడు నిలబడ్డాడు. అతని చుట్టూ అరవై మంది కుర్రవాళ్లు అతనిలాగే తెల్లదుస్తులు ధరించి, తెల్లని పొట్టిగుర్రాలెక్కి ప్రయాణానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు.

ముసలివాడు సంజ్ఞ చెయ్యగానే గుర్రాల మీద ఉన్నవాళ్ళందరూ శరవేగంతో కదిలి బాబా పక్కగా వెళ్ళిపోయారు. బాబా ముందుకు వచ్చి వృద్ధుణ్ణి సమీపించి,

అందరూ బాబా పట్ల చాలా ఆదరం చూపారు. కాలదేవుడి ఆజ్ఞప్రకారం వారు బాబాను మరమ్మత్తు చేసి అతన్ని తెలివి గలవాణ్ణిగా మార్చేశారు. కాలం చెయ్యి లేని మరమ్మత్తు ఏముంటుంది?

ఆక్కడ కొద్దికాలం ఉండి బాబా ఒక నాడు కాలదేవుడితో, “అయ్యా, నన్నిక పంపించండి!” అన్నాడు.

కాలదేవుడు బాబాకు ఒక చిన్న డబ్బీ ఇస్తూ, “మీ రాజుగారు పోగొట్టుకున్న ఘడియ ఇందులో ఉంది. అవసరం వచ్చే దాకా ఈ డబ్బీ మూతమాత్రం తెరవకు!” అని హెచ్చరించాడు.

“అయ్యా, నేను పచ్చేటప్పుడు ఒక వృద్ధుడెదురై, తన ప్రతిష్ఠను పోగొట్టుకున్నానని చెప్పాడు. దానికోసం, పాపం, ఆయన దేశదేశాలూ తిరుగుతున్నాడు. ఆయన ప్రతిష్ఠ ఏమయిందో చెప్పగలరా?” అని బాబా కాలదేవుణ్ణి అడిగాడు.

“దాన్ని ఆయన ఇరుగుపొరుగు ఇళ్ళ వాళ్ళందరూ కలిసి ముక్కలుముక్కలు చేసి తలా ఒక ముక్క ఎత్తుకుపోయి భద్రంగా దాచుకున్నారు. వృద్ధుణ్ణి వాటిని తిరిగి తెచ్చుకుని అతుక్కొమ్ము!” అన్నాడు కాలదేవుడు.

“ఇంకొక అబాసుబాహువు తన ఓర్పును పోగొట్టుకున్నట్టు. అది ఎక్కడ పడి పోయిందో మీకు తెలుసా?” అని బాబా మళ్ళీ అడిగాడు.

“నువ్వు అతనూ కలుసుకుని మాట్లాడిన చోటనే గడ్డిలో అతని ఓర్పు పడివున్నది. అది జామకాయ ప్రమాణంలో తెల్లగా ఉంటుంది. నువ్వు అక్కడ వెతికితే అది దొరుకుతుంది,” అన్నాడు కాలదేవుడు.

“తరవాత జీజీరాజు గారి కూతురు చిన్నతనంలోనే తప్పిపోయిందిట. ఆ పిల్ల బాడకూడా చెప్పి పుణ్యం కట్టుకోండి,” అన్నాడు బాబా.

“పిచ్చివాడా, నువ్వు పిల్లను బాగా ఎరుగు దువు, దీదీ అనే పేరుతో ఆమె మీ రాజుగారి దగ్గర పని చేస్తున్నది,” అన్నాడు కాల దేవుడు. బాబా కాలదేవుడికి ప్రణామం చేసి తిరుగు ప్రయాణానికి సిద్ధమయ్యాడు. సరిగా ఆ సమయానికే మధ్యాహ్నపు ఘడియ, విఘడియలూ బయలుదేరుతున్నారు. వారు అతణ్ణి వెంట తీసుకుని మధ్యధారిలో దింపేశారు. అజానుబాహువును కలుసుకుని మాట్లాడిన చోటనే బాబా దిగిపోయాడు.

ఆ సమీపంలో ఉన్న గడ్డిలో వెతకగా అతనికి, కాలదేవుడు చెప్పినట్టే, జామకాయ ప్రమాణంలో ఓర్పు దొరికింది కాని ఆ

అజానుబాహుడి జాడమాత్రం లేదు. అక్కడి నుండి బాబా జీజీనగరం వెళ్లి అక్కడి రాజుతో, “మీ కుమార్తె జాడ తెలుసు కున్నాను. మీరు కొంత పరివారం తీసుకుని నావెంట రండి!” అన్నాడు.

జీజీరాజు పరమానందంతో రథాలు ఆయత్తం చేయించి, బాబాను ఒక రథంలో ఎక్కించి, తానుకూడా ఆందులో ఎక్కి, పరివారంతో సహా బయలుదేరాడు.

అందరూ కలిసి బాబా ఉండే నగరం చేరేసరికి నగరమంతా చిన్నబోయి నట్టున్నది. జనం గుంపులుగుంపులుగా చేరి రహస్యంగా మాట్లాడుకుంటున్నారు.

London

చా. వి. వి.

బాబా నేరుగా రాజభవనానికి వెళ్లి రాజుతో, "మహారాజా, ఎక్కడ చూసినా జనం విచారంగా ఉన్నాడు. ఏం జరిగింది?" అని అడిగాడు.

రాజు నిట్టూర్చి, "ఏం చెప్పేది? నిన్న ఈ నగరానికి ఒక రాక్షసుడు వచ్చి, తనకు పంట చెయ్యటానికి మంచి పంటగత్తెను ఇవ్వమని అడిగాడు. రాక్షసుడికి పంట చెయ్యటానికి ఎవరు ఒప్పుకుంటారా? ఎవరూ ఒప్పుకోలేదు. రాక్షసుడికి కోపం వచ్చి, ఇవాళ సూర్యాస్తమయంలోగా తనకు పంటగత్తెను పంపకపోతే రేపు తెల్లారేలోపుగా నగరాన్ని మట్టుపెట్టేస్తానన్నాడు. ఈ సంగతి

తెలిసి దీదీ, నగరాన్ని రక్షించేటందుకుగాను తాను రాక్షసుడి నౌకరీ చేస్తానని ఒప్పు కున్నది. ఇదుగో, ఇంతకు ముందే సరిగా సూర్యాస్తమయం కాబోతుండగా ఆమె బయలుదేరి వెళ్లిపోయింది!" అన్నాడు రాజు విచారంగా.

బాబా చివాల్స లేచి నిలబడ్డాడు. అతను పడమటి అకాశంకేసి చూసి, "సూర్యాస్త మాసమై ఇంకా ఘడియ కాలేదు. ఈ ఘడి యను వెనక్కు తిప్పి దీదీ ఇక్కడే ఉండేట్టు చేస్తాం!" అంటూ చప్పున డబ్బీ పైకి తీసి మూత తెరిచాడు. మరుక్షణం కళ్లు మిరు మిట్లు గొలిపే కాంతి ఒకటి మెరిసింది.

ఆ తరవాత కాలం ఒక ఘడియ వెనక్కు జరిగింది. పడమటివైపున సూర్యుడు అస్తమించ బోతున్నాడు. దీదీ రాక్షసుడి పద్దకు బయలుదేర బోతున్నది. బాబా వరుగెత్తుకు వెళ్లి ఆమె చెయి పట్టుకుని, "దీదీ, నువ్వు రాక్షసుడి పద్దకు వెళ్ల నవసరంలేదు. ఇరుగో మీ నాన్నగారు! జీజీదేశపు రాజుగారు!" అంటూ ఆమెకు రాజును చూపించాడు.

జీజీరాజు తన కుమార్తెను కొగలించు కుని ఆసంద బాప్పాలు రాల్చాడు. అందరూ దీదీని గురించి తెలుసుకోవటంలో నిమగ్నులై ఉండగా చీకటి పడింది.

తనకు పంటగత్రెను పంపలేదని రాక్షసుడు అలిగి, ఉగ్రుడై, పెదబొబ్బలు పెట్టు కుంటూ వచ్చాడు.

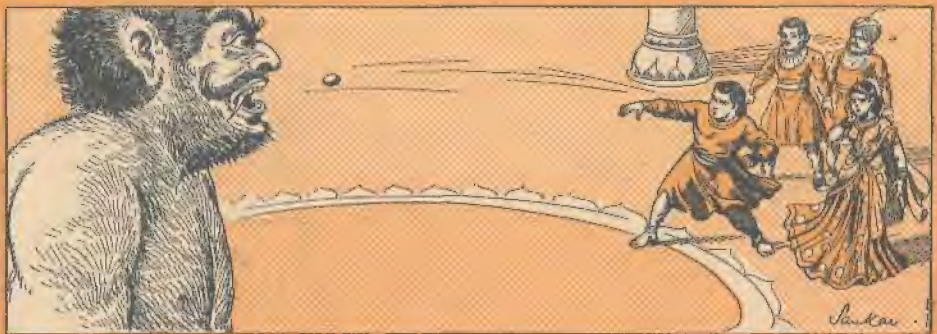
"వాడి సంగతి నేను చూస్తాను. మీరేమీ భయపడకండి," అంటూ బాబా వాడిమీదికి కత్తిదూసి వెళ్ళాడు. రాక్షసుడు నోరు తెరిచి, చేతులు చాచి, బాబాను పట్టుకోవటానికి

పచ్చాడు. వాణ్ణి దగ్గిరవాకా రానిచ్చి, బాబా తనపద్ద ఉన్న ఓర్పును, తెరిచిఉన్న వాడి నోట్లోకి వసిరాడు.

వెంటనే రాక్షసుడిలో పెద్దమార్పు వచ్చింది. వాడు ఆ ఓర్పును మింగి, బాబాను చూసి ఒక విచిత్రస్వప్న సవ్య, "కోప్పడకండి! వస్తాను! శలవు! సమస్కారం," అని ఒక దజ్జంపెట్టి, తల పంచుకుని వచ్చిన దారినే వెళ్లిపోయాడు.

తరవాత జీజీరాజుగారు బాబాతో, "నాయనా, నాకు మగపిల్లలు లేరు. నా కూతుర్ని నాకు పప్పగించావు. నీ రుబం ఎలాగూ తీర్చుకోలేను, మాదేశం వచ్చి, మా అమ్మాయిని పెళ్లాడి, నా తదనంతరం రాజ్యం చేతువుగాని, రా!" అన్నాడు. బాబా సంతోషంగా ఒప్పుకున్నాడు.

అతనికి దీదికి మహావైభవంగా పెళ్లి జరిగింది. బాబా జీజీసగరం వెళ్లి, మామ గారి అనంతరం దానికి రాజయ్యాడు.

నమ్మదగిన కల

పూర్వం ఇంద్రప్రస్థనగరంలో ఒక గొప్ప ధనికుడుండేవాడు. కొంతకాలం సుఖాలలో మునిగి తేలినాక ఆయనకు రోజులు కలిసి రాక, పున్న అన్ని యావత్తూ పోయింది. ఒకప్పుడు గొప్పగా బతికినవాడు కాస్తా ఇప్పుడు పూర్తిగా బీదవాడైపోయాడు.

ఈ స్థితిలో ఉండగా ఆయనకు ఒకరాత్రి నిద్రలో ఒక కల వచ్చింది. ఆ కలలో ఆయనకు శ్రీమహావిష్ణువు కనిపించి, “నువ్వు వెంటనే బయలుదేరి పాటలీపుత్రనగరానికి వెళ్ళు. అక్కడ నీకు డబ్బు దొరుకుతుంది. దానితో నువ్వు తిరిగి ధనికుడవై సుఖపడ గలవు!” అని చెప్పాడు.

కలలో శ్రీమహావిష్ణువు చెప్పిన మాటలలో గురి కుదిరి ఆ నిర్భాగ్యుడు ఒంటరిగా కాలినడకను ప్రయాణంచేసి చాలారోజులకు పాటలీపుత్రనగరం చేరుకున్నాడు. అసలే ఆయనకు ఆ నగరం కొత్త. దానికి తోడుగా

ఆయన నగరంలోకి ప్రవేశించేసరికి బాగా చీకటి పడింది. అమావాస్య రోజులు కాపటం చేత ఆకాశాన చంద్రుడుకూడా లేడు.

అందుచేత ఆయన ఎలాగో ఒక గుడి చేరుకుని ఆ గుడి మంటపంలో పడుకుని కొద్దిసేపట్లో నిద్రపోయాడు. నగరమంతా మాటుమణిగిన కొంతసేపటికి ఆ గుడిని ఆనుకునివున్న ఒక ఇంట దొంగలు ప్రవేశించారు. ఆ ఇంటి యజమాని దొంగల అలికిడి విని నిద్రలేచి, “దొంగలు! దొంగలు!” అని గొంతెత్తి అరిచాడు. క్షణంలో చుట్టుపక్కలవారంతా వచ్చారు.

దొంగల ఆట కట్టయింది. వారు గోడ మీదినుంచి గుడి ఆవరణలోకి దూకి మంటపం వక్కగా పరుగుతీసి చీకటిలో అంతర్ధానమైనారు. వారిని తరుముకుంటూ వచ్చిన జనం గుడి ఆవరణ అంతా వెతికి, చివరకు మంటపంలో నిద్రపోతున్న పర

దేశిని పట్టుకుని చేతులుకట్టి తలారిపద్ధకు లాక్కుపోయారు.

దూరప్రయాణం చేసి మట్టికొట్టుకుని వున్న ఆ పెద్దమనిషి తలారికి దొంగలాగే కనిపించాడు. అయిన ఆ పరదేశిని తన భటులచేత బాగా తన్నించి, “నిజం చెప్పు! ఎవరు నీవు? ఎందుకు దొంగతనానికి వచ్చావు?” అని అడిగాడు.

“అయ్యా, నేను దొంగనుగాను. మాది ఇంద్రప్రస్థం. నేను ఒకప్పుడు బాగా బతికిన వాణ్ణి. భగవంతుడు రెండుసార్లు నన్ను మోసగించాడు. మొదట నాకున్న ధన మంతా పోగొట్టాడు. అంతటితో తృప్తిరక, శ్రీమన్నారాయణమూర్తి రూపంలో కలలో కనిపించి నన్నీ పాటలీపుత్రానికి వెళ్ళమన్నీ, ఇక్కడ నాకు ధనం దొరుకుతుందనీ చెప్పాడు. ఆ మాటలు సమ్మి ఎంతో శ్రమ పడి ఇంద్రప్రస్థంనుంచి ఇక్కడిదాకా నడిచి వచ్చి ఈ రాత్రి చేరాను. వచ్చి నాలుగు

ఘడియలైనా కాకముందే తమచేత తన్నులు తిన్నాను!” అన్నాడు పరదేశి.

ఈ మాటలు విని తలారి నవ్వి, “ఓయీ, పిచ్చివాడా! ఎవరైనా కలలను సమ్ముతారా? కొద్దికాలంకిందట నాకుకూడా కలలో శ్రీమన్నారాయణమూర్తి కనిపించి, మీ ఇంద్ర ప్రస్థంలోనే ఫలాని ఇంటివెసక ఫలాని చెట్టు కింద తవ్వితే గొప్ప నిధి దొరుకుతుందన్నాడు. నేనామాటలు సమ్మి ఇంద్రప్రస్థం వెళ్ళలేదే! కనక సుపు ఇలాటి పిచ్చినమ్ముకాలు మాని హాయిగా ఇంద్రప్రస్థానికి తిరిగి వెళ్ళు!” అని సలహా ఇచ్చాడు.

డబ్బు పోగొట్టుకున్న ధనికుడు వెంటనే బయలుదేరి ఇంద్రప్రస్థానికి వెళ్ళాడు. అయిన తలారి చెప్పిన గుర్తులనుబట్టి ఒక చెట్టుకింద తవ్వి చూడగా నిజంగానే పెద్దనిధి దొరికింది. దానితో ఆయన తిరిగి ధనవంతుడై సుఖంగా ఉన్నాడు. ఈ విధంగా ఆయనకు వచ్చిన కల నిజమయింది.

S. D. Y. M.

దీపావళి సంఘటన

దీపావళికి అక్కా బావా వచ్చారు.

బాబాసంచా కొనిపెడతానని బావ రాబాను బబారుకు తీసుకుని బయలు దేరాడు. "వచ్చేటప్పుడు నాకు మంచిపూలు పట్టుకురండి!" అని చెప్పింది అక్క బావతో.

బావదగ్గర వున్న డబ్బంతా అయిపోయినదాకా రాబా బాబాసంచా కొనిపించాడు. వాటిని సంచిలో వేసుకుని వస్తుండగా పూలమ్మేమనిషి కనిపించింది.

బావ జేబులు తడుపుకున్నాడు. జేబులన్నీ ఖాళీ.

"బాబాసంచా తీసుకుని పూలిస్తావా, అమ్మీ?" అన్నాడు బావ. పూలమ్మేమనిషి సరేనన్నది.

"సంచిలో బాబాసంచా ఆ మనిషికి యిచ్చేయ్యరా? రాబా. మళ్ళీ వచ్చి బాబాసంచా కొందారే!" అన్నాడు బావ. రాబాముఖం చిన్నబోయింది.

బాబాసంచా ఇచ్చేసి పూలు తీసుకుని ఇద్దరూ బయలుదేరారు. కొంత దూరం వెళ్ళాక రాబా, "బావా, నా రుమాలు పడిపోయింది. అది తీసుకువస్తాను, నువ్వు నడుస్తూవుండు!" అంటూ పూలసంచి పట్టుకుని వెనక్కు పరిగెత్తాడు.

పూలమ్మేమనిషి కనిపించింది. "అమ్మీ, నీ పూలు నువ్వు తీసుకుని మా బాబాసంచా ఇచ్చేయ్యి. పెచిపెట్టాపంటే పాలీసును పిలుస్తాను!" అన్నాడు రాబా.

పూలమనిషి బాబాసంచా ఇచ్చేసి పూలు తీసుకున్నది.

ఇంటికి వచ్చిన భర్తతో అక్క, "పూలు తెచ్చారా?" అని అడిగింది.

"రాబా తెస్తున్నాడు!" అన్నాడు బావ.

కాని తీరా రాబా వచ్చేసరికి సంచిలో చూస్తే బాబాసంచా తప్ప పూలు లేవు. అక్క అగ్గయిపోయింది. బావముఖం చూసితీరాలి!

(వక్కపేజీ చూడండి)

SATYAM.

3

[మొరార్కొదేశంనుంచి చీనాకు వచ్చిన మాంత్రికుడు అలాదీన్ తల్లితో పరిచయం చేసుకుని, తాను అలాదీన్ విసతండ్రినని అడెను నమ్మించి, అలాదీన్ ను గొప్పవాణ్ణి చేస్తానని మాట ఇచ్చి, నగరానికి దూరంగా తీసుకువెళ్లి అలాదీన్ ను ఒక భూగర్భంలోని గుహలోకి వంపాడు. అలాదీన్ ఆ గుహనుంచి తెచ్చిన దీపాన్ని తన కివ్వనందున మాంత్రికుడు అరిగి, అతణ్ణి ఆ గుహలోనే వుంచి భూస్థాపన చేశాడు.]

ఈ మాంత్రికుడు వాస్తవంగా మొరార్కొ దేశస్తుడే. అతనికి అనేక రకాల మంత్ర తంత్రాలు తెలుసును. అతను చిన్నపిల్ల వాడుగా ఉన్నప్పుడే ఉచ్చాటనలూ, ప్రయోగాలూ, ఉపాసనలూ ప్రారంభించి, నలభై ఏళ్ళు వచ్చేసరికి సాటిలేని శక్తులు సంపాదించాడు. ఈ శక్తులతోబాటు అతనికి రహస్యజ్ఞానంకూడా లభించింది. అందుచేత అతను ఒక వింతవిషయం తెలుసుకున్నాడు.

ఎక్కడో దూరాన ఉన్న చీనాదేశంలో ఒక నగరం వున్నది. ఆ నగరం సమీపాన భూగర్భంలో ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేనంత గొప్ప నిధి వున్నది. ఆ నిధితోబాటు ఒక అద్భుతదీపంకూడా ఉన్నది. ఆ దీపాన్ని సంపాదించినవాడు వీధి కావాలంటే అది సాధించవచ్చు; కాని అలాదీన్ అనే ఒక పెద కుర్రవాడికి మాత్రమే ఆ లాంతరును బయటికి తెచ్చే శక్తి వున్నది.

వి. ప్రసాదరావు

ఈ విషయాలన్నిటినీ మార్తెకుడు మొర్రాకోలో వుండే గ్రహించాడు. తాను తెలుసుకున్న ఈ విషయాలను పూర్తిగా నమ్మి ఆ మార్తెకుడు బయలుదేరి చీనాకు వచ్చాడు. ఈ ప్రయాణం అతనికి చాలా ప్రయాస కలిగించింది. కాని అతనికి అలా దీన్ ధొరికాడు. అంతా సవ్యంగానే జరిగింది. కాని అఖరుక్షణంలో అలాదీన్ మార్తెకుడికి దీవం అందించ నిరాకరించాడు. దానితో అతనికి కోపంవచ్చి అలాదీన్ ను గుహలో బంధించి తాను మొర్రాకోకు వెళ్ళిపోయాడు.

తన నెత్తిపైన వున్న బలం ఎప్పుడైతే మూసుకుపోయిందో అలాదీన్ కంగారుపడి

కేకలుపెట్టసాగాడు. “చిన్నాయినా, నన్ను పైకి లాగు!” అని విడిచాడు. కాని అతని మొర్ర ఆలకించేవారు లేరు. ఆరున తన చిన్నాయిస కాడనీ, తాను మోసపోయాననీ అలాదీన్ గ్రహించాడు. ఈ గుహలో తనకు చావు తప్పదని నిశ్చయించుకుని అతను మెట్లు దిగి తోటలోకి పోవటానికి ప్రయత్నించాడు. కాని మెట్లఅడుగున వున్న వాకిలి ఇప్పుడు మూసుకుని ఉన్నది. అందుచేత అతను మెట్లమీద చేరగిలబడ్డాడు.

అలాదీన్ మూడురోజులపాటు అక్కడే ఉన్నాడు. అతనికి ఈ మూడురోజులపాటూ తిండి నీరూ లేవు. అంతసేపూ అతను

విడుస్తూ, మధ్యమధ్య అల్లాసు ప్రార్థిస్తూ గడిపాడు. చచ్చిపోవటం తప్పదన్న నిరాశతో అతను చేతులు నలుపుకుంటూ విడవ సాగాడు. అలా చేతులు నలుపుకోవటంలో అతను తన వేలిన వున్న ఉంగరాన్ని రుద్దు కున్నాడు. ఆ ఉంగరం అలాదీన్ కు మాంత్రికుడిచ్చినదే.

ఆ ఉంగరాన్ని అలాదీన్ రుద్దగానే ఒక నల్లటి, ఎత్తయిన భూతం అతనిఎదట ప్రత్యక్షమై, "ఏం సెలవు, దొరా?" అని అడిగింది.

అలాదీన్ గుండె అవిసిపోయింది. కాని మాంత్రికుడి ప్రభావం కళ్లారా చూసి

ఉన్నాడు గనక, ధైర్యంతో చుట్టకుని, "ఎవరు నువ్వు?" అని అడిగాడు.

"నేను ఉంగరాన్ని ఆశ్రయించిన భూతాన్ని. ఆ ఉంగరం ఎవరి చేతికి వుంటే వారికి బానిసగా ఉండి, చెప్పిన పని చేస్తాను," అన్నది భూతం.

"అయితే నన్ను ఇక్కడినుంచి తీసుకు పోయి భూమిమీద పెట్టు," అన్నాడు అలాదీన్.

మరుక్షణం భూమి పెళుపెళా పగిలిన చప్పుడయింది. అలాదీన్ భూమిమీద ఉన్నాడు. మూడురోజులపాటు చీకటిలో ఉన్న కారణంచేత అతని కళ్లు సూర్య

ఏడుస్తూ కూచునివున్నది. ఇప్పుడామె అతని మొహాన చన్నీరు చల్లి, స్పృహ తెప్పించి, తినటానికింత తిండి పెట్టింది. అలాదీన్ కు మళ్ళీ కొంతబలం వచ్చింది. “చూడమ్మా, నా చిన్నాయిని అంటూ వచ్చినవాడు ఎవడో మాంత్రికుడు—నిజంగా చిన్నాయిని కాదు. వాడు చాలా క్రూరాత్ముడు, నన్ను చంపెయ్యటానికి ప్రయత్నం చేశాడు. వాడి మాటలు నమ్మి మనం మోసపోయాం! వాడేంచేశాడో తెలుసా, అమ్మా?” అంటూ అలాదీన్ జరిగినదంతా తల్లికి చెప్పాడు.

ఆమె తల అడ్డంగా తిప్పి, “వాడు దొంగ వాడని నేను అప్పుడే అనుకున్నారా, నాయనా. ఇంకా నయం, భగవంతుడి దయ వల్ల నువు ప్రాణం దక్కి బయటపడ్డావు!” అన్నది. ఆమె ఈవిధంగా మాట్లాడుతూండగానే, మూడు రోజులు నిద్రాహారాలు లేని అలాదీన్, మైకంలో పడిపోతున్నవాడిలాగా అయిపోయి, మర్నాడు మధ్యాహ్నంవాకా గాథనిద్ర పోయాడు.

అతను తిరిగి లేస్తూనే, “అమ్మా, అకలిగా ఉంది, అన్నం పెట్టు!” అన్నాడు. “అయ్యో, తండ్రీ! ఇంట్లో తినటానికేమీ లేదురా! ఉన్నదంతా నిన్న నీకే పెట్టాను. అకలికి కొంచెం ఓర్చుకుంటేవా, నేను పడి

కాంతిని భరించలేకపోయాయి. అతను చివరకు కళ్ళుతెరిచి చూసేసరికి తాను భూమిపైన ఉన్నట్టు స్పష్టమయింది. గుహ జాడగాని, చలవరాతిపలక జాడగానిలేదు. మాంత్రికుడు చితుకులతో మంట చేసినచోట బూడిదమాత్రం ఉన్నది. దూరాన తోటలూ, వాటిఆవతల నగరమూ కనిపించాయి. అలాదీన్ పెద్దనిట్టూర్పు విడిచి, అల్లాకు ధన్యవాదాలు చెప్పకుని ఇంటికి బయలుదేరాడు.

తాను అంతదూరం ఎలా నడిచాడో అతనికే తెలియదు; ఇంట్లో అడుగు పెడుతూనే అతని తల్లిఎదట శోషితో పడిపోయాడు. అలాదీన్ తల్లి ఇన్నిరోజులూ అతనికొసం

కిన నూలున్నది, దాన్ని అమ్మి నీకేదైనా తినటానికి పట్టుకొస్తాను!” అన్నది తల్లి.

“నూలు అమ్మితే ఏం వస్తుందమ్మా? నేను తెచ్చిన దీపం పట్టుకురా. దాన్ని అమ్మేసి వచ్చినంతడబ్బు తెస్తాను!” అన్నాడు అలాదీన్.

అతని తల్లి దీపాన్ని తెచ్చి, “ఇది మురికిగా ఉంది, నాయనా. శుభ్రంగా తోమి తళతళలాడేట్టు చేస్తే, రెండు డబ్బులు ఎక్కువ రావచ్చు,” అన్నది.

ఆవిడ ఇంత తడిసినక తెచ్చి దీపాన్ని తోమ నారంభించింది. ఆవిడ దీపాన్ని రెండు సార్లు రుద్దింబోలేదో, అమె ఎడట పెద్ద తాటి చెట్టంత భూతం నిలబడి, “ఏం సెలవు, దొరసాని? నేనూ ఇంకా ఇతర భూతాలు ఈ దీపంవెంట వుండి, ఈ దీపం ఎవరి చేతిలో ఉంటే వారికి సేవచేస్తాం!” అన్నది.

ఆ భూతాన్ని చూడగానే అలాదీన్ తల్లి కొయ్యబారి పోయింది. భయంతో ఆమె నోట ఏమూటా రాలేదు. మరుక్షణంలో ఆమె స్పృహ తప్పి పడిపోయింది.

ఇంటిలో ఉన్న అలాదీన్ కు భూతం మాటలు వినిపించాయి. ఉంగరం భూతంతో అతను అదివరకు మాట్లాడిఉన్న కారణం చేత అతను బయటికి పరిగెత్తుకు వచ్చి

జరిగినది చూశాడు. తన తల్లి చేతిలోనుంచి దీపాన్ని లాక్కుని, “ఏయ్, నాకు అకలిగా ఉంది. తినటానికి మంచి భోజనం పట్టుకురా!” అని భూతాన్ని ఆజ్ఞాపించాడు.

భూతం మాయమై అంతలోనే తిరిగి వచ్చి ఒక విశాలమైన వెండిపళ్లెం కింద ఉంచింది. దానినిండా రకరకాల ఆహారాలూ, పానీయాలూ ఉన్నాయి. భూతం తిరిగి అదృశ్యమైపోయాక అలాదీన్ తన తల్లికి నైత్యోపచారాలు చేసి మూర్ఛ తెలిసేటట్టు చేశాడు.

ఆవిడ కళ్లుతెరిచి వెండిపళ్లెంలో ఉన్న ఆహారాలు చూసి, “ఇవన్నీ ఎక్కడివిరా,

నాయనా ? రాజుగారు మనం పడే బాధలు తెలుసుకుని భోజనం పంపించారా ఏమిటి?" అన్నది ఆశ్చర్యంగా.

"ఆ విషయాలన్నీ తరవాత తెలుసుకో వచ్చులే, ముందు అకలి తీర్చుకుందాం, అమ్మా!" అన్నాడు ఆలాదీస్.

పాపం, ఆ పేదరాలు అటువంటి భోజనం ఎన్నడూ చేసివుండలేదు. అది చక్రవర్తులు చేసే భోజనం. ఆ వెండిపళ్లెం విలవకూడా ఆ తల్లికొడుకు లెరగరు. ఎందుకంటే వారెన్నరూ వెండిపస్త్రులు కొన్నవారుకారు.

వారిద్దరూ కడుపునిండా తినగా ఇంకా రెండు పూటలకు సరిపడే భోజనపదార్థాలు

మిగిలిపోయాయి. చివర కావిడ తన కొడు కుతో, "నాయనా, నువ్వు ఇక అకలిగా ఉంది అనవు. అదే నాకు పదివేలు. అన్నట్టు ఆ భూతం ఏమయిందిరా?" అన్నది.

తాను మూర్ఖపోయాక జరిగిన సంగతు లన్నీ అమె కొడుకునుంచి తెలుసుకుని, "అయితే మనుషులకు భూతాలు నిజంగా కనిపిస్తాయన్నమాటే! నేనెన్నడూ ఒక్క భూతాన్నికూడా చూసి ఎరగను. నిన్ను ఆ గుహలోనుంచి బయటికి తెచ్చిన భూత మిదే కాబోలు!" అన్నది.

"కాదమ్మా, నన్ను గుహలోనుంచి బయటపడేసిన భూతం ఉంగరానిది. ఇది

దీపంభూతం. రెండిటి ఆకారంలోనూ చాలాతేడా ఉంది,” అన్నాడు అలాదీన్.

“మన కొంపమీదికి ఈ భూతాలన్నీ ఏమిటి, నాయనా? ఆ ఉంగరాన్నీ, దీపాన్నీ ఎక్కడన్నా పారేసేరా, నీకు పుణ్యం వుంటుంది!” అన్నది అలాదీన్ తల్లి ఎంతో భయంతో.

“అవి మనకు ఉపకారం చేస్తున్నాయి గదా?” అన్నాడు అలాదీన్.

“అసలు మనం ఆ భూతాలతో ప్రమేయం పెట్టుకోవటమే తప్పు. అదీ కాక, వాటిని చూసి నేను దడుచుకు చస్తాను. అవి మనకు వద్దు, నాయనా!” అన్నది తల్లి.

“అమ్మా, నువ్వు కొంచెం ఆలోచించు. మనకు మళ్ళీ ఆకలి అవుతుంది. అప్పుడు ఏం తింటాం? ఆ మాంత్రికుడు మొర్రాకో నుంచి ఇంత దూరం ప్రయాణపడి వచ్చింది దేనికో తెలుసా? ఈ దీపంకోసం! ఆ గుహలో అంతులేని బంగారం వుంది; కాని వాడు దానికోసం అడగలేదు. నేను తనకు దీపం ఇచ్చాను కానని నన్ను గుహలో మూసిపెట్టి వెళ్ళిపోయాడు. ఈ దీపం అటువంటి ప్రభావం కలది. అది మనవద్ద ఉన్నంత కాలమూ మనకేలోటూ వుండదు. దాన్ని మనం ప్రాణంకన్న ఎక్కువగా కాపాడుకోవాలి. అది మనవద్ద ఉన్నట్టు పురుగు

కైనా తెలియనివ్వరాదు. ఇక ఈ ఉంగరం మాటా? అది నన్ను ఒకసారి చావునుంచి కాపాడింది. రేపు నాకింకో ఆపద రావచ్చు. అప్పుడు నన్నది కాపాడుతుంది. దాన్ని ఎలా పారెయ్యను? అది నాచేతిన వుండ పలిసిందే. దీపాన్ని చూసి నువ్వు దడుచు కుంటావన్నట్టయితే దాన్ని నీకంట పడ కుండా ఎక్కడైనా దాస్తాలే!” అన్నాడు అలాదీన్.

“ఇక నీయిష్టం, నాయనా, నేనెందుకు కాదనాలి? కాని నేనుమాత్రం ఇక ఆ భూతాలను నా కళ్ళతో చూడను, వాటిఊసే నా కక్కర్లేదు!” అన్నది తల్లి.

భూతం తెచ్చియిచ్చిన ఆహారం మర్నాటి కల్లా అయిపోయింది. పెద్ద వెండిపళ్ళెమూ, అందులో వుండిన పన్నెండు చిన్నకంచాలూ మిగిలాయి. అలాదీన్ ఒక చిన్న కంచం పట్టుకుని బజారుకు వెళ్లి, దాన్ని ఒక వడ్డి వ్యాపారికి చూపాడు. వ్యాపారి అలాదీన్ కేసి చూసి, “దీన్ని ఎంతకు అమ్ముతావు?” అని అడిగాడు.

“దానిధర ఎంతో నీకు తెలియదా?” అన్నాడు అలాదీన్ గడుసుగా.

వడ్డివ్యాపారి తికమకలో పడ్డాడు. ఆ కంచం ఖరీదు అలాదీన్ కు తెలుసునో, తెలియదో? తక్కువ ఇస్తే అలాదీన్ తిడతాడేమో, ఎక్కువ ఇస్తే తనకు అనవసరంగా నష్టం జరుగుతుందేమో? ఈ విధంగా అలోచిస్తూ ఆయన తన జేబులోనుంచి ఒక బంగారు నాణెం పైకితీశాడు. అలాదీన్ ఆగగా చెయ్యి చాచి, ఆ నాణెం తీసుకుని ఇంటికి పరిగెత్తాడు. ఆ కంచం విలప అతనికి తెలియదనీ, ఇంకా తక్కువ ఇచ్చినా అతను తీసుకునే వాడేననీ గ్రహించి వడ్డివ్యాపారి చాలా చింతించాడు.

అలాదీన్ తాను తెచ్చిన బంగారునాణెం తల్లికిచ్చాడు. ఆమె బజారుకు వెళ్ళి కావలసిన సరుకులు తెచ్చింది. ఆ డబ్బు

ఖర్చుపొగానే అలాదీన్ ఇంకొక చిన్న కంచం పట్టుకుపోయి వడ్డీవ్యాపారికి అమ్మాడు. లోగడ ఒక బంగారునాణెం ఇచ్చివున్నాడు గనక వ్యాపారి ఈసారికూడా అంతే ఇవ్వవలసివచ్చింది.

ఇలా పన్నెండు కంచాలూ అమ్మి ఆ డబ్బు ఖర్చుచేసినాక వెండిపళ్లెం మిగిలింది. అది చాలా బరువు. అందుచేత అలాదీన్ వడ్డీవ్యాపారిని ఇంటికి పిలిపించాడు. ఆ వ్యాపారి అలాదీన్ చేతిలో పది బంగారు నాణాలు పెట్టి పళ్ళాన్ని పట్టుకెళ్ళాడు.

ఆ డబ్బుకూడా అయిపోయింది. అలా దీన్ తన తల్లిని ఎక్కడికో పంపిసి, దీపాన్ని బయటికి తీసి రుద్దాడు. భూతం ప్రత్యక్షమయింది. “ఆకలిగా వుంది. వెనక తెచ్చి నచ్చే భోజనం పట్టుకురా!” అన్నాడతను, భూతంతో. భూతం మరొకసారి పెద్ద వెండి పళ్ళెంలో పన్నెండు కంచాలనిండా ఆహారం పేర్చుకుని తెచ్చియిచ్చి, మాయమయింది.

కొంచెంసేపటికి అలాదీన్ తల్లి తిరిగి వచ్చింది. ఆహారం చూసి ఎంతో సంతోషించి, “ఆ భూతం కడుపు చల్లగా భోజనం వచ్చిందా? దాన్ని మాత్రం నాకళ్ళ చూడను!” అన్నది. ఆ తరవాత తల్లి కొడుకులు ఏ చింతా లేకుండా రెండురోజులపాటు

నుఖంగా భోజనం చేశారు. తరవాత అలాదీన్ వెండికంచం ఒకటి పట్టుకుని బజారుకు బయలుదేరాడు.

దారిలో ఒక కమసాలి దుకాణం వున్నది. ఈ కమసాలి చాలా న్యాయస్తుడు, ధర్మబుద్ధి కలవాడు. ఆయన అలాదీన్ ను చూసి, “నేను అప్పుడప్పుడూ చూస్తున్నాను, ఏమిటో పట్టుకుపోయి వడ్డీవ్యాపారికి అమ్ముతున్నట్టున్నావే? వాళ్ళు కర్కటకులు, నాయనా? నాకు అమ్మరాదా? నేను నిన్ను మోసం చేస్తానా?” అన్నాడు.

అలాదీన్ చంకలోనుంచి కంచంతిసి కమసాలికి చూపాడు. కమసాలి దాన్ని

చెయ్యకుండా, అతనూ అతని తల్లికూడా నిరాడంబర జీవితం గడపసాగారు.

ఇప్పుడు అలాడిన్ పూర్తిగా మారిపోయాడు. అతనిలో సోమరిలక్షణా లేవీలేవు. అతను రోజూ బజారుకు వెళ్ళి పెద్ద పెద్ద వ్యాపారస్తులతో మాట్లాడేవాడు; క్రయ విక్రయాలు గమనించేవాడు; రత్నవర్తకులు చేసే అమ్మకాలు పరిశీలించేవాడు.

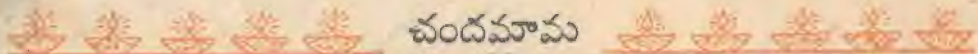
అతనికి ఒక అద్భుతమైన విషయం తెలియవచ్చింది; మాంత్రికుడు తనను గుహలోకి పంపినప్పుడు, అక్కడి తోటనుంచి తాను కొనుక్కువచ్చిన పళ్ళు రంగు గాజు పెంకులు కావు—వెలలేని రత్నాలు! తన వద్ద వున్న రత్నాలు చక్రవర్తులవద్దకూడా వుండవు! రత్నవర్తకులవద్ద వున్న మణులలోకెల్లా విలవైనవాటిని అలాడిన్ చూశాడు. కాని అవేవీ అతనివద్ద ఉన్నవాటికి విమాత్రమూ చాలవు.

అతను ఈ సంగతి గ్రహించిన కొద్ది రోజులకే ఒక చిత్రం జరిగింది. ఆ ఉదయం అతను నగలవర్తకుల బజారుకు పోతూండగా రాజభటులు వచ్చి దుకాణాలన్నీ మూయించసాగారు. ఆ దారిగా రాజకుమార్తె స్నానశాలకు వెళుతున్నది. వీధులలో దుకాణాలన్నీ మూసి, జనం ఇళ్లలోకి

త్రాసులో తూచి, “దీనిఖరీదు డెబ్బై బంగారు నాణాలు. నీకా వడ్డీవ్యాపారి లోగడ ఏమిచ్చాడు?” అన్నాడు.

“ఒక్కనాణెం ఇచ్చాడు దుర్మార్గుడు!” అని చెప్పి, అలాడిన్ ఆ కంచాన్ని కమసాలికి అమ్మి అతడు యిచ్చిన డబ్బు పుచ్చుకుని ఇంటికి వెళ్ళాడు.

అది మొదలు అలాడిన్ తన వెండి యావత్తూ కమసాలికే అమ్ముతూ వచ్చాడు. క్రమంగా అతనిదగ్గర ధనం చేరసాగింది. కాని అలాడిన్ అర్థాటంగా జీవించాలని ప్రయత్నించలేదు. అవసరమైన వస్తువులు మాత్రమే కొంటూ, డబ్బు విమాత్రమూ పృథా

వెళ్లిపోయి, వీధులు ఖాళీ చేయ్యవలసిందనీ, అలా చేయ్యనివారికి మరణదండన విధించ బడుతుందనీ రాజభటులు హెచ్చరికలు చేస్తూపచ్చారు.

ఈ హెచ్చరిక వినగానే అలాదీస్కు ఎలా గైనా రాజకుమార్తెను చూడాలన్న కుతూహలం కలిగింది. రాజకుమార్తె బుడూర్ చాలా గొప్ప అందగత్తె అని అందరూ అనుకోవటం అతను విని వున్నాడు.

అమెను చూడటానికి వీలుగా దాక్కోవా అని అతను చుట్టూ కలయజూశాడు. అతనికి అలాటి చోటేదీ కనిపించలేదు. స్నానశాల తలుపుల వెనక దాక్కుంటే బుడూర్ అక్కడికి చేరేటప్పుడు చూడటానికి సాధ్యపడుతుందని అతనికి తోచింది. వెంటనే అలాదీస్ స్నానశాలకేసి పరిగెత్తాడు. స్నానశాలద్వారం చాలా పెద్దది. దాని తలుపుల వెనక దాక్కుని అలాదీస్ రాజకుమార్తె రాకకోసం ఎదురుచూడసాగాడు.

ఈలోపుగా రాజకుమార్తె బుడూర్ రాజభవనంనుంచి బయలుదేరి, నగరం చూసుకుంటూ, నిర్మానుష్యంగా వున్న వీధుల వెంబడి స్నానశాలకు వచ్చింది. స్నానశాలలోకి అడుగుపెట్టబోతూ అమె తన ముఖానికి అడ్డంగా వున్న మేలిముసుగు పైకితీసింది.

అప్పుడు అలాదీస్ రాజకుమార్తెను చూశాడు. అమె ముఖం చంద్రబింబం కన్నకూడా అందంగా వున్నట్టు అతనికి తోచింది. “అహా, ఇటువంటి సౌందర్యాన్ని సృష్టించిన అల్లా మహిమ!” అనుకున్నాడు అలాదీస్.

అ క్షణంవరకూ అలాదీస్కు అందరూ అడవాళ్లూ తన తల్లిలాగే కనబడేవారు. వారిలో ప్రత్యేకమైన అందం ఉంటుందని అతని కెన్నడూ తోచలేదు. కాని రాజకుమార్తె బుడూర్ను చూసిన క్షణం అతని హృదయం ప్రేమతో నిండిపోయింది.

(ఇంకా ఉంది)

ఫోటోవ్యాఖ్యల ఫోటీ :: బహుమానం రు. 10 లు

1958 జనవరి సంచికలో ప్రకటింపబడే ఫోటోలకు నమూనాలు

- ★ పై ఫోటోలకు సరిబస వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.)
- ★ నవంబర్ నెల 10-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలింపబడవు.

- ★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/-లు బహుమానం.
- ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డుపైన వ్రాసి, ఈ ఆద్రసుకు పంపాలి:- చందమామ ఫోటీ వ్యాఖ్యల ఫోటీ, మద్రాసు-26.

నవంబర్ నెల ఫోటీ ఫలితాలు

మొదటి ఫోటీ : బంతి కాదది

రెండవ ఫోటీ : కుండల దొంతికాని.

పంపినవారు :

ఎం. జి. కాంతమ్మ, U/o. ఎం. సుబ్బయ్యగారు, ఎం.ఎ., ఎల్.టి., హెడ్కాస్టరు, అదోని.

బహుమతిమొత్తం రు. 10/- ఈ నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.

వార్తలు-విశేషాలు

బొరత ప్రధాని నెహ్రూ, ఈ నెల 31 వ తేదీన బయల్దేరి, పదిరోజుల పర్యటనకై బహుమదేశం వెళ్లారు. ఆక్రమణ ఆయనకు జరిగిన ఘనస్వాగతం ఇంతవరకు ఆ దేశంలో మరెవ్వరికీ జరగలేదని జపాన్ పత్రికలు వ్రాశాయి.

*

*

*

*

బొంబాయిరాష్ట్రంలోని కాంబేతిరాన లోథాలలో, ఇటీవల త్రవ్వకాలు జరపగా, గుండ్లు నూచి గుండంతలేసి బంగారుపూసలు బయటపడ్డాయి. 5000 సంవత్సరాల కిందట ఆత్మంత నైపుణ్యంగల కార్మికులు అప్పట్లో వుండినట్లు దీనివల్ల రుజువుగుతున్నది. ఈ త్రవ్వకాలలో అమూల్య వస్తువులు, వినుగుదంతం మొదలైనవికూడా దొరికినట్లు పురాతత్వ శాఖవారు చెబుతున్నారు.

*

*

*

*

అనంతపురంజిల్లాలో 102 లక్షల రూపాయలతో నిర్మిస్తున్న టైరవానితిప్ప ప్రాజెక్టు పూర్తి కావచ్చింది. వచ్చే ఏడాది జూన్ నుంచి ఈ ప్రాజెక్టు కార్పాలకు మొదటి పరిపంటకు నీరు వడలబడుతుంది.

*

*

*

*

అక్టోబరు 1-వ తేదీ ఉదయాన, మద్రాసు గవర్నరు శ్రీ ఎ. జి. జాన్, అకస్మాత్తుగా ఆసుపత్రిలో కాలధర్మించెందారు. ప్రముఖులు, ఎంతోమంది వచ్చి సానుభూతి తెల్పారు.

అక్టోబరు 4-వ తేదీన భూమిచుట్టూ చంద్రునిలాగ ప్రదక్షిణంచేసే ఒక కృత్రిమ ఉపగ్రహాన్ని సోవియట్ రష్యా అంతరిక్షంలోకి పంపించింది. అది 560 మైళ్ళు ఎత్తున గంటకు 17,000 మైళ్ళ వేగంతో తిరుగుతున్నదని, ఈ కృత్రిమ చంద్రుని బైనాక్యులస్స్కో చూడవచ్చునని మాస్కో రేడియో ప్రకటించింది. ఉపగ్రహం వ్యాసం సుమారు 23 అంగుళాలు. బరువు 180 పౌనులు. ప్రపంచమంతటా అన్నిదేశాలవారూ ఈనాడు ఈ బాలచంద్రుణ్ణి స్పష్టంగా చూడ గలుగుతున్నారు. 'చీప్-చీప్' అంటూ అది చేసే సంకేతధ్వనులను రేడియోవార్తా విని, విన్యయం చెందుతున్నారు. అన్ని దేశాలలోనూ ఫోటోలు తీస్తున్నారు.

అక్టోబరు 13-వ తేదీనాటికి సోవియట్ 'బాలచంద్రుడు' భూమిచుట్టూ 130 సార్లు ప్రదక్షిణం పూర్తిచేసినట్టూ, అప్పటికి 35,60,000 మైళ్ళకు పైగా ప్రయాణం చేసినట్టూ శాస్త్రజ్ఞులు అంచనా వేసి చెబుతున్నారు. కృత్రిమగ్రహాన్ని అంతరిక్షంలోకి విసరివేసిన రాకెట్ భాగం గమనవేగం హెచ్చుతున్నదని, అది ఉపగ్రహాన్ని అతిక్రమించికూడా ముందుకు పోయి తిరుగుతున్నదని 'టాస్' వార్తాసంస్థ తెల్పుతున్నది.

* * * *

ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతటా నవంబరు 2వ తేదీనుంచి 8వ తేదీవరకూ, అఖిలభారత చేతి పరిశ్రమల వారోత్సవాలు జరుపబడతాయి. ఈ సందర్భంలో ఉత్తమ చేతిపస్తువుల ఉత్పత్తి దారులకు బహుమతులు యివ్వబడతాయి.

* * * *

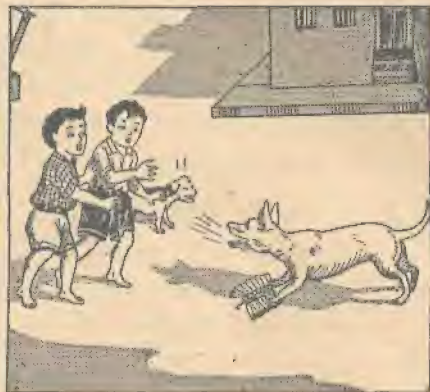
శ్రీ ఆచార్య విశేఖాభావే ప్రారంభించిన భూవానోద్యమానికి 1951 ఏప్రిల్ నుంచి యంత వరకు 42 లక్షల ఎకరాల భూమి విరాళంగా లభించింది. గ్రామవానోద్యమానికి, యంత వరకూ 3,220 గ్రామాలు విరాళంగా సేకరించబడినాయి.

* * * *

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, కేంద్రప్రభుత్వపు సహాయంతో హైదరాబాదులో ఖిఫకగృహాన్ని ఏర్పాటుచేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నది. ఇలాగే విజయవాడ, తిరుపతిలోనూడా, ఖిఫకగృహాలు ప్రారంభించాలనే ఆలోచనవున్నది.

చిత్రకథ

దౌనూ, వానూలు టపాకాయలు కాలుస్తూ, బబారుకు బయలుదేరారు. 'టైగర్' టపాకాయ మోగినప్పుడల్లా, ఎగిరి గంతులేస్తున్నది. దారిలో ఒకచోట వాళ్ళకు సీమ టపాకాయలకట్ట కనిపించింది. వాళ్లు దానిని నమీపించేలోపల, ఒక పెద్ద కుక్క, అదేదో తినేవస్తువనుకుని మొరుగుతూ వచ్చింది. దాను చేతులో వున్న నిప్పుతాడు కింద పడటం, 'టైగర్' చూసింది. వెంటనే అది ఆ తాడును నోటితో కరుచుకువెళ్లి టపాకాయలమీద వేసింది. టపాకాయలు పెళ్ళుమని ఒక్క సారి పేలిపోయాయి. అప్పుడు పొగరుబోతు కుక్క తీసిన పరుగు చూడవలసిందే!

బిన్నీవారి కాట్స్ వాల్

మీ శరీరాన్ని వాతావరణంనుంచి కాపాడే అత్యద్భుత వస్త్రాలు
కాట్స్ వాల్! ఇప్పుడెంత బాగా వున్నావో! ఇప్పుడు
అందమైన మెత్తని కాట్స్ వాల్
తొడుకున్నావు—అబ్బ ఎంత
బావున్నావో!

కాట్స్ వాల్ సాటిలేని నిలువకలది;
కారణం...అతిజాగ్రత్తగా, కాట్స్ వాల్
మైన వర్తమలతో శ్రేష్టమైన వున్ని,
మూలు కలిపి అది తయారు చేయ
బడింది.

ఎంత దేవర్కాగా వాడినా కుదివరకు
మెత్తగా, మృదువుగా వుంటుంది.
ప్రత్యేకించి పావంలకు, పిల్లలకు
తగినది. వారి మృదుమైన శరీరానికి
ఎంత మూత్రం పోని దేహార్ధము.
ఎప్పుడూ కళ్లు తిగేలేమనేదిట్లు అందం
గాను ప్రతి సీజన్ కు తగినట్లుగాను
వుంటుంది.

అనేక రంగులు, అనేక డిజైనులు
వున్నందున మీ యిష్టంవచ్చినదానిని,
మీకు నచ్చినదానిని ఎన్నుకోవచ్చును.
కాట్స్ వాల్ కుంగడని హాయి
యిస్తున్నాము. ఇంటికేనే కాట్స్ వాల్
వస్త్రాలు ఉతుక్కోవచ్చు.

అనేక రంగులలో, డ్రీంట్ లలో,
గజ్జల్, మైలమగిరంలో దొరుకుతుంది.

కాట్స్ వాల్ కు ప్రత్యామ్నాయమైంది లేదు;
అదిక వెచ్చదనానికి-బిన్నీవారి
'అంగేలా' ధరించండి!.

ఉన్ని, నూలు పిలిపిన మేదిరకం, దట్టంగా
వుంటుంది, చలికాలానికి బహు మంచిది.
అనేక రంగులనుంచి ఎన్నుకోండి!

బిన్నీవారి కాట్స్ వాల్ దుస్తులు
సమూహాలను విశ్రేష్టత వున్నకం ఉచితంగా
అందిస్తుంది. 100 సమూహాల పోస్టు

చిట్టలు ఇప్పాడుమెంట్ XXXX
పోస్టు బ్యాగ్ 2701, మద్రాసు-600 001

ఉచితం

డి బెంగుళూర్ వులెస్, కాటన్ & సిల్క్ మిల్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.
మేనేజింగ్ డైరెక్టర్: బిన్నీ & కం. (మద్రాసు) లిమిటెడ్.

ఆంధ్ర జనావళికి దీపావళి శుభాభినందనలు !

ఎ. వి. యం. వారి

“భూ కైలాస్”

గొప్ప పాఠానికి చిత్రం

డైరెక్షన్ : శంకర్

విజయవారి

“అప్పచేసి పప్పుకూడు”

యస్. టి. రామారావు, సావిత్రి,

జమున, రేలంగి

డైరెక్షన్ : ప్రసాద్

ఆర్. ఆర్. ఏక్బర్‌సాహి

“కార్తవరాయన్ కథ”

యస్. టి. రామారావు, సావిత్రి, కన్నాంబ,

గిరిజ, రమణరెడ్డి వగైరా

డైరెక్షన్ : రామన్న

అరుణ ఫిలిమ్స్‌వారి

“బొమ్మల పెళ్ళి”

బ్రహ్మన, శివాజి గణేశన్,

యస్. వి. రంగారావు, ఋష్యేంద్రమణి,

నాగయ్యగార్లు వగైరా.

విడుదలకు సిద్ధముగా నున్న :

రాజకమల్‌వారి

“దో ఆంఖేన్ బరా హాత్”

సంధ్య, శాంతారామ్, నటించినది

డైరెక్షన్ : శాంతారామ్

రామన్న చిత్రాలు :

రామన్ ప్రొడక్షన్స్‌వారి

జ్వాలా (ఐక్వికలర్)

కిషోర్‌కుమార్, మధుబాల, విజయలక్ష్మి,

పారాబ్‌మోడి, ప్రాజ్ వగైరాలు

డైరెక్షన్ : యం. వి. రామన్

రమణ్ బి. దేశాయివారి

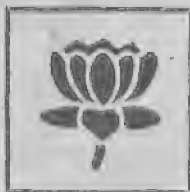
నాగమణి

డైరెక్షన్ : రమణ్ బి. దేశాయ్

ఆనందానికి ఆదాయానికి

విజయ పిక్చర్స్,

గాంధీనగర్ విజయవాడ-2

సుభిక్షమైన పంట!

మా 'కమలము మార్పు మిశ్రపు ఎరువులు' ఈపయోగించి మీరున్నా అటుపంటి పంటలు పండించుచున్ను.

ఇవి అన్ని ఋతువులలో అన్ని పంటలకు లభించును—శేటలకు అవసరమైన ఎరువులను, కోరిన విధముగా నష్టము చేయగలము—ఉచితముగ సిద్ధుడి మా సలహాను పొందవచ్చు. ఇందుకు ఏమీ అవ్వనక్కరలేదు—మీ భూమిని సారవంతముగ చేయండి. సుభిక్షమైన పంటను రూఢిచేసుకొండి.

సూపర్ - ఫాస్ ఫేట్లు ఎల్లప్పుడూ దొరకును

మీ ఎరువుల విషయమై, సంశయించక మమ్మల్ని సంహించెయండి :

★

డి మైసూర్ ఫర్టిలైజర్ కంపెనీ.,

31-ఎ, నార్త్ బీచ్ రోడ్డు

::

మదరాసు - 1

మొట్టమొదటిసారిగా

డి డి టి, బి హెచ్ ఏ, లిఫ్టెన్, ట్రాన్స్ పాన్, ఆల్ఫిన్, డయల్ డ్రిన్, క్లార్కెన్ ఎన్సిడిన్ మొదలైనవి అధారముగా వృక్ష క్రిమినాశకములున్ను,

రాగి, గంధకము మొదలైనవాటిని అనుసరించి, పంటలను నాశనంచేసే పురుగులను తొలగించు సాధనములున్ను

దక్షిణ ఇండియాలోని మద్రాసు, కుప్పం (ఆంధ్రప్రదేశ్) ఫ్యాక్టరీలలో తయారుచేయుచున్నాము.

★

పూర్తి వివరములకు :

డి మైసూర్ ఇన్ సెక్టిసైడ్స్ కంపెనీ.,

31-ఎ, నార్త్ బీచ్ రోడ్డు

::

మదరాసు - 1

హుగ్లీ ప్రెంటింగ్ సెరాలు

నలభై ఏళ్లకు పైగా భారతీయ
ముద్రాపకులకు పేవ చేస్తున్నది.

భారతదేశ పరిస్థితులకు అనుకూలమైన గృహముగ
భారత దేశంలోనే తయారవుతున్నది

హుగ్లీ ఇంక్ కంపెనీ, ప్రైవేట్ లిమిటెడ్,
కలకత్తా - బొంబాయి - మద్రాసు - ఢిల్లీ

దీపావళి ఆభివందనములతో!

విజయవంతముగా ఉన్న కేంద్రములలోను
ప్రదర్శింపబడుచున్న

ఉనుపమవారి,

ఎం. ఎల్. పి

హా రాబాపు చిత్రాలు

ఉనుపమవారి,
మూల పలి
కాటమరాజుకథ..
పుట్టినరోజు..

ప్రకాష్ సూర్యోప
రాజద్రోహ

విశ్వరూపవారి,
ప్రాడక్షన్ నెం. 1

నంజీప్రాడక్షన్
శ్రీ కృష్ణగారడి
మోహినిదత్తంగద

డిప్టీ బ్యూటర్స్

ప్రభాత్ పిక్చర్స్ (ప్ర) లిమిటెడ్

..... గౌరవనీయం :- విజయవాడ - 2

చూడండి! సన్ లైట్

నగంబిల్ల మాత్రమే
ఈ బట్టలన్నిటని
ఉలికింది!

అట్లు చేయనట్టిది అ
అధికమైన సురగ!

సన్ లైట్
సబ్బు

బట్టలను తెల్లగాను, కాంతివంతముగాను ఉతుకును!
S. 249-50 TL

≡ స్వ దేశి ≡

అ త్యు త్త మ మైన చ క్క టి
తైపులకు పెట్టినది పేరు

★ 14 భాషలలోనూ తైపులు పోసి సకాలంలో ఇవ్వగలము

★

★ హాప్టోన్, రైన్. ఎలెక్ట్రోబ్లాకులు తయారుచేసి ఇవ్వ
గలము

★

★ అచ్చుపనులకు అవసరమైన అన్నిరకముల
మిషనులు, పరికరములు సప్లయిచేయుదుము

★

“యువ” హైదరాబాద్ వారి ప్రెస్
తైపులు, పరికరాలు మేమే సప్లయిచేశాము !

స్వ దేశి తైప్ పౌండ్రి

పో.బా. 2433 చింతాడిపేట మదరాసు-2.

ఫోన్ :

84469

తేలిల్ :

“BHUVANA”

Grams : CLEARANCE

All India Clearing & Trading Co.

CUSTOMS CLEARING AGENTS

310-11, LINGHI CHETTY ST., MADRAS - 1

WE 'LL HELP YOU SOLVE ALL
your **IMPORT-EXPORT** problems

WE CAN HANDLE ALL YOUR GOODS

FOR

EXPORTS and IMPORTS at MADRAS,
no matter whether they are small or big.

In addition to these, we have three specialized departments to deal with

- ★ Clearance of Post and Air Parcels arriving from Foreign Countries.
- ★ Transhipment of goods to Pondicherry by sea or to any other station, by rail or road.
- ★ Problems Connected with Import Licences, Customs Duty, Harbour dues etc., and long outstanding cases pertaining to them.

*Our Specialists in charge of these Departments
will give you Expert Advice and Solve all
your Problems in the Quickest Possible Time.*

SERVICE IS OUR MOTTO

ఏ రకపు

ఆభరణాలైనా

గాజులుగాని కంఠహారములు కాని
కంకణములుగాని, చెవిపోగులేగాని
ముక్కుకాడలేకాని—బంగారు ఆభరణాలు
వీవైనా సరే (సాదావి, నగిషీ చెక్కినవి, రత్నాలు
పొదిగినవి), ఇవిగాక—వెండితో చేసిన డిన్నర్,
టీ, కాఫీ లేక లెమన్ సెట్లు—అనేక రకాలు,
సమానాలు సిద్ధంగా వున్నవి.....

కావాలంటే, మీ కొంతద్రవ్యకారం
పరీగా ఉయ్యారుచేసి యివ్వబడును.

అసమానమైన పనితనము.

Vummidi

RAMIAH CHETTY, GURUSWAMY CHETTY & CO., Jewellers

23-25, CHINA BAZAAR ROAD, MADRAS-1.

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి అండ్ కో.,

నగలవర్తకులు : 23 - 25, చైనా బజార్ రోడ్డు, మద్రాసు - 1.

WE DON'T SAY

WE ARE

THE BEST

but

WE DO

our Best

in

**Posters
Calendars
Cartons
Labels
Booklets
Folders**

For Everything in Off-Set Printing

Symbol of Quality Printing...

PRASAD PROCESS (PRIVATE) LTD.

VADAPALANI, MADRAS-26

బోపావళి కానుకలు

చిట్టి చిట్టి బాలలకు
అందమైన పుస్తకాలు

మామకథలు (కథలు) నాగ్ల వీరంజివి	0-75
నీతికథానిధి	0-50
గులాబీబాల	అమరసుందర్ 0-62
భప్రాసి	పురాణం 0-50
పుట్టిన రోజు	పాపాయి 0-62
వనభోజనం	మధురాంతకం రాజారాం 1-50
బాలకథామాల	పి. లక్ష్మీకాంతమోహన్ 1-37
కొంటి కిష్టు	వివిధ రచయితలు 0-62
చిలక చదువు	0-62
కొయ్యగుర్రం (నాటికలు) రోహిణి	0-75
నాగులు	వివిధ రచయితలు 0-75
అందాలపాప (పాటలు) మధురాంతకం రాజారాం	0-62
పాపల్లారా	సమతారావు 0-62
బుజ్జి బొబ్బ	ఆద్యమిల్లి 0-62
గుజ్జనగూళ్లు	కమ్మి కెట్టి వెంకటేశ్వరరావు 1-00

(పాప్టిజి ఉచితం)

విశాలాంధ్ర
ప్రచురణాలయం,
విజయవాడ-2

BUYING DRESSES!

INSIST ON THIS TRADE MARK!!

FOR FASHION, COMFORT & DURABILITY

Wanted Stockists in Unrepresented Areas

PHONE: 2763

GRAMS: 'PIDIEMCO' Bangalore

MANUFACTURERS

THE PRAKASH DRESS MFG. CO.,

KEMPEGOWDA ROAD CROSS 1, POST BOX No. 657

BANGALORE-9

కె. కె. సబాపతి & కో.,

తండ్రి : " పెయింట్స్ వేర్ "

తపాలుపెట్టె నం. 546

పెయింట్ల వర్తకులు, అర్థిస్తు బ్రష్లు - అర్థిస్తుల
పరికరాలు, డ్రై కలర్సు దిగుమతిదారులు

318, రాసప్పశెట్టి వీధి, మద్రాసు - 3

అన్ని రకముల నాణ్యమైన పెయింట్లు, ఎనామిల్సు,
నాప్తిమలు, బ్రష్లు, డ్రై కలర్సు, అవిశ నూనె,
డిస్సెంపర్లు, ఫిన్లెలు వగైరాలకు ప్రాధాన్యములు.
అప్సాల్టెట్ సెంటిటిక్ ఎనామిల్స్ కి ప్రధాన ప్రాధాన్యములు.

టీలర్లకు, పి. డబ్ల్యు. డి. కంట్రాక్టర్లకు, ప్లాడియాలకు, బస్,
లారీల బాడీ నిర్మాతలకు, మొదలగువారికి సప్లయదారులు.

ఆర్డర్లు దయచేయించ కోరుతున్నాము

పూజనీయులైన మా అభిమానులు అందరికీ
హృదయపూర్వకమైన
దీపావళి అభివందనములు

ఫోమ్బ్రా బ్రదర్స్

‘ఫోమ్బ్రా హవుస్’

392, మింట్ స్ట్రీట్, మదరాసు-1

ఫోన్ నెం. 3845 - 3078 :: తంతు: “PHUMBHRA”

సమస్తమైన
ఎలక్ట్రిక్ పరికరములు

గృహోపయోగములకు
పారిశ్రామికములకు ప॥

పప్లయిదారులు, సుప్రసిద్ధ స్టాకిస్టులు
(రేటు కొరకు నేడే వ్రాయండి)

ముద్రణయంత్రాలపై విధింపబడిన
దిగుమతుల నిషేధంపల్ల మేము చేసే
సప్లయలు తగ్గించక తప్పిందికాదు!

★

అందుచేత ఈ తాత్కాలికపు అటంకాన్ని
గమనించవలసిందిగా మా వ్యాపార
మిత్రులందరినీ కోరుతున్నాము

★

అయితే, తదితర దేశీయ వస్తువులు :
అనగా ముద్రాపకుల వివిధ పరికరాలను
పూర్తిగా సప్లయ చేయగలుగుతున్నాము

“ముద్రణకాఖలో మా సహకారము
మీకు ఎల్లప్పుడూ కలదని నమ్మండి”

ది ప్రాండ్ డ్ ప్రింటింగ్ మెషిన్ రీ కంపెనీ,

12/81 శంబుదాస్ స్ట్రీట్ :: మద్రాసు - 1.

తండ్రి :

“PRINTMACHO”

టెలిఫోన్ :

55096

ఫోటో : 33 గెవాపాస్ పె
ప్రావ్ లాల్ కె. పటేల్, ఎ.ఆర్.పి.ఎస్. తీసినది.

కాపాఫ్లెక్స్

రేపటి పౌరులు

ఆ పిల్ల నవ్వే పెంకనవ్వు. మెరిసే తెమెరామీటలను తన చిన్ని వేళ్ళతో పట్టవలెనని ఆరాటపడే ఆమె తమ్ముడి చురుకు చూపు.... ఇది భారతదేశపు పిల్లల జాన్మకథ. మీ స్వంత జెన్ ఐకన్ తెమెరాతో తీసే జాన్మలు ఇంకా ఎంత అనందమిస్తవో! అవి మీ అద్భుత మధురస్మృతుల్ని తలపుకీ తెస్తవి. జెన్ ఐకన్ తెమెరా ప్రపంచంలో తెల్ల సుందరమైంది. పైగా వర్ణచిత్రాలకూ, నలుపు తెలుపు చిత్రాలకూ గెవార్డ్ ఫిలిమ్ ను మించినదిలేదు. జెన్ ఐకన్, గెవార్డు కలసి ఫోటోగ్రఫీలో ప్రామాణ్యాన్ని నిలబెట్టుతున్నవి.

GEVAERT

ALLIED PHOTOGRAPHICS PRIVATE LIMITED

ఏ తెమెరాతో తీసినా, నలుపు-తెలుపు లేక వర్ణచిత్రాల మంచి ఫలితాలకు ఎల్లప్పుడు గెవాపాస్ లేక గెవాకలర్ ఫిలిమ్ నున్ను, గెవార్డ్ ఫోటోగ్రాఫిక్ పేపర్ ను వాడండి.

ఒకే రెన్సు, మిర్రర్ రిఫ్లెక్సు, పెన్ ఎక్స్ ట్రైట్ వ్యూ ఫైన్డర్ గల చిన్ని తెమెరా. జెన్ టెస్సార్ ఎఫ్ 2.8 కన్వర్జిబల్ లెన్సు: ఫ్రంట్ ఎలిమెంట్, బేయునెట్ మాంచెదతు బదులు తెలిపొడో, వెడయాంగిల్ లేక స్టీరియోయూనిట్ లు కలర్ మాట్స్ ను జెన్ టెన్సెల వనితనం ఆశ్చర్యకరం. సింక్రో-శాంపర్ షుట్ సెర్వో-క్లమర్ లైట్ వాల్యూమ్స్-రే నహా; బిల్ట్-ఇన్ ఎక్స్ పోజర్ మీటర్. కానినా, ఇకర జెన్ ఐకన్ తెమెరాల కోసం మీ డీలర్ ను అడగండి.

ఎల్లయిడ్ ఫోటోగ్రాఫిక్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, కస్తూరి బిల్డింగ్, జంషెడ్ టాటా రోడ్డు, బొంబాయి-1

విజయా వారి
రాబోవు హాస్యరస చిత్రము..

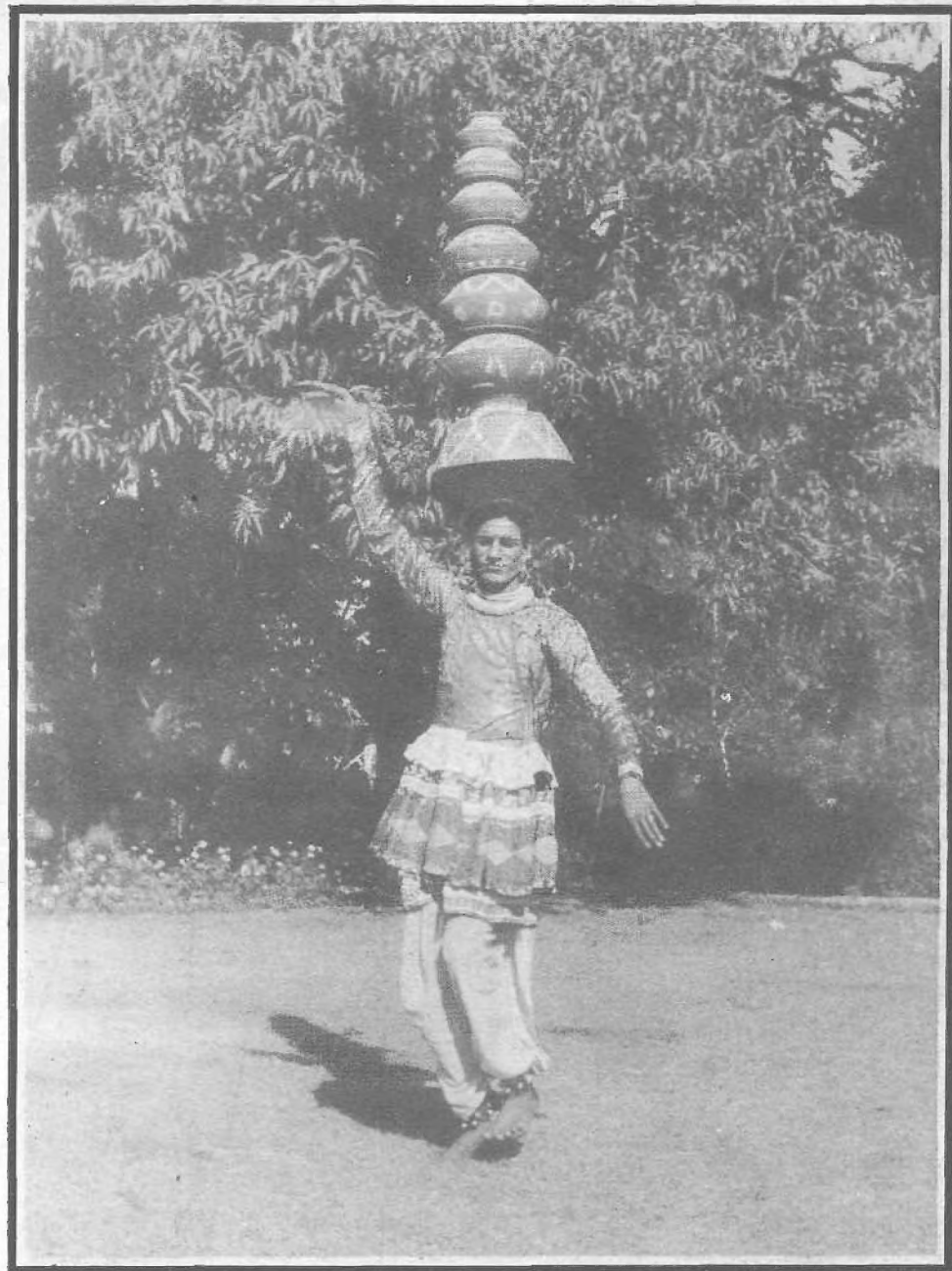
అప్పు చేసి పిప్పు కూడు

యస్.టి.రామారావు...సావిత్రి...జవవిస
యస్.వి.రంగారావు...రేలంగి

డైరెక్షన్... ప్రసాద్

నిర్మాతలు... నాగిరెడ్డి & చక్రపాణి ...

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

కుండల దొంగి కాని.

పంపినవారు :
ఎం. జి. కాంతమ్మ - అదేని

